

LEVENSBSCHRIJVING

JOSEPH CHAMBERLAIN

1778 - 1856

meegedeeld in een briefwisseling aan

WILLIAM HUNTINGTON.

UIT HET ENGELS

DOOR

J. VAN ZWEDEN.

STICHTING DE GIHONBRON

MIDDELBURG

2017

INHOUD

1. Levensbeschrijving van Jozef Chamberlain in een brief aan William Huntington

2. Wiliam Huntington en Joseph Chamberlain. Blz. 41

3. Brieven aan en van Joseph Chamberlain. Blz. 46

- 1. Brief van W. Huntington aan: Mijn geliefde zoon (waarschijnlijk Josef Chamberlain).** Pentonville, 12 April, 1813.
- 2. Brief aan Huntington van Ben Cort.** Leicester, 1 oktober 1800.
- 3. Van Huntington aan Mr. B. Cort.** Leicester.
- 4. Aan Rev. W. Huntington van Jozef Chamberlain.** Leicester, 5 oktober 1809.
- 5. Aan Rev. W. Huntington van J. Chamberlain.** Leicester, 10 oktober 1809.
- 6. Aan Mr. Chamberlain,** Leicester.
- 7. Aan Rev. Mr. Huntington, van J. Chamberlain.**

1. Levensbeschrijving van Jozef Chamberlain in een brief aan William Huntington.

Aan de Rev. Mr. Huntington.

Leicester, Mei 1810.

Mijn zeer beminde vriend.

Overeenkomstig uw verzoek zend ik u een klein verhaal van de weg, waardoor het de Heere behaagd heeft mij te leiden, om mij te brengen tot Zijn kennis, de enige waren God en Jezus Christus die Hij gezonden heeft. *Deze is de waarachtige God en het eeuwige Leven.*

Ik was omtrent negen of tien jaar oud toen ik de eerste indrukken in mijn gemoed ontving omtrent de toekomst. Ik werd overtuigd dat ik dagelijks zondigde tegen God. En ik wist dat de zonde in een andere wereld gestraft zou worden. Dit werkte zo op mij, dat ik mij niets voorspelde dan ellende, en was gedurig nadenkende over deze mijn ongelukkige staat. De gedachten van te sterven vervulden mij de gehele dag met slaafse en folterende vrees. En mijn hart kon 's nachts geel rust nemen, zodat bij tijden de slaap bijna van mij week. Als ik om de Hemel dacht, zo kon ik niet begrijpen wat het kon zijn, hoewel ik geloofde dat het een plaats van vreugde was, aangewezen voor hen de goed waren, zoals ik onderwezen was. En de hel een plaats van foltering. Ik kwam tot de conclusie dat, wanneer ik stierf, deze plaats zeker mijn deel zou zijn.

Dikwijls streefde ik hard om deze moeitevolle gedachten ver van mij te zetten, maar kon het niet; zij volgden mij zó dicht op, dat het leven mij menigmaal een last was, en mijn vrees en bekommring namen steeds meer toe. Maar ik durfde het aan niemand verhalen wat ik gevoelde, want ik dacht dat er niet zulk een ander boos, ellendig voorwerp op de gehele aarde was dan ik. Want altijd dacht ik om de duivel, mij verwonderende welk een wezen hij toch wel zou zijn. Grotelijks wenste ik niet over deze dingen te denken, maar daar ik ze niet van uit mijn gemoed kon verdrijven, begon ik te denken hoe verkeerd het was. En daaromtrent grotelijks bekommerd, niet wetende wat te doen, vroeg ik eens aan een persoon, of het goed was om altijd over de duivel te denken. Maar durfde hem mijn mening niet verder verklaren. En het antwoord dat ik ontving liet mij nog meer in het duister, als voor dat ik hem de vraag gesteld had.

Soms namen deze indrukken aanzienlijk af en dan hoopte ik dat zij spoedig geheel weg zou gaan, levende dan voor een paar weken meer gemakkelijk en rustig verder. Dan kwamen zij weer terug op mij met meer kracht dan ooit te voren, in zover dat ik daardoor geheel neergebogen werd, en ging dikwijls de gehele dag treurende.

Ik herinner mij een dag zijnde in deze verdrietig toestand, dat ik door mijn vader in het veld gezonden werd, ik geloof dat het was om enige schapen te tellen, die in een omheining waren, ongeveer een kwart mijl van huis. Toen ik ging, ontmoette ik op mijn weg een zeer grote hond en hij vertoonde zich als een allergrootst verslindend dier. Zodra hij mij zag begon hij te blaffen en liep naar mij toe, uitermate woest en keek bovenmate vernielend. Ik stond al sidderende voor hem, elk ogenblik verwachtende dat hij mij zou aangrijpen.

Ik hoorde een man fluiten, die, veronderstel ik, de eigenaar van de hond was. Onmiddellijk werd hij meer gematigd, en verliet mij grommend, maar keek alsof hij onwillig was dat ik zou ontsnappen; gevoelende de scherpheid van zijn tanden en de sterkte van zijn kinnebakken. Zodra ik kon, ontvlood ik deze vreselijke plek, waarvan ik niet ver gegaan was of het kwam onverwachts in mijn gemoed, dat deze hond van God aangewezen was om mij tegen te

komen, en mij te kwellen ter oorzaak van mijn zonden; dit vervulde mij met grote schrik des gemoeds, en hoewel ik het geweld van de hond ontkomen was, toch dacht ik dat de een of andere ramp mij spoedig of later overvallen zou. En voor vele maanden was ik in gedurige vrees, waar ik ook ging dat enig kwaad mij zou overkomen waardoor ik het leven zou benomen worden. Maar God die rijk is in barmhartigheid, bewaarde en hield mij terug van alle kwaad. "Mijn gedachten zijn niet ulieder gedachten, noch zijn uw wegen Mijn wegen, zegt de Heere." Jesaja 55: 8. Ik geloof met zekerheid dat Gods gedachten van eeuwigheid omtrent mij waren gedachten des vredes en niet des kwaads." Jer. 29.

Want sinds het de Heere behaagd heeft mij door Zijn genade te roepen, heb ik menigmaal teruggezien op mijn vorig leven, en heb gezien dat Gods oog altijd ten goede over mij geweest is en Hij mij behoed heeft, terwijl ik in mijn natuurlijke staat was, van vele gevaren waarin ik mij door mijn eigen dwaasheid geleid had, gelijk geschreven is in Judas: "Door Jezus Christus bewaard en geroepen."

Inzonderheid tweemaal, bracht ik mezelf in zeer groot gevaar, maar mijn leven bleef gespaard, zodat mij geen leed overkwam: "Dewijl zijn dagen bestemd zijn, het getal zijner maanden bij U is, en Gij zijn bepalingen gemaakt hebt, die hij niet overgaan zal." Job. 14: 5.

Gewoonlijk, stond ik 's morgens vroeg op, daar het mijn bezigheid was om de koeien te halen; die te helpen melken, en ze dan weer naar het veld te brengen. Zodra ik 's morgens ontwaakte begon ik te denken, over mijn zondige staat, totdat ik zo verdrietig werd dat ik het geluk benijdde van ieder schepsel dat ik zag, omdat het mij voorkwam dat iedereen gelukkiger was dan ikzelf. Ik wenste dat er hiernamaals geen tijd zijn zou, of dat ik kon zinken in het niet-bestaan. Maar ik hield al deze dingen voor mezelf en had daarom geen weg om enigermate gerust door te worden dan door schreien dat ik dikwijls deed als ik alleen in de velden was of op andere plaatsen. En opdat niemand de moeite mocht merken waarin ik was, waste ik zodra ik enig water kon vast krijgen mijn gezicht, en keek dan zo opgewekt als ik maar kon, bang zijnde om; iemand met de beklagenswaardige staat van mijn gemoed bekend te maken.

Na de ontmoeting van die hond, zoals voorheen beschreven, ging ik in gedurige vrees, het beschouwende als een slechter voorteken. En dikwijls wenste ik in het verborgen dat God mij eens enig teken ten goede zou tonen, dat (geloofd zij Zijn Naam) Hij een kleine tijd later behaagde te doen, zoals in het vervolg getoond zal worden.

In deze tijd kwam een tante van mijn naar mijn vader, en zei dat zij vier noten gebracht had, van een zeer bijzondere soort en ze dat wij, kinderen die zouden zetten. Ze gaf ons er elk een van. Terstond begon ik te denken dat God alle macht had, en hoewel wij die noten mochten zetten, toch zonder dat het Zijn wil was, konden zij niet groeien, daar alle plantengroei van Hem is.

Op een dag toen we allen samen thuis waren, kwamen wij overeen om in de tuin te gaan, en ieder deed zijn eigen noot in de grond, en opdat er naderhand geen vergissing zou zijn, staken wij een stokje in de grond op elke plaats, verschillend in grote, overeenkomstig onze jaren. Nadat wij dit gedaan hadden, trok ik mij terug naar een plaats voor mezelf en waren mijn gedachten als volgt: "Als het God nu eens zou behagen te vergunnen, dat mijn noot zou groeien en de andere niet, zo zal dit een teken zijn tussen mij en God, dat ik in deze wereld niet tot een ontijdig einde zal komen, noch gaan naar die plaats van ellende waar ik zo voor vreesde in deze wereld te komen. Maar indien mijn noot in de aarde zou vergaan, en de andere drie groeien, zou het een zeker merk tegen mij zijn, dat al wat ik vreesde mij zou overkomen, en mijn veroordeling onvermijdelijk vast zou zijn in dit leven, en in het toekomstige."

Ik wachtte met grote bezorgdheid om het gevolg te zien van deze zaak, omdat volgens mijn

gezicht het noodlot van deze noot was om te beslissen, over mijn lot. Dikwijls ging ik heen om te zien of niet enige verschijning van was boven de grond, wanneer mijn gemoed menigmaal erg daaromtrent ontrust was.

Na een lange tijd gewacht te hebben, ging ik op een dag met mijn zuster en twee broeders, om weer naar de noten te zien. Op de plaats waar de eerste was gezet, was er nog geen verschijning van, noch op de tweede was iets, te zien; toen kwamen wij bij de derde dat de mijne was, het was bijna al twee duim boven de aarde gesproten; toen keken wij voor de vierden, waarvan evenwel niets te zien was, zodat niet een tot een boom groeide dan de mijne. Hoewel het nu meer dan achttien jaar geleden is, zo herinner ik mij toch nog zeer goed de gevoelens die ik op die tijd had. Want hoewel ik niets wist van God, noch enige rechte bevattingen van Hem kon vormen, toch was mijn hart vervuld met dankbaarheid voor Zijn goedheid, en menigmaal schreide ik van blijdschap en viel op mijn knieën om Hem te danken, en loofde en prees Zijn heilige Naam. Ik heb sinds menig bezoek aan die boom gebracht, en daarbij staande ben ik geleid om terug te zien op zulk een heuglijke omstandigheid, en heb er dikwijls zo over gedacht totdat mijn ziel in mij wegsmolt, bewonderende de voorkomende en grote goedheid Gods aan zijn kinderen in zulke zaken.

Ik was naderhand, voor enige tijd meer tevreden, daar mijn gemoed grotelijks verlicht was door deze omstandigheid, en wanneer ik ook op die boom keek, gevoelde ik veel gerustheid, daar ik het beschouwde als een teken ten goede.

Maar het duurde niet lang of ik kwam weer terug tot mijn oude plaats, en gevoelde zo ongemakkelijk en ellendig als ooit. Want mijn gemoed was in gedurige beroering omtrent wat van mij bekomen zou in een andere wereld; zodat wat ik van binnen gevoelde alle dingen bitter maakte die rond mij waren, en mij menigmaal veroorzaakte te zuchten, en deed wensen dat ik nooit geboren was. En hoewel ik op deze tijd niet wist dat er zulk een ding was als het onformele gebed, toch bij tijden, als ik mij smartelijk bekommerd gevoelde, heb ik wel neergeknield en enige uitdrukkingen geuit, mijn gevoelens beschrijvende zooveel ik kon, en soms heb ik geruster gevoeld in mijn gemoed, hoewel ik niets omtrent God wist, want indien ik ooit beproefde over Hem te denken, was ik onmiddellijk in verwarring en verloren in verwondering. Want ik kon niet begrijpen welk een Wezen Hij was, maar ik gevoelde dat wat mij vervulde met slaafse en folterende vrees. En als ik niet kon denken om woorden om mijn gevoelens uit te drukken, dat dikwijls het geval was, heb ik menigmaal bitterlijk geweend, en dacht indien de Heere mij maar wou vergeven, ik zou er naar streven om in de toekomst beter te doen.

Maar wanneer ik zulke besluiten vormde, zij waren weer juist zo gauw verbroken als zij gemaakt waren; zodat in plaats van beter werden, ik in erger toenam want wat kan de vrije wil doen, als de zondaar gevangen genomen is door de duivel, naar zijn wil, en deze sterkgewapende het slot houdt, totdat Christus komt die sterker is dan hij, en hem er uitwerpt? Maar daar ik in het leven opgroeide, zo was ik besloten, indien mogelijk, om deze zwaarmoedige gedachten weg te doen, en mijn plezier te nemen in de dingen dezer wereld en dit leven, en mij te verheugen zoals andere mensen deden, want ik dacht er was niet een gelijk ik. En in een grote mate volbracht ik mijn doel, vurig iedere ijdelheid achtervolgend waar mijn gemoed mij inleidde, en die op mijn weg kwam, zover mijn vermogen mij maar in staat stelde.

Toch te midden van dat alles, was ik soms zeer ongelukkig, want ik kon mijn consciëntie niet rustig houden, en dikwijls gevoelde ik zeer grote knaging, en evenwel toch onwillig om tot de boeken te komen, en hard strevende om de bozen dag af te zetten. Dikwijls verklaarde ik mijn besluit om niets met de godsdienst van doen te willen hebben voor dat ik hoger in jaren was gekomen, zeggende dat ik er dan acht op zou nemen, en het is een onuitsprekelijke genade dat

God mij niet overgegeven heeft aan mijn verkeerden wil en snood gemoed. Rom. 1: 28. Want daar ik al Zijn raad verworpen en Zijn bestraffing niet gewild heb, zo kon Hij rechtvaardig in mijn verderf lachen en spotten als mijn vrees kwam. Spreuk. 1: 22. 26. Ik had de duisternis liever dan het licht, omdat mijn werken boos waren. Joh. 3: 20.

Maar God had mededogen met mij, en overweldigde mijn verkeerde wil, betonende aan mij al zijn lankmoedigheid en dwong mij om in te komen. "Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag Uwer heirkraft." Psalm 110: 3. En Hij gaf mij bekering ten leven: "Zoon! ga heen, werk heden in Mijn wijngaard. Doch hij antwoordde en zeide: Ik wil niet. En daarna berouw hebbende, ging hij heen," Matth. 21: 28, 29.

Ik was nooit een grote durfal, vrijmoedig of openlijk goddeloos, noch een die in losbandigheid en boosheid leeft, gelijk sommigen. Maar heb altijd geweest wat de wereld noemt een standvastig, zedelijk jongeling. Toch waren er een paar dingen daar ik zeer op gesteld was, en veel met ingenomen; zoals: spelen, dansen, kaartspelen, paardwedrennen, enz. Deze waren mijn genoegen, en ik jaagde daarna met grote vurigheid, maar van vele der grofste ondeugden werd ik teruggehouden, want er verscheen altijd zo iets zeer vreselijks in voor mij, dat ik terugtrok.

Ik had eens twee of drie kameraden die er hard naar streefden om mij in iedere onreinheid te trekken en mij te verharden in de zonde. Maar mijn consciëntie beschuldigde mij zo dat ik niet voort kon gaan, want hun praktijken waren van de laagste soort, en hun gedrag zo schandelijk, dat ik niet met hun verenigen kon, zodat ik hen zeer spoedig allen verliet. En het is een grote genade dat ik ben ontsnapt, want had ik met hen voortgegaan, zonder twijfel zou ik spoedig verhard geworden zijn door de bedriegerijen der zonde. Want de jeugd en de jonkheid is ijdelheid. En Paulus zegt: "Kwade samensprekingen bederven goede zeden". 1 Cor. 15: 33. Evenwel ging ik voor enige jaren voort in deze weg en nam zo'n groot genoegen als ik kon in de dingen die ik hierboven heb aangehaald, trachtende mij daarin te verheugen; hierin werd ik evenwel teleurgesteld, want een schuldige consciëntie is een worm die nooit sterft, en ik kon er nooit van afkomen, de consciëntie achtervolgde mij dicht, en dikwijls wanneer dat over was waardoor ik mij had laten bekoren, begon ik na te denken over wat ik gedaan had, en voelde dan zeer ongelukkig, en ik vond nooit die voldoening die ik voorheen wel genoten had in iedere ijdelheid die ik navolgde, er was altijd iets onvolledigs. Dan keek ik wel vooruit op enig verwacht onthaal dat plaats zou hebben, en bekoorde mezelf met de aangename gedachte, om dat plezier te genieten dat ik nog niet eens bereikt had. Maar de laatste, laat wezen wat het ook mocht, gelijk de voorgaande, bedroog mij altijd; zodat ik, gelijk ook alle andere genotnemers niets had dan een gedurige opeenvolging van teleurstellingen, en kon geen rust of vrede vinden," "De goddelozen zijn als een voortgedreven zee", en Gods misnoegen is op hen iedere dag. "De goddelozen hebben geen vrede", zegt de Heere." Jes. 48: 22.

Maar deze dingen hebben tot nut voor mij geweest, want daardoor gegaan zijnde, kan ik door de waarnemingen die ik gemaakt heb, nu klaar zien dat de Satan op deze wijze al zijn onderwerpen levendig houdt, en de wereld in onophoudelijke beweging tot op deze dag. Want het is door hem die vervuld heeft met ijdelheden van verschillende soort, passende op de ontaarde begeerten en verdorvene aandoeningen der mensen van iedere soort. Zodat, laat hun onheilige, lusten hen leiden in wat het ook moge zijn, zij hebben een gelegenheid om hun zondige begeerten te bevredigen.

Ik heb deze dingen dikwijls beschouwd, en ze in mijn gemoed overwogen. En door te zien in de goddeloze en belijgende wereld beide, kon ik de Schriften zien opgehelderd; velen bedriegen zich met een valse belijdenis, en anderen worden in gedurige beweging gehouden door de opeenvolging der ijdelheden, die gespannen zijn om hun zielen te verstrikken: "Gelijk

de vissen die gevangen worden met het boze net, en gelijk de vogelkens, die gevangen worden met de strik, gelijk die, alzo worden de kinderen der mensen verstrikt ter bozer tijd, wanneer die haastelijk over hen valt." Pred. 9: 12.

Ik heb vaak gedacht dat, indien zij die in het plezier leven van die dingen beroofd werden, en niets van die soort hadden om vooruit op te zien, hun gemoed zou inzinken, en neergaan gelijk een mot. Maar door zulke dingen worden hun geesten opgewekt en vervrolijkt, hun zinnelijke lusten werden bevredigd, hun huizen zijn ver van verschrikking, en de taal van hun hart is: "Zou er kennis zijn bij God, en wetenschap bij de Allerhoogsten?" Ze overwegen niet, dat indien ze zondigen de Heere hen merkt, en hen niet zal ontslaan van hun ongerechtigheid, maar: "Omdat niet haastig het oordeel over de boze daad geschiedt, daarom is het hart van de kinderen der mensen in hen vol om kwaad te doen." Pred. 8: 11. Deze zijn voorspoedig in de wereld, maar hoe vreselijk zal hun einde zijn, indien genade het niet verhoedt! "Een onvernuftig man weet daar niet van, en een dwaas verstaat ditzelve niet dat de goddelozen groeien als het kruid, en al de werkers der ongerechtigheid bloeien, opdat zij in der eeuwigheid verdelgd worden. Ps. 92: 7, 8.

Ik ben in de kerk van Engeland opgebracht, en was een zeer stipte waarnemer van hare bediening, enz. voor vele jaren, evenwel vereerde ik in mijn onkunde wat ik zelfs niet wist. En een ding maakte mij gedurig bekommerd, zijnde dit: ik kon mijn hart nooit bij de gebeden houden, gelijk als ook niet lang achter elkander onder de bediening zitten. Menigmaal waren mijn gedachten als de ogen des dwazen, dwalende tot aan de einden der aarde, en waren gezet op de meest beuzelachtige, dwaze, nutteloze, onzedelijke en goddeloze dingen; veel meer dan ze ooit waren op enige andere tijd. Hiervan kon ik geen rekenschap geven, maar was er zeer over verontrust en streefde hard om het voor te komen.

Toen ik ongeveer veertien jaren oud was, werd naar vele plaatsen vernomen, om mij een zeker ambacht te laten leren. Maar zelfs in deze zaak kon ik zien, dat de weg des mensen niet is bij zichzelf. Aanzoeken werden gedaan bij verschillende mensen, maar ik kon mijn doel niet bereiken. "God heeft bescheidende tijden, te voren verordend, en de bepalingen van onze woning." Hand. 17: 26. De zaak waarin ik geplaatst ben is niet naar gezocht, maar het kwam tot mij op een onverwachte manier: "Het hart des mensen overdenkt zijn weg, maar de Heere bestiert zijn gang." Spreuk. 16: 9. Ik heb menigmaal terug gezien zover ik mij herinneren kon, en in vele dingen kon ik Gods hand zien omtrent mij ten goede. En een reeks van samenlopende omstandigheden ni zijn Voorzienigheid, alwaar de Heere mij doorgeleid heeft. En ik geloof dat het oogmerk des Allerhoogsten in alle deze was, opdat ik daardoor onderwezen en onderricht zou worden. "Gij zult gedenken aan al de weg, die de Heere, uw God u geleid heeft." Deut. 3: 2.

Nadat ik mijn thuis verlaten had, hield ik nog steeds vol om ter kerk te gaan, waar de prediking ver overtrof van wat ik te voren gewoon was te horen.

Ik verleenden de dienaar zeer nauw oplettendheid, en besloot dikwijls, als ik zijn redevoering hoorde, om in de toekomst een ander leven te gaan leiden. Maar zodra de klank van het Woord uit mijn oren verdween, was er een einde aan mijn godsdienst. Voor enige jaren hield ik aan op deze wijze, mij niet een ijdelheid onthoudende waarin ik mijn plezier kon nemen, want ik was besloten, indien mogelijk, om alle vrees af te werpen.

En op sommige tijden trachtte ik zeer bemoedigend te zijn, maar wat ik soms echter van binnen gevoelde overviel alles, en bracht mij zeer in de laagte. Mijn overtuigingen waren bij tijden zeer sterk, en ik gevoelde grote wroeging der consciëntie over wat ik gedaan had, dat mij veroorzaakte om zeer zwaarmoedig te zijn, en ik was dikwijls erg neergeslagen van geest, ter oorzaak mijner zonden. Dus ging ik een lange tijd voort, zondigende en bekerende,

bekerende en zondigende. Maar wat ik van binnen gevoelde bekommerde mij het meest, want het kwam mij voor veel erger te zijn dan enige uitwendige overtreding die ik ooit bedreven had, zo was ik vervuld met boze en afschuwelijke gedachten. En hoewel ik nooit overgegeven was aan goddeloos vloeken in het ergste mijner dagen, nu evenwel begon mijn gemoed vervuld te zijn met eden en vervloekingen de gehele dag door. Hoewel, geloofd zij de Heere, ik nooit toegelaten ben om met mijn lippen te uiten wat ik in mijn hart voelde werken; evenwel gingen er zulke lasterlijke gedachten door mij, dat ik dikwijls een verschrikking was voor mijzelf. O, hoe veel verdrietige dagen van deze soort heb ik gehad! Wanneer ik beproefde te lezen of te bidden, of te denken om enig ding dat goed was, dan werd mijn gemoed meer met deze boze gedachten gekweld dan op andere tijden, dat mij zeer smartelijk bedroefde.

Maar voor het tegenwoordige zal ik over dit punt heenstappen, daar ik van plan ben er weer op terug te komen.

Ik was zeer gesteld op de dienaar daar ik onder zat, en zeer oplettend op de dingen die ik hoorde, want zijn redevoeringen waren gewoonlijk zeer verontrustend, daar hij grotendeels handelde over de ellendigheden die over de goddelozen komen zouden in de volgende wereld. Ik denk, ik mag het met recht noemen: *de bediening des doods en der verdoemenis*. De verschrikkingen der wet werden gedurig gepredikt, en hij weide zeer uit over de folteringen der hel; tegen alle uitwendige zonden werd zeer veel geroepen, en heiligheid des levens sterk opgedrongen; deze Schriftuurplaats werd dikwijls herhaald: "Zonder heiligheid zal niemand de Heere zien". En een groot aantal Schriftuurplaatsen werd voortgebracht, beschrijvende de ellendigen staat van hen die in hun zonden stierven. Deze redevoeringen werkten veel op mij uit en op de leeftijd van zeventien, begon ik aan een reformatie en een gehele verbetering des levens, hopende daardoor God te behagen; veel van wat ik hoorde had een strekking om mij aan het werk te zetten in eigen kracht, waaronder ik arbeidde voor een lange tijd.

Maar deze lichamelijke oefening gaf niets geen profijt, want dienaren die arme hulpeloze zondaren vertellen wat zij doen moeten, in plaats van hen te wijzen op Christus Jezus, van Wie alleen hulp te bekomen is, zetten hen tevergeefs aan de arbeid, dat ik tot mijn schade uitvond. Het is inderdaad te stellen een dubbele taak; stenen te maken, zonder dat er stro gegeven wordt voor het werk. Maar deze dienstbare wijze van prediking kwam overeen met mijn dienstbare gevoelens, en ik kwam spoedig in een grote stand, maar al mijn zaken waren slecht, gelegen in het schoonmaken van het uitwendige, waarin ik graag en naarstig was, mij onthoudende van alle; uitwendige dingen. En mij benaarstigende om mijn zonden af te breken door gerechtigheid.

Aan het werk ging ik, en een overvloed van dode werken werden voortgebracht. Soms gevoelde ik een sterke neiging na die afschuwelijkheden waarin ik vroeger geleefd had, en de moeilijkheid om mijn oude praktijken na te laten, oordeelde ik in mijn onkunde te zijn, de strijd tussen vlees en geest. Daarom hield ik vol om de daden van het lichaam te doden, en ik vleide mij met de gedachte dat ik een zeer dappere soldaat was. Want ten laatste behaalde ik de overwinning zover, dat ik geen uitwendige dingen meer navolgde die verworpen konden worden. En hierin, geloof ik, was mijn gedrag onberispelijk, en in deze reformatie rustte ik, zijnde opgeblazen met een ijdel gemoed, en daar ik soms had horen spreken van de vrijheid des Evangeliums, maar dit nooit had horen uitleggen, en daar ik gerust was in het vlees, zo veronderstelde ik, dat ik in die vrijheid stond. En mijn nutteloos ijdel vertrouwen nam ik op voor geloof, en ik dacht inderdaad een Christen te zijn. En ik geloof zekerlijk dat duizenden belijders hier vastzitten, gelijk ik eens gedaan heb.

Ik nam verschillende bidvergaderingen waar, las de Heilige Schriften, was zeer oplettend omtrent elk deel van de godsdienstige verering zo ver als ik wist; vele gebeden zei ik op, en

verrichtte zoveel goede werken als ik maar kon; overeenkomstig mijn vermogen deelde ik aalmoezen uit, ja, zelfs boven mijn macht, want soms gaf ik alles weg wat ik had, en knorde dan omdat ik niet meer had te geven. Ik geloof niet dat er ooit een arm schepsel was, die zo opgeblazen was met blinde ijver als ik. En een trotse Farizeeër, geloof ik zeker, bestond er nooit; gelijk die vanouds, vertrouwde ik in mezelf dat ik rechtvaardig was, en verachtte anderen.

Ik was zo vol godsdienst, dat ik er altijd over spreken kon en dat tot iedereen. Ik streefde er hard naar om allen die in mijn weg kwamen mee te trekken en hen tot belijdenis te brengen. Maar had ik een duizend proselieten (bekeerlingen) gewonnen, hun bekering zijnde tot zulk een geloof als het mijne, zou van geen nut geweest zijn. Want ze zouden gelijk ik slechts tweevoudig meer kinderen der hel zijn geweest. Matth. 23: 15. Want Christus verklaarde aan de Farizeeën. "Voorwaar, Ik zeg u, dat de tollenaars en hoeren u voorgaan in het koninkrijk Gods." Matth. 21: 31. Niettegenstaande dit, ging ik voor enige tijd voort deze weg, zijnde bekleed en versiert met deze uiterlijke vertoning van godsdienst en heiligheid, terwijl ik inwendig vol was van alle onreinheid en wist niet meer van een verbroken hart of een verbrijzelde geest, noch van oprecht berouw ter oorzaak der zonden, dan de Satan zelf.

Toch was ik niet altijd gerust in mijn gemoed, want bij tijden gevoelde ik zulke boze werken van binnen, dat ik niet wist wat van mezelf te denken, en dit trok mijn nutteloos vertrouwen zo naar beneden, dat ik dikwijls zeer neergeslagen gevoelde; menigmaal was ik veel ontsteld en dacht niet meer zo hoog vat mijn godsdienst; waarvan, wat ik gevoelde, ik zeer veel vermoedde, dat niet alles in orde met mij was. Deze ontevredenheid nam steeds meer toe in mij totdat ik dacht dat er iets meer in de ware godsdienst was, dan waarmee ik bekend was.

Ik werd meer en meer onrustiger, en was uitermate bekommerd vrezende dat ik mij bedrogen had, en dat mijn godsdienst van geen waarde zou bevonden worden. Ik weet dat dit een vreselijke toestand is om in te verkeren; "Want zo iemand meent iets te zijn, daar hij niets is, die bedriegt zichzelf in zijn gemoed" Gal. 6: 3.

Op een dag toen ik aan het werk was, en in mijn gemoed nadacht over deze dingen, werd ik zo troosteloos en ellendig, dat ik, niet meer wist wat te doen, want ik vreesde dat alles verkeerd was. Terzelfder tijd had ik enige sterke indrukken op mijn gemoed om in gebed te gaan tot de Heere, en Hem al mijn ellende bekend te maken. zo verliet ik mijn werk, verwijderde mij naar een afgezonderde plaats, en zond enige smekingen opwaarts, die, zo ik mij best herinneren kan, waren als volgt: "O Heere! ik heb tegen. U gezondigd, maar Gij zijt barmhartig en genadig, traag tot toorn en overvloedig goedertierenheid. Gij onderzoekt de harten en proeft de nieren, en alle dingen zijn naakt en geopend voor U. Gij kent de toestand waarin ik ben, en de ellende die ik gevoel, vrezende dat ik niet recht ben voor U. Ik smEEK U Heere, laat niet toe dat ik bedrogen worde. En indien mijn godsdienst is wat Gij mij geleerd hebt, het behage U het mij dan bekend te maken. Maar indien het niet is wat Gij mij eleerd hebt, en het mij zal verlaten wanneer ik kom te sterven, openbaar het dan ook alsoo aan mij. En indien het Uw meest gezegende wil is, laat de eerste Schriftuurplaats die ik van nu aan zie mijn toestand beschrijven, opdat ik daaruit mag weten wat mijn ware staat is voor U. Vergeef en scheldt kwijt al mijn zonden, en maak mij wat Gij wilt dat ik wezen zal. Ik vraag het alles van U, in de Naam en om de zaak van Jezus Christus. Amen.

Hoe lang de tijd was die verliep voor ik in de Bijbel keek herinner ik mij niet, maar ik herinner mij een nacht, zijnde zeer ongelukkig, en denkende om wat ik gebeden had, nam ik mijn Bijbel op om te lezen, en de eerste woorden die ik zag waren deze: "Gij hebt geen deel noch lot in dit Woord. Want uw hart is niet recht voor God." Hand. 8: 21.

Deze woorden lezende, zonk mijn ziel ineem, en God verlevendigde mij om te gevoelen dat ik verloren was, en toonde mij in welke ellendige staat ik was; in een ogenblik werd ik aangegrepen door zulk een verschrikking des gemoeds, dat, ik gevoelde alsof ik zou neerploffem in de bodemloze put; mijn hart bezweek in mij. Ik was geheel koud, en daarna brak het koude zweet mij uit; het scheem alsof al de sterkte mijns lichaams weg was, en ik geloof indien ik niet neergezeten had, zou ik op de vloer neergevallen zijn.

Toen bemerkte ik dat godsdienst hartenwerk is, waarvan ik een totale vreemdeling was geweest, en dat ik mij bedrogen had met een valse belijdenis. Ik gevoelde de ellendige, gevallen en verloren staat, waarin ik van nature was, en dat "De oorspronkelijke zonde de misslag en bedorvenheid is der natuur van ieder mens wiens oorsprong is uit het geslacht van Adam, waardoor de mens zeer ver weggegaan is van de oorspronkelijke gerechtigheid. En is van zijn eigen natuur geneigd tot boosheid, zodat het vlees het tegenovergestelde begeert van de geest, en daarom verdient ieder persoon die in deze wereld geboren wordt, Gods toorn en vervloeking." Het 9de Artikel.

Nu ondervind ik het verschil tussen wettische overtuigingen en die welke voortgebracht worden door de krachtige, levendmakende bewerkingen van Gods Geest. "U heeft Hij medelevend gemaakt, daar gij, dood waart door de misdaden en de zonden."

Ik geloofde Zijn dreigingen, tegen mij aangekondigd als een zondaar, en beefde op Zijn woord dat zegt: "De ziel die zondigt, zal sterven". En Gods Woord is levend en krachtig en scherpsnijdender dan enig tweesnijdend zwaard." Hebr. 4: 12. "Alle deze dingen van het licht bestraft zijnde, worden openbaar. Want al wat openbaar maakt is licht." Efése 5: 13

Ik had geleefd zonder de wet. Maar toen het gebod kwam werd de zonde levendig, en ik stierf. Nu zag ik de geestelijkheid van Gods wet, die mij ontdekte aan mijn verloren en gevallen staat, en welke oneindige afstand er was tussen mij en een heilig God, en hoever ik tekort kwam aan de geboden der wet. "De wet is geestelijk, maar ik ben vleselijk verkocht onder de zonde". En: "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek

der wet, om dat te doen."

Voorheen had ik geen kennis van de zonde, dan bij dadelijke overtreding, maar nu vond ik uit dat deze bedorven vruchten ontsprongen uit een bedorven fontein, een boze en verleidende natuur, wiens oorsprong lag in de val: "Door een misdaad is de schuld gekomen over alle mensen tot verdoemenis". Daarom, deze verdoemenis is op mij gekomen in des mensen val. Want: "Gelijk door enen mens de zonde in de wereld ingekomen is, en door de zonde de dood, en alzo de dood tot alle mensen doorgegaan is, in welken allen gezondigd hebben." Rom. 5: 12. De kastijdingen van God in mijn consciëntie, en Zijn toorn geopenbaard tegen mijn zonden, trok mijnen eigengerechte geest naar beneden: "Wanneer Gij", Heere "iemand kastijdt met straffingen om de ongerechtigheid, zo doet Gij zijn bevalligheid smelten als een mot." Psalm 39: 1.

"Door de wet is de kennis der zonde", dit ontdekte mij aan mijn bedorvenheid en de vleeselijke begeerlijkheden van mijn hart. "Maar de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid gewrocht. Want zonder de wet is de zonde dood." Rom. 7: 8. En ik denk al wat de wet kan doen is de zonden ontdekken, en de zondaar verdoemen, gelijk de Apostel zegt: "Is dan het goede mij de dood geworden? Dat zij verre! maar de zonde is mij de dood geworden, opdat zij zoude openbaar worden zonde te zijn, werkende mij door het goede de dood; opdat de zonde bovenmate werd zondigende door het gebod." Rom. 7: 13. Het verdoemt de zondaar, en wordt genoemd de bediening des doods en der verdoemenis. 2 Kor. 3: 7, 9. Het toont de grootheid van onze overtredingen: "Maar de wet is bovendien ingekomen, opdat de misdaad te meerder worden, Rom. 5: 20. En: "Zij is om der overtredingen wil daarbij gesteld." Gal. 3: 9. De kommer en angst die ik gevoelde ter oorzaak mijner zonden, zijn geloof ik, wat Paulus noemt: de verschrikkingen des Heeren.. Want dood en oordeel waren het meest in mijn gedachten, en: "Het juk mijner overtredingen was aangebonden door Zijn hand." Klaagl. 1: 14. Zodat mijn hart gedurig over verschrikking dacht. En voor enige jaren had ik geen rust van mijn zonden, gelijk David zegt: "Want mijn ongerechtigheden gaan over mijn hoofd; als een zware last zijn ze mij te zwaar geworden." Psalm 38. 5.

Maar God, die mij aan mijn zonden ontdekte, liet niet toe dat ik het licht haatte of ontvlood, maar om er naar toe te komen en mijn consciëntie open te leggen voor de kracht der waarheid. "Hij die de waarheid doet komt tot het licht, opdat zijn werken openbaar worden, dat zij in God gedaan zijn." Joh. 3: 21.

Ik hield vol om de kerkdienst stipt waar te nemen, en hoorde dikwijls veel zeggen omtrent openbare en goddeloze zonden. Maar mijn wond lag van binnen, en ik was smartelijk bekommerd; dat mij zeer oplettend deed luisteren naar de dienaar, hopende dat mijn gevoelens zouden voortgebracht worden. Maar daarin werd ik gewoonlijk teleurgesteld, want mijn geval werd niet aangeraakt; zo ver was het er vandaan, dat ik vaak weerkeerde met een verzwaarde last, want hij plaatste een onmogelijke taak voor mij, de wet voorhoudende als de enige regel des levens, en zette mij aan het werk in eigen kracht; waarop ik zeer hard werkte, en ik mag zeggen ook zeer hard leed. Want alle volheid van genade is in Christus, niet in de wet, en God bedient Zijn Geest niet bij de werken der wet, maar bij het gehoor des geloofs. Daarom, om arme hulpeloze zondaars aan het werk te zetten voor het leven, in plaats van hen te wijzen op Christus die het einde der wet is tot rechtvaardigheid, voor een iegelijk die gelooft Rom. 10: 4, is lasten te binden op de schouders der mensen, die te zwaar zijn om te dragen. Matth. 23: 4.

Zulke predikers houden vermoeide zielen terug, eerder dan hen voorwaarts te helpen. Christus zegt: "Gijzelven zijt niet ingegaan, en die ingingen hebt gij verhinderd." Luk. 11: 5-2 "De wet werkt toorn, want waar geen wet is, aldaar is geen overtreding" Rom. 4: 15; "tot

dienstbaarheid barend". Gal. 4. 24.

De prediking der wet doet samentrekken, in plaats van het hart te verruimen; dat was de invloed die het altijd op mij had. En hoewel de bediening waaronder ik zat het Evangelium genoemd werd, toch werd er weinig anders voortgebracht dan de werken der wet, en Paulus noemt het Evangelium de bediening des Geestes. Deze redevoeringen over de wet deelden niets anders mede dan toom en dienstbaarheid tot vreze, en hebben mij menigmaal weggezonden in grote angst en bitterheid der ziel, met een bekommerd en troosteloos gemoed. "Ik draag uw vervaarnissen", zegt David: "Ik ben twijfelmoedig." Psalm 88: 16. Ik werkte hard om de wet te onderhouden, en een gerechtigheid uit te werken van mijzelf, maar alles tevergeefs: "Ik", zegt de Heere: "zal uw gerechtigheid bekend maken, en uw werken, dat zij u geen nut doen zullen." Jes. 57: 12. Zij zijn maar als vuile vodden op zijn best, en God zegt: "Hun webben deugen niet tot klederen, en zij zullen zichzelf niet kunnen dekken met hun werken." Jes. 59: 6. En dit vond ik, dat: "Door de werken der wet geen vlees zal gerechtvaardigd worden", terwijl allen die in Christus geloven vrij gerechtvaardigd zijn van alle dingen. "Door Zijn kennis", zegt God, "zal Mijn (rechtvaardige) Knecht, er velen rechtvaardigen, want Hij zal hun ongerechtigheden dragen". En: "In de Heere zullen gerechtvaardigd worden en zich beroemen, het ganse zaad Israëls"; gelijk ook alzo geschreven is: "Men zal van mij zeggen: Gewisselijk in de Heere zijn gerechtigheden en sterkte." Jes. 45: 24. 25.

Ik hoorde veel omtrent geloften, beloften en besluiten, en ik maakte er vele, strijdende tegen de zonde in mijn eigen kracht, waardoor ik gehouden werd in gedurige dienstbaarheid en schudding des gemoeds. Want de wet werd voor mij geplaatst als mijn regel, heiligheid des levens opgedrongen en een voortgaande heiligmaking aangedrongen.

Maar in dat alles vond ik mij zeer gebrekkig, en kon nooit geraken tot de maat die ik hoorde nerigegen. Want ik was dagelijks overtredende in gedachten, woorden en werken, en: "Die in een zal struikelen, die is schuldig geworden aan allen." Jac. 2: 10. Zover was ik er vandaan, om die heiligheid des gemoeds te hebben waarvan ik hoorde (want de vraag werd dikwijls gedaan: 'Wat zijn uw gesteldheden'? enz.) en die goede gestalten en gevoelens, dat ik dagelijks het tegendeel in mij vond van al deze dingen; zijnde vol van kwaadheid en gemelijkheid, bitter van geest, vervuld met opstand, vijandschap, boosheid, toorn, lichtvaardig, ontevredenheid en nijd, met ieder ander boos werk van binnen. En zover was ik er vandaan om meer en meer heiliger te worden, als om vrij te zijn van al deze dingen, dat mijn slechtheid hoe langer hoe meer openbaar werd, en mijn verdorven natuur vertoonde zich in al hare gedaanten, dat ertoe leidde om mij te doen denken, dat zulke predikers geneesmeesters zijn van geen waarde; die der mensen er toe aanzetten om te zien naar zulke verkrijgingen in zichzelf, in plaats van hen te leiden tot Jezus Christus, in Wie wij allen zullen gevonden worden. "Die ons geworden is wijsheid van God, en rechts aardigheid, en heiligheid en verlossing." 1 Cor. 1: 30. Zij die zulke dingen leren, houden arme zielen in dienstbaarheid. "De arbeid der zotten maakt een iegelijk van hen moede, dewijl zij niet weten naar de stad te gaan." Pred. 10: 15.

Ik ben vaak wedergekeerd naar huis van een predicatie te horen, neergebogen door kommer en smart, klagende over mijn tekortkomingen. Dan besloot ik gewoonlijk om meer voorzichtig, wakende en opmerkzaam te zijn, en dat ik de wacht zou houden tegen iedere overtreding en elk kwaad waardoor ik voorheen overrompeld was geworden; beëdigde en beloofde dat ik nooit meer iets gelijk dat begaan zou, maar in de toekomst meer naarstig zou zijn. Maar helaas! de zonde was voor mij te sterk, en ik werd spoedig overweldigd. Christus verklaart: "Zonder Mij kunt gij niets doen." Joh. 15: 5. Ik brak door al mijn beloften heen, en

zonk toen in de diepste ellende. En dan ben ik weer aan het beloven gegaan op dezelfde manier, totdat ik op het punt was om mij te verbinden met eden. Maar gelijk Job zegt: "Indien ik mij was met sneeuwwater, en mijn handen zuivere met zeep. Dan zult Gij mij in de gracht induiken, en mijn klederen zullen van mij gruwen." Job. 9: 30, 31.

En zo vond ik het; totdat deze bittere en treurige ervaring mij volkomen ziek maakte, om voort te gaan op zo'n ellendige weg. En als ik nu ooit een man hoor die de mensen er toe aanzet om geloften te doen, zo haat mijn ziel wat zij voortbrengen, wetende dat zij die aan zulk een werk bezig zijn, geen beter geluk zullen hebben als ik had. En wie hen er ook toe aanzet, keert de blinden en de lammen van de weg af, en dat wat lam is zal niet van de weg afgebracht worden, maar veeleer genezen worden. Het is Christus die de bressen toemuurt, en die de paden weder opmaakt, om te bewonen. En in Hem is vrede en waarheid, gelijk de Profeet zegt: "Zie! Ik zal haar de gezondheid en de genezing doen rijzen, en zal henlieden genezen, en zal hun openbaren overvloed van vrede en waarheid." Jer. 33: 6. Alle volheid is in de Zaligmaker. Indien ik maar een gelofte deed, dan kwam de Satan zo gauw ik hem gedaan had op mij los, met hetzelfde verzoeking waartegen ik door al mijn beloften heengebroken was, zodat ik nooit een gelofte hield die ik gedaan had, en zodra ik die dan gebroken had was ik waarlijk ellendig en verdrietig. Ik geloof zekerlijk dat het alles des Satans eigen werk is; eerst zet hij er ons toe aan om een belofte te doen, en dan verzoekt bij ons om die te breken, en daarna ijverandert hij in een beschuldiger, betrekkelijk die beide.

Ik schafte mij vele boeken aan, waarin veel formuliergebeden stonden, betrekking hebbende op verschillende gevallen, maar ik kwam er geen tegen die geheel gepast was op mijn toestand. Want menigmaal, wanneer ik die begon te herhalen durfde ik niet verder gaan, wetende dat wat ik uitte met mijn mond, en wat ik in mijn hart gevoelde, wijd van elkaar verschilden, zodat ik van deze geen voldoening kon krijgen, hoewel ik er iedere dag veel opzei. Daarbij verzuimde ik zelden de herhaling van de morgen- en avonddienst, van het gewone gebedenboek, elke dag als ik aan het werk was; inderdaad, ik had vele gebeden geleerd om te herhalen bij iedere gelegenheid de ganse dag door want ik nam onderscheiden gebedsvergaderingen waar, waar ik mannen heb horen bidden met zulk een welsprekendheid, dat ik de gehele wereld wel zou willen gegeven hebben indien ik mij had kunnen uitdrukken gelijk hen. Maar ik was er ver vandaan om alzo te kunnen doen. Ik kon alleen maar zien op en mij verwonderen over anderen, en maakte op dat niemand zo onkundig was als ik.

Op een dag als ik aan het lezen was, kwam ik aan deze Schriftuurplaats: *Over het huis Davids, en over de inwoners van Jeruzalem, zal Ik uitstorten de Geest der genade en der gebeden*, Zach. 12: 20; die zo op mijn gemoed bleef, dat ik begon om mijn formuliergebeden na te laten, en trachtte tot God te roepen zo goed als ik kon. Maar ik was dikwijls in zulk een verwarring en moeite, dat ik alleen enige onsamenhangende uitdrukkingen kon voortbrengen, en was soms onbekwaam om een enkel woord te spreken, om welke reden ik grotelijks bekommerd was, maar vond veel verlichting door deze twee Schriftuurplaatsen: Onderricht ons wat wij Hem zeggen zullen. Want wij zullen niets ordelijk voorstellen kunnen vanwege de duisternis." Job. 37: 29; waaruit het blijkt dat er weinig of niets kan gezegd worden. En Paulus zegt: "De Geest helpt onze zwakheden en bidt voor ons met onuitsprekelijke zuchtigen." De Heere weet de manier die wij nemen, en al ons begeren is voor Hem. En hoewel ik menigmaal mijn gevoelens niet kon uitdrukken; toch heb ik gekermd, zijnde beladen, gezucht en geweend: "Er (Hij) die de harten doorzoekt, weet, welke de mening des Geestes zij, dewijl Hij naar God voor de heiligen bidt."

Vindende dat de formuliergebeden geen overeenkomst hadden met mijn gevoelens, zo liet ik af van die allen, en heb er geen gebruik meer van gemaakt van die dag af tot nu toe. Maar heb de Naam des Heeren aan geroepen, door het onbestudeerde gebed, zoals Hij mij daartoe

bekwaamde.

Ik heb geworsteld met een smartelijke en meest ellendige verzoeking voor vele jaren, n.l.: lasterlijke gedachten tegen de Allerhoogsten. En niet een verzoeking waar ik sinds die tijd doorgestaan ben heeft mij zooveel kommer en ellende veroorzaakt als die, zijnde van alle andere de meest verschrikkelijke. O, de verdrietige dagen en maanden die ik ondervonden heb, zijnde neergebogen door smart, ter oorzaak daarvan! Ik zou er niet meer door willen gaan voor de gehele wereld, en ik hoop in de Heere dat ik nooit meer zal. Want menigmaal leed ik er zoveel onder, dat ik bijna geheel uitgeput was door onrust, geen rust hebbende des daags, noch des nachts, zodat de mensen die omtrent mij waren wel gevraagd hebben wat mij scheelde mijn verdriet zo groot zijnde; dat ik niet op enige plaats rust kon vinden, en was zo terneergeslagen dat ik de voorstelling was van ellende, want mijn gemoed was bijna waanzinnig. Inderdaad heb ik vele malen gevreesd dat ik mijn verstand verliezen zou, en toegelaten werden om uit te spreken, wat ik van binnen gevoelde. Ik kan geen duizendste gedeelte uit drukken van al de kwellingen van deze soort daar ik doorgestaan ben, die ik nooit durfde vermelden aan enig levend schepsel voor vele jaren, denkende dat nooit iemand behalve ik, op zulk een manier is of was verzocht geworden om te lasteren.

En ik was te meer geneigd om die zaak voor mezelf te houden, daar ik van gedachten was, dat indien het geweten werd hoe goddeloos ik was, ieder dan met verachting op mij neer zou zien, en ik als een vagebond op deze aarde zou moeten ronddwalen; dat niet iemand enig verbinding met mij zou willen hebben, neen zover van daar, dat ze mij zouden mijden, als zijnde ongepast voor enige vereniging, als alleen met de duivels zelve. Deze verzoeking om te lasteren achtervolgde mij, waar ik ook mocht gaan. En menigmaal als ik de Heilige Schrift opnam om te lezen, te mediteren, of beproefde te bidden, of in gezelschap en gesprek was met hen die de Heere vreesden, dan werd mijn gemoed meer gekweld dan ooit, in zover dat ik niet meer wist wat te doen, want ik denk, indien het mogelijk ware geweest, duizenden van deze vurige inwerpsels hadden door mijn gemoed gegaan in enkele minuten.

Ten laatste werd ik zo erg, dat ik begon te vrezen, dat ik op de een of andere tijd gelaten zou worden, om door de haastigheid en ontroering des gemoeds, onwillekeurig te uiten wat ik van binnen gevoelde. Om dat te voorkomen, begon ik, telkens als het over mij kwam, zo vlug als ik kon te herhalen: "Geloofd zij de Heere; geloofd zij de Heere." Maar zelfs terwijl ik aldus spreek, vlogen, er ontelbare eden en vervloekingen door mijn gemoed, totdat ik werd gelijk een die wanhopig is. En zo ging ik soms voort de gehele dag door, vrezende het naderen van de nacht, want als ik naar bed ging dan was ik erger af dan ooit.

Verskillend zijn de middelen daar ik gebruik van gemaakt heb om deze goddeloze gedachten uit mijn gemoed te doen. En menigmaal wanneer ik in grote ontroering en bitterheid was ter oorzaak daarvan, heb ik mijn haren getrokken dat de tranen over mijn wangen liepen van de pijn, en ik heb mij heen pen weder geworpen, verlangende dat het morgenlicht aanbrak. Maar dikwijls stond ik op met dit verdriet, en bracht een treurige dag door, mij dan weer ter rust begevende, met een vermaarde last, om een andere moeitevolle nacht door te brengen. "Alzo waren mij maanden der ijdelheid ten erve geworden, en nachten der moeite waren mij voorbereid." Job. 7: 3. Vaak heb ik beproefd om er tegen te bidden, maar zodra ik neergeknield was, werd mijn gemoed vervuld met zulke vreselijke lasteringen, dat ik wel opgesprongen ben in de grootste angst zijnde een verschrikking voor mezelf en heb gestaan en bitterlijk geweend, mijn mond niet durvende opendoen om de Naam des Heeren aan te roepen, uit vrees dat ik gedrongen zou worden om uit te spreken wat ik van binnen voelde doorgaan.

Zulke dagen als deze, zijn de bitterste die ik ooit doorgemaakt heb, en ik heb er velen van

gehad. Deze twee plaatsen, uit het zestiende hoofdstuk van de Openbaring, waren gedurig op mijn gemoed, en ik vreesde ten laatste grotelijks dat ze aan mij vervuld zouden worden: "En de mensen werden verhit met grote hitte, en lasterden de Naam Gods," vers 9; "En zij lasterden de God des hemels van wege hun pijnen, en vanwege hun zweren; en zij bekeerden zich niet van hun werken," vers 11. Ik dacht mijn dagen zouden spoedig ten einde zijn, en wanneer ik gekomen zou zijn op die plaats der foltering, dat Satan mij zou noodzaken om te lasteren; besluitende uit wat ik gevoelde, dat het een gedeelte was van de werkzaamheid van hen die besloten zijn in die treurige gewesten. En deze woorden doorsneden mij gewoonlijk het hart: "Hij zal vloeken op zijn koning en op zijn God, als hij opwaarts zal zien." Jes. 8: 21. O, de ellende die ik gehad heb, en de tranen die ik gestort heb, ter oorzaak van deze vreselijke verzoeking, dat ik oordeel een meesterstuk van Satan te zijn. En zekerlijk heeft hij nooit in een gemoed des mensen zo ingeworpen, dan ik het gevoeld heb. Niets heeft mij ooit zo neergebogen en verdrietig gemaakt, dan deze vurige pijlen des bozen Efeze 6: 16.

Ik had nog nooit iemand zulke dingen aan horen roeren, ook over niets van die aard ooit gelezen, totdat op een zondagavond, na het wederkeren van de kerk, een vriend van mij, mij meenam om een kennis van hem te bezoeken, die voor wij het huis verlieten een boek van u in zijn hand stopte, dat hij aan mij uitleende om het te lezen. Ik nam het mee naar huis, en had nog nooit een boek ontmoet dat mij zo wel aanstond, hoewel er een groot deel in was dat ik niet verstond; toch waren sommige gedeelten zeer gepast voor mij, daar u het aanstipte wat nog nooit iemand gedaan had. Ik las het over en weer over, en toen ik het terug bracht, leende ik een ander, en dat was: "Het Koninkrijk der hemelen ingenomen door gebed."

Dit bewees inderdaad een schat te zijn, en werd voor mij overvloedig gezegend, en ik prees de auteur daarvan wel duizendmaal, voordat ik hem ooit gezien had. Het was het eerste boek van allen die ik gelezen heb dat mijn geval aanhaalde, en ik ontving er de eerste hulp van die ik ooit kreeg in mijn verdriet.

Op een zondagmorgen trok ik mij terug in een tuin om het te onderzoeken, en toen ik aan die bladzijden kwam, waar u die vreselijke verzoeking aanhaalt die over u kwam, was ik zeer verbaasd om die zelfde dingen verhaald te vinden, waaronder ik zo lang geworsteld had, en die zo'n zware last voor mij waren. Mijn verdrietig geval werd nauwkeurig aangestipt, en mijn hart begon te gloeien van dankbaarheid aan God, dat ik een boek ontmoet had dat zo mijn gevoelens beschreef; het was voor mij inderdaad verblijdend nieuws om dat verhaal te lezen, daar ik nooit te voren zo iets gelezen had, noch iets van die aard had horen bespreken, zodat ik tot het besluit was gekomen, dat nooit iemand deze dingen had gevoeld dan ik alleen.

Ik hield aan met lezen totdat mijn hart zo vol was dat ik in tranen uitbarstte en weende van blijdschap. Ik liep op en neer in de tuin, de Heere prijzende met mijn gehele hart, en menigmaal riep ik uit: "Zegen de auteur van dit boek!" Ik kan de verlichting die ik vond niet uitdrukken; mijn last scheen geheel weg te zijn, en mijn hart en aandoeningen gingen op in erkenning aan God, terwijl tranen van dankbaarheid ruimschoots vloeiden, en ik hield aan om de Heere te loven en te prijzen voor Zijn goedheid, omdat ik iemand gevonden had die dezelfde dingen had ondervonden die ik gevoelde.

"De auteur van dit boek," sprak ik: "wie hij ook zij, heeft geworsteld onder dezelfde smartelijke en verdrietelijke verzoeking als ik heb, en hij heeft barmhartigheid verkregen, zo kan het zijn dat Hij die ook aan mij bewijzen. Ik gevoelde mij aangemoedigd om te hopen, en dankte God met mijn gehele hart.

Het was nu kerktijd, en daar mijn meester mij riep om te gaan was ik verplicht om te gehoorzamen. Maar voor dat ik weer naar huis keerde, had ik al mijn zoete gevoelens verloren die ik des morgens had gehad. Want wat ik in de kerk hoorde was juist het tegenovergestelde van wat het boek inhield, gelijk het Oosten is van het Westen.

In de loop der week keerde deze verschrikkelijke verzoeking weer even geweldig tot mij terug, en om nog toe te voegen aan mijn verdriet, werd er onverwachts in mijn gemoed ingeworpen dat dit de onvergeeflijke zonde was, waarop ik in mijn gemoed lager zonk dan ooit; wat ik gevoelde kan ik niet uitdrukken. Ik veronderstelde evenwel dat het met mij gedaan was, en dat ik onvermijdelijk verloren was. De onvergeeflijke zonde was altijd het hoogste in mijn gemoed, en soms lag zij zo zwaar op mij, dat ik nauwelijks bekwaam was om tot mijn werk uit te gaan, dan weer nam de zwaarte in zekere maat af voor een tijd.

Maar de eerste uitwerkende verlichting die ik kreeg was toen ik u hoorde prediken over deze woorden: "Want Hij zal u redden van de strik des vogelvangers, van de zeer verderfelijke pestilentie." Psalm 91: 3. Terwijl u sprak over deze woorden werd mijn last geheel van mij afgenomen, en ik zag klaar dat ik de onvergeeflijke zonde niet gedaan had. In de loop der predicatie haalde u deze lasterlijke verzoeking aan, aanmerkende dat er maar weinig van 's Heeren volk waren die daarmede scherp bezocht worden, doch daardoor geoefend werden.

En dat het volgende ding dat de Satan het gemoed inblaasde was, dat dit de onvergeeflijke zonde was. En toen toonde u duidelijk aan waarin de onvergeeflijke zonde bestond, en dat deze verzoeking het niet was.

O, welk een vertroosting ontving ik, toen ik deze redevoering hoorde! Mijn hoop werd versterkt, en ik keerde weer van de "Voorzienigheids kapel" met blijdschap in het hart, verlost zijnde van de zwaarste last die op het gemoed des mensen kan komen.

Evenwel werd de verzoeking om te lasteren niet geheel volkomen weggenomen, want menigmaal daarna werd ik er nog smartelijk door geplaagd, hoewel ik er dag en nacht tegen bad, totdat ik ten laatste begon te twijfelen of ik er wel ooit van verlost zou worden, en dacht dat het geheel onnuttig was om er meer tegen, te bidden en dat ik het maar op moest geven.

Maar op een dag toen ik alleen liep, en zeer in gepeins was, er over nadenkende in mijn gemoed, raakten deze woorden mij met kracht: "Maar dit geslacht vaart niet uit, dan door bidden en vasten." Matth. 17: 21. Ik keek toen in de Bijbel om deze woorden te vinden, ten einde te zien op welk geval ze gesproken waren, en toen ik ze vond werd ik bemoedigd, en hield vol om te bidden tegen deze lasterende duivel. En geloofd, voor eeuwig geloofd zij de Heere, Wien het behaagd heeft op Zijn eigen tijd, op een neerbuigende wijze mijn arme smekingen te horen, mijn gebeden te antwoorden, en mij te verlossen uit de strik des vogelvangers, "Christus sprak een gelijkenis, dat men altijd moet bidden en niet vertragen." "Indien we iets vragen overeenkomstig Zijn wil, zo hoort Hij ons." "En God zal dan geen recht doen Zijn uitverkorenen, die nacht en dag tot Hem roepen, hoewel Hij lankmoedig is over hen? Ik zeg u, dat Hij hun haastiglijk recht doen zal." Luk. 18: 7, 8.

En geloofd zij Zijn Naam, ik ben nu niet meer voor enige jaren geoefend geworden op deze wijze, en wanneer al, zo verdriet het mij nooit meer zo als het voorheen gewoonlijk deed. Maar niets van wat ik ooit hoorde of las verlichtte mijn gemoed zo als een brief van u. Waaruit ik waarnam dat deze vurige pijlen van de Satan kwamen. En zij werd zo aan mij gezegend, dat sinds ik haar voor het eerst gelezen heb, ik er nooit meer zo neergebogen en verdrietig door gemaakt ben als te voren, zijnde overtuigd gelijk u daarin aanmerkt, dat het des duivels eigen, zonde was. En "mijn ziel is ontkomen, als een vogel uit de strik der vogelvangers; de strik is gebroken en ik ben ontkomen." Psalm 124: 1. "De Heere zij geloofd, die mij in hun tanden niet heeft overgegeven tot. een roof."

Na het lezen van *"Het Koninkrijk der hemelen"* enz., had ik een groot verlangen om mij nog enige van uw boeken aan te schaffen, maar hoe het ten uitvoer te brengen wist ik niet. Want een leerjongen zijnde, zo had ik geen middel om geld te krijgen; niettegenstaande kwam ik tot dit besluit, dat wanneer ik mijn vader de volgende maal zou zien ik hem om een guinje zou

vragen, en indien hij weigerde, dan zou ik hem er een ter leen vragen totdat mijn tijd uit was, wanneer ik het hem dan terug zou betalen. Toen hij kwam om mij te zien, vroeg ik hem deze gunst, en mij ondervraagd hebbende over het onderwerp, en meegedeeld zijnde dat de auteur van de boeken geen Methodist was, gaf hij mij het guinje, en ik schafte mij daarvoor boeken aan zover als het toereikende was. En door deze te lezen kreeg ik spoedig een tegenzin in al mijn vorige, zodat "De gehele plicht des mensen"; "Alleine's donderslag"; "Russel's predikation". En vele andere die ik had van dezelfde tierenteinse (half linnen en half wollen stof) soort, uit de gunst groeiden en met mij uit het fatsoen geraakten. En sinds die tijd heb ik er nooit meer naar gekeken, ook is het mijn voornemen niet om ooit zo te doen.

Op een zondagmorgen stond ik zeer vroeg op en las een gedeelte van: "De zedelijke wet niet beledigd enz." Hier vond ik mijn gemoed grotelijks onderricht en werd zeer vertroost; te zeven uur ging ik naar een gebedsvergadering, die ik voor enigen tijd had bijgewoond. Op mijn terugkeer naar huis, liep ik met een bejaarde man mee, die op dezelfde plaats was geweest en *een vader in Israel* werd genoemd. In de eenvoudigheid mijns harten vroeg ik hem of hij wel ooit een Mr. Huntington had horen prediken, of enige van zijn boeken had gelezen. Hij zei, dat hij u gehoord had en ook enige van uw boeken had gezien, die zeer gevaarlijk waren. Dit horende was ik zeer verrast. Maar hij ging voort: "Hij is een man van een zeer slechte geest, en de boeken hebben een gevaarlijke strekking."

Dit stopte verder alle gesprek, uitgezonderd mijn aanmerking, dat ik er sommige van had gelezen, en dat zij mij beter bevielen dan enig ander boek dat ik, ooit, gezien had.

Na deze leende ik het "Koninkrijk der hemelen" enz., uit aan een kennis van mij, die ouder was dan ik, en die veel langer in de belijdenis was geweest, hopende dat het tot nut voor hem mocht zijn. daar hij altijd tot de aarde scheen neergebogen te zijn door moeite. Maar het terugbrengende, merkte hij slechts aan dat volgens zijn gedachten het te vol was van lichtzinnigheid. Hieruit nam ik waar dat het boek niet veel gunst in zijn ogen had gevonden, hoewel ik het waardeerde als een van mijn grootste schatten.

Maar toen ik zag welk een koele ontvangst het ontmoette, maakte het mij neerslachtig, hoewel ik mijn vrede behield. En ik dacht in mijn hart na over de zaak, want vroeger was ik gewoon om mij er over te verwonderen hoe zulke dingen zo konden zijn, daar ik ze niet kon begrijpen. Maar nu bemerk ik dat er geen vereniging is tussen de dienstbare familie en de kinderen der vrijheid; ze zijn twee onderscheidene volken en kunnen nooit samen gebracht worden; wat de ene vermaakt of liefheeft haat de andere; de ene dient God in nieuwigheid des geestes, de andere in de oudheid der letter en als het beste kleed wordt voortgebracht om de verloren zoon te versieren, zijn deze oudste zonen altijd kwaad. "Niet de kinderen des vleses die zijn kinderen Gods maar de kinderen der belofenis worden voor het zaad gerekend." Rom. 9: 8. De dienstbare vrouw met haar zoon zal uitgeworpen worden, want hij zal niet erven met de zoon der vrijheid.

Spoedig na deze zaak las ik uw: "De rechtvaardiging des zondaars", dat zeer aan mij gezegend werd. Ik had inderdaad meer of minder profijt, uit de doorlezing van elk boek dat ik had, zijnde daarin beschreven wat ik ondervonden had. En dagelijks onderzocht ik de Schriften of deze dingen alzo waren. Ik vond, dat, zo ver ik in de ervaring gekomen was, en overeenkomstig het weinige licht en oordeel dat God mij gegeven had in Zijn Woord, dat zij geschreven waren daarmee overeenstemmende, en dat de auteur ervan een deelgenoot was van dezelfde Geest als die heilige mannen vanouds die spraken als zij door de Heilige Geest werden voorgedaan. En daar de Bijbel, de boeken en wat ik van binnen gevoelde met elkaar overeenstemden, zo ging ik voort overeenkomstig wat ik gevoelde. En door het lezen van de Schriften en die boeken, verkreeg ik die kennis en voldoening en waren die helpers in de

moeitevolle toestand waar ik toen in was, die ik nooit kreeg van enig prediker, waar ik ook gaan mocht. Want ik was zinkende onder een gevoel van Gods toorn en smartelijk misnoegen. Daarom zij die deze dingen nooit gevoeld hebben, waren van geen nut voor mij. Want hij die niets weet van een gewonde geest, kan nooit spreken naar de gevoelens van een die God heeft levendgemaakt. Maar uw boeken beschreven mijn geval, daarom waren wij wel overeengekomen. En ik geloof dat zij die ze lazen en ze dan verwierpen weinig of niets van de zaak wisten. Evenwel, hierin ben ik van Davids gemoed: "Laat ze vloeken, maar zegen Gij" Psalm 109: 28. En ik heb oorzaak om de Almachtigen te loven, dat ik ze ooit gezien heb.

Ik ging zelden naar een andere plaats van verering dan naar de Anglicaanse Kerk (Engelse Staatskerk). En wanneer ik elders ging, kreeg ik niet meer voldoening door de andersdenkenden te horen, dan de dienaar waar te nemen in de kerk want in beide plaatsen was er een hongersnood, door gebrek aan het brood des levens.

Mijn ellenden was groot, gevoelende de verloren en omkomende toestand waar ik in was. En wat ik wilde horen was, hoe zulk een als ik kon gered worden. Maar Christus werd niet voorgesteld als de Zaligmaker van verlorenen, zodat wat ik hoorde mijn last menigmaal verzwaarde, in plaats van verlichtte. Want zulk een wettische prediking maakt het hart des rechtvaardigen alleen verdrietig, door duisternis voor licht te stellen, en licht voor duisternis. Er was geen verhoging van de baan, noch bereiding van de weg, noch het uit de weg nemen van de aanstoot des volks, gelijk God geboden had: Jes. 57: 14. Ik was gelijk de bloedvloeiende vrouw, die vele dingen geleden had van de geneesheren, en alles uitgegeven had wat ze bezat, en was niet gebeterd, maar eerder erger geworden. Mark. 5: 26. Wanneer ik de tekst hoorde aflezen, dacht ik dikwijls dat de woorden wel iets inhielden gepast voor mij. En als het een uitdrukking was van verdriet en ellende, dan waren mijn verwachtingen zeer hoog gerezen, hopende iets te horen dat mij goed zou doen, daar ik wachtende was om in te stappen als het water beroerd werd. Joh. 5: 7. Maar helaas, helaas! mijn verwachtingen werden afgesneden, en ik werd gelaten om in mijn moeiten te verzinken, ver genoeg beneden iets dat ik had horen aanstippen. Soms als ik terugkeerde naar huis twistte ik met de dienaar, geërgerd zijnde in mijn geest; op andere tijden kwam ik weg boven mate verdrietig, bittere dingen schrijvende tegen mezelf en dacht zeker dat de oorzaak geheel bij mij lag. En ik zonk weg onder een last bijna te zwaar voor mij om te dragen. Want waarlijk het was treurig, een lange reeks van plichten aangewezen zijnde, maar geen leiding van het gemoed tot Christus, bij Wie hulp te verkrijgen is en waar alleen sterkte te vinden is.

Deze dingen bogen mijn ziel terneer. Want al wat in 't algemeen gezegd werd scheen zich tegen mij te stellen, en niets werd er voortgebracht waar ik houvast aan kon krijgen, of dat mij enige hulp op de weg gaf. "Wordt ook het onsmakelijke gegeten zonder zout?" Job 6: 6, "Of ruchelt ook de woudezel bij het jonge gras? Loeit de os bij zijn voeder?" Job 6: 5.

Neen! de Evangelie bazuin moet geblazen worden, in de belofte is, dat zij zullen komen die op het punt zijn om te komen. Het zijn de uitgeworpenen die binnengezameld moeten worden, en niemand is geschikt om deze gasten te verzoeken, dan zij die daartoe van God Zelf worden aangewezen. Het is een getrouw getuige die zielen verlost: "Het getuigenis van Jezus is de Geest der profetie". Daarom, hij die ontbloot is van deze dingen is niet instrumenteel gemaakt om zielen tot Christus te brengen. Er is geen leven, daarom geen kracht; het is de Geest die levendmaakt. "Tot de wet en tot de getuigenis! zo zij niet spreken naar dit woord, het zal zijn, dat zij geen dageraad zullen hebben." Jes. 8: 20.

Lang woog ik geld uit, voor hetgeen geen brood is, en mijnen arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan" Jes. 55: 2. Maar dit heeft geweest en is nog steeds van groot gebruik voor mij. Want God toonde mij daardoor de ongenoegzaamheid van een vorm van godzaligheid zonder de kracht, en. Hij wierp temeer mijn op zand gebouwde fondamente, waarop ik

gewoon was te bouwen. En Hij zelf leidde mij op de rechten weg, opdat Hij mij mocht brengen tot een stad ter woning. En zodra het God behaagde om mij onder de waarheid te brengen en die te doen horen, verliet ik die allen, er genoeg van gehad hebbende. De wijze man zegt: "Verlaat de slechtigheden en leef. En treed in de weg des verstands." Spreuk. 9: 6. En Christus zegt: "Mijn schapen horen Mijn stem, en Ik ken dezelve, en zij volgen Mij. Maar een vreemde zullen zij geenszins volgen maar zullen van hem vlieden, overmits zij de stem der vreemden niet kennen." Joh. 10: 27.

En zo heb ik het menigmaal gevonden, wanneer ik ging om verschillende dienaars te horen, want het evangelie dat ik had ontvangen was niet gelijk zij leerden. Daarom is dat waar ik doorgegaan ben van grote nuttigheid voor mij geweest in dit opzicht; zodat ik nu het fundament kan zien waarop velen bouwen en waar zij staan. En ik weet dat zij tekort zullen komen naar de beloften. Want wat God mij geleerd heeft, is geweest om mij af te brengen van zulk een godsdienst waarvan zij in het bezit zijn. En het heeft mij veel gesmart, als ik bij tijden ging om te horen wat genoemd wordt het Evangelium, om te zien hoe gehele vergaderingen neergezet werden om te kort te komen voor het Koninkrijk. En ik heb gedacht om de woorden van de Zaligmaker: "Wee u, want gij zijt gelijk de graven, die niet openbaar zijn, en de mensen die daarover wandelen, weten het niet." Luk. 11: 44. En ik weet dat zij het bedrog niet gewaar zijn. Want ik heb velen in de hoogte zien gaan door een redevoering, die mij griefde tot aan het hart. Maar ik heb het altijd uitgevonden, dat, indien er een woord gesproken wordt tegen zulk een prediking, het volk dan kwaad is, en zulken weigeren in te komen: "De profeten profeteren valselyk en de priesters heersen door hun handen, en Mijn volk heeft het gaarne alzo. Maar wat zult gij ten einde daarvan maken?" Jer. 5: 31. Wel! onze Heere zegt: "Indien nu de blinde de blinde leidt, zo zullen zij beiden in de gracht vallen." Matth. 15: 14, God is een Souverein (Opperheer) en de Schriften leren ons date sterkte en wijsheid bij Hem is: "Zijn s is de dwalende, en die doet dwalen." Job. 12: 16.

Een paar maanden voor dat mijn tijd uit was, stond ik eens op een dag bij mijn werk, zeer troosteloos en neergeslagen, zijnde in grote bekommering over mijn eeuwige staat. En ik dacht er ook over na dat ik nu spoedig zou verplaatst worden van de legerplaats waar ik toen was. Maar tot welk deel van de wereld ik gestoten zou worden wist ik niet. Maar ik tekende de dingen voor mezelf zo vreselyk uit als mijn verbeelding ze maar kon schilderen. En terwijl ik stond na te denken over dit sombere onderwerp, kwam deze Schriftuurplaats zo krachtig op mijn gemoed, als of ze door een stem in mij gesproken was: "En zie, Ik ben met u, en Ik zal u behoeden overal waarheen gij trekken zult, en Ik zal u wederbrengen in dit land. Want Ik zal u niet verlaten, totdat Ik zal gedaan hebben, hetgeen Ik tot u gesproken heb." Gen. 28: 15.

Ik vond zo'n verandering in mijn gevoelens, en zulk een zware last was van mij afgenomen, dat ik niet wist wat er van te denken. Ik was als het kind Samuel. Het is van hem gezegd: "Doch Samuel kende de Heere nog niet. En het woord des Heeren was nog niet aan hem geopenbaard" 1 Sam. 3: 7. Ik gevoelde de kracht, hoewel ik gelijk Petrus "niet wist, dat het waarachtig was, hetgeen door de engel geschiedde." Hand. 12: 9. Maar ik gevoelde zeer getroost, en was veel ontheven van mijn verdriet.

En deze aangename belofte is aan mij vervuld geworden, zoals getoond zal worden als ik voortga met het verhaal.

Toen mijn leertijd uit was, wenste ik zeer om naar London te gaan, een groot verlangen hebbende om u te horen, maar ik had geen vooruitzicht om bij machte te zijn dit ten uitvoer te brengen. Hierna verbond ik mij aan een heer in het land (country), die mij niet terstond wou hebben; zodat er in de Voorzienigheid een deur voor mij scheen geopend te zijn om naar de

stad te gaan, alwaar ik voor twee maanden bleef. "De begeerte der rechtvaardigen zal God geven." Spreuk. 10: 24. En de Heere was met mij zoals Hij beloofd had. Ik kwam tot de "Voorzienigheids Kapel" 's zondagsmorgen, en u predikte over deze woorden: "Indien gij Abrahams kinderen waart, zo zoudt gij Abrahams werken doen." Joh. 8: 39.

De woorden die u sprak waren zo, als ik ze nog nooit van een kansel gehoord had; toch wist ik dat zij de dingen waren die ik reeds lang had willen horen. En hoewel sommige dingen tegen mij waren, toch waren er weer andere die gepast waren. En ik gevoelde mijn hart in genegenheid tot u getrokken op zulk een wijze, als het nooit te voren gedaan had tot enig levend prediker. Ik was geheel verbaasd, en verwonderde mij grotelijks, om mijn gevoelens te horen voortbrengen als u deed. Ik was gelijk Manoach en zijn vrouw toen de Engel aan hen verscheen: "En hij (de Engel) handelde wonderlijk in zijn doen. En Manoach en zijn vrouw zagen toe." Richt 13: 19.

Ik nam elke keer die u preekte waar, zowel in de Voorzienigheid als Monkwelstraat bijeenkomst, en hoorde dikwijls dingen die ik niet verstond, daar de ervaring die u voortbracht ver te boven ging wat ik bereikt had. Maar wanneer u van moeite en verdriet sprak, verstond ik dat gedeelte, en kreeg menigmaal een hulp op de weg, zodat gelijk Paulus tot de Corinthen zegt, ik u ten dele erkende 2 Cor. 1: 14. En ik geloof dat ik u erkennen zal zelfs tot het einde.

Voor enige weken, nadat ik u voor het eerst gehoord had was ik smartelijk bekommerd, want u stroopte mij een goed deel van mijn, godsdienst af, daar ik een overvloed omtrent mij had, wat de Profeet noemt "loze kalk". En uw prediking ontdekte mij aan de ongenoegzaamheid van het grootste gedeelte mijner belijdenis. Ik was bepleisterd met loze kalk, en de Heere maakte gebruik van uw bediening, om dit werk neer te werpen.

Op een avond toen ik u hoorde prediken in Monkwelstraat, scheurde God deze muur, gelijk Hij zelf gezegd heeft: "Ik zal hem door een groten stormwind in Mijn grimmigheid splijten". En neer ging ik, en van dinsdagavond tot de zondag die daarop volgde was ik inderdaad ellendig. "Zo zal ik de wand afbreken, die gijlieden met lozen kalk gepleisterd hebt, en zal hem ter aarde nederwerpen, dat zijn grond zal ontdekt worden, en hij zal vallen".

En zo was het met mij, en de Heere vervulde Zijn eigen woord, dat zegt: "Zo zal Ik Mijn grimmigheid tegen de wand voortbrengen, en tegen degenen, die hem pleisteren met lozen kalk en Ik zal tot ulieden zeggen: Die wand is er niet meer, en die hem pleisterden zijn er niet." Ezech. 13: 13, 14, 15. En zo kwam het te passeren. Want 's zondagsmorgen kwam ik tot de Kapel, neergebogen door de verwachting dat ik zeker afgesneden zou worden. Maar o neen! deze storm was niet bedoeld om te vernielen, maar om mij af te stropen van iets wat beter is te verliezen dan te vinden. U predikte die morgen over deze woorden: "De Heere zal ulieden wel brood der benauwdheid, en wateren der verdrukking geven. Maar uw leeraars zullen niet meer als met vleugelen wegvliegen, maar uw ogen zullen uw leeraars zien. En uw oren zullen horen het woord desgenen, die achter u is, zeggende: Dit is de weg, wandelt in denzelve; als gij zoudt afwijken ter rechter- of ter linkerhand." Jes. 30: 20, 21.

Op het horen van deze woorden herleefde mijn hart, en als ge voortging om daarover te spreken werd het zeer aan mij gezegend, want ik verstond wat u zeide over het brood der benauwdheid en het water der verdrukking. En God opende mijn ogen om mijn leraar te zien, en mijn oren om zijn woord te horen, overeenkomstig Zijn belofte: "Maar uw leeraars zullen niet meer als met vleugelen wegvliegen". En geloofd zij Zijn Naam, zij zijn niet, want mijn ogen hebben mijn leeraars gezien van die tijd tot deze dag toe.

Nadat ik u gehoord had ging ik niet meer onder belijders van enige beschrijving. Maar zoals God mij bekwaam maakte, heb ik vastgehouden aan de waarheid, en ben gegaan overeenkomstig dat licht en oordeel dat Hij mij gegeven heeft tot op deze dag toe.

Het was zowat twee of drie zondagen na deze dat ik u hoorde prediken over Psalm 91: 3; toen ik die vertroosting ontving die ik voorheen heb aangehaald, betreffende mijn niet begaan van de onvergeeflijke zonde. Gedurende mijn verblijf in stad hoorde ik u nog vele andere redevoeringen doen, waaruit ik een groot aantal bemoedigingen ontving. "Mijn woord", zegt de Heere: "zal niet ledig tot Mij wederkeren."

Mijn tijd verlopen zijnde, was ik verplicht om terug te keren tot mijn buitenleven, hoewel met veel tegenzin. Gedurende mijn verblijf op die plaats bracht ik mijn Sabbatten alleen door. Want de belijders waren van die soort dat ik geen vereniging met hen gevoelde, daarom wenste ik om geen verbinding, maar stond van verre omtrent hen allen, wachtende op God, en lezende de Schriften en enige van uw boeken, en ik vond de tegenwoordigheid des Heeren met mij.

Nadat ik zowat acht maanden op die plaats geweest was, werd ik verplicht haar te verlaten, de persoon in wiens werk ik was geen behoefte meer aan mij hebbende. Deze man gaf voor mij grote vriendschap te bewijzen "Zijn mond was gladder dan boter, maar zijn hart was krijg" Psalm 55: 22. Want heimelijk kwetste hij mij zoveel als hij maar kon. En ik denk ik mag van hem zeggen wat Jozef tot zijn broeders zei; "Gijlieden wel, gij hebt kwaad tegen mij gedacht, doch God heeft dat ten goede gedacht".

En zo bleek het te zijn. Zeer spoedig verkreeg ik een andere plaats, en op de tijd aangewezen ging ik er naar toe; die morgen toen ik afreisde had ik vijf-en-twintig mijlen te lopen, en op mijn weg was ik grotelijks vermoeid naar het lichaam, zeer neergeslagen in het gemoed, en was in grote bitterheid der ziel. Want de tegenstander plaatste alle dingen voor mij in zo'n somber licht als maar mogelijk was, tergde mij smartelijk, en maakte mij gemelijk. 1 Sam. 2: 6. In deze verlegenheid keerde ik mij om naar een veld, zat daar neer onder een haag, en bad tot de Heere en weende bitterlijk. 1 Sam. 1: 10. Terwijl ik neerzat nam ik enige verversing, zegende de Heere voor wat ik had en dankte Hem dat Hij mij tot dusver geholpen had.

Terwijl ik daar op die plaats zat, gevoelde ik een vertederende, verzachtende gestalte over mij komen, en werd zeer veel ontheven van mijn verdriet. Ik denk dat ik van dit veld mag zeggen gelijk Jakob deed toen hij naar Padan Aram ging, en verlicht werd op een zekere plaats, waar hij de gehele nacht doorbracht, en God aan hem verscheen in een droom, en na zijn ontwaking zeide: "Gewisselijk is de Heere aan deze plaats, en ik heb het niet geweten." Gen. 28: 16. Ik stond op van mijn plaats, dankte God voor zijn barmhartigheden en reisde toen voorwaarts. Maar de staat waar ik toen in geplaatst werd was in geen opzicht mij welgevallig in deze mijn verdrietige gemoedsgesteldheid. Daarom keerde ik spoedig terug naar Leicester, waar ik een groot verlangen had te verblijven, indien het de wille Gods was. En ik wenste het te vuriger, omdat enige mensen daar samen kwamen voor het gebed, het lezen van de geschriften en boeken, met welke ik in mijn hart verenigd gevoelde. En de gedachte om van hen gescheiden te worden griefde mij zeer.

Na evenwel enige tijd gewacht te hebben, en geen weg zich opende voor mij om daar te kunnen blijven, verbond ik mij ten laatste om meer dan dertig mijlen daar vandaan te gaan; dit deed ik met zeer grote tegenzin daar de gedachten om verplaatst te worden mij niet weinig verdriet veroorzaakten. Op een morgen, zijnde in groot verdriet over deze zaak, ging ik in het gebed tot de Heere, en stortte mijn klacht voor Hem, uit, Hem tonende al mijn moeite Psalm 142: 2. En maakte Hem mijn geheel verzoek bekend en ik smeekte Hem in nederigheid om deze gunst dat, indien het Zijn gezegende wil was, ik van hier niet verplaatst mocht worden, maar dat het Hem behagen mocht om mij te voorzien in die weg zoals het Hem dacht goed te zijn. Daar Hij mijn hart kende, en dat de enige reden waarom ik verlangde te blijven was, dat ik mocht tezamen komen met hen die Zijn Naam vreesden, waarvan ik zolang was beroofd

geweest, en hoewel ik op andere plaatsen geleden had ter oorzaak daarvan.

De goede Heere liet het Zich welgevallen om mijn smeekbede te horen, en op diezelfde dag werd in een plaats voor mij voorzien, mijn vorige verbinding afgebroken, en God bevestigde mij op die plaats waar ik naar gestreefd had. En heeft mij daar gehouden tot op deze dag toe, en de belofte die Hij mij gegeven had voor mijn eerste verplaatsing werd vervuld; de Heere was met mij, en onderhield mij aan alle plaatsen waar ik ook ging. Hij was met mij in London. Hij was met mij toen ik op Hem wachtte, en mijn Sabbatten alleen doorbracht. Hij was met mij en zegende mij onder de haag, en Hij heeft mij nooit verlaten, maar mij weder gebracht in dit land!

"O, hoe groot is uw goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen die U vrezen!" Psalm 31: 20. "En dit is de vrijmoedigheid, die wij tot Hem hebben, dat, zo wij iets bidden naar Zijn wil, Hij ons verhoort. En indien wij weten dat Hij ons verhoort, wat wij ook bidden, zo weten wij, dat wij de beden verkrijgen, die wij van Hem gebeden hebben." 1 Joh. 5: 14, 15. En hoe zoet en welkom is ieder ding dat zeer gewild wordt, en, als antwoord komt op het ernstige gebed! "Eer zij roepen, zo zal Ik antwoorden; terwijl zij nog spreken, zo zal Ik horen." Jes. 65 24. "Wie is wijs? die neme deze dingen waar. En dat zij verstandelijk letten, op de goedertierenheden des Heeren." Psalm 107: 43.

Een paar maanden na deze gebeurtenis, in het jaar 1800, werd er een weg voor mij geopend, waardoor ik vastgesteld werd in een zaak, en voor een lange tijd ging alles waar ik ingewikkeld was zo voorspoedig als maar begeerd kon worden. Evenwel, mijn verwoeste en verloren staat was mijn overdenking dag en nacht, dat mij zeer laag neer bracht, en mijn verdriet hield aan over mij toe te nemen mijn natuurlijke sterkte werd zeer verminderd en een ongewone zwakheid des lichaams volgde. Want de pijlen Gods daalden in mij en Zijn hand was op mij neergedaald, daarom was ik verzwakt en uitermate zeer verbrijzeld. Psalm 38: 3. In de maand van November kwam u te Leicester, en ik hoorde u prediken over deze woorden: "Gij, die mij vele benauwdheden en kwaden hebt doen zien, zult mij weder levend maken, en zult mij weder ophalen uit de afgronden der aarde. Gij zult mijn grootheid vermeerderen, en mij rondom vertroosten." Psalm 71: 20, 21.

Nooit was iets meer geschikt voor iemand, dan deze redevoering voor mij in mijn toenmalige ellendige staat des gemoeds; de dingen die u voortbracht waren wat ik had gevoeld, en ik was voor een groot deel ontheven van de last waaronder ik een langen tijd onder geworsteld had, en gevoelde mij aangemoedigd om te hopen dat Hij die een goed werk in mij begonnen had het voortzetten zou. Want hoewel ik in zo'n staat van verwarring was dat ik niets van mezelf kon maken, toch, als u voortging met uw redevoering, kon ik zien dat het Gods goed werk was, en ik was grotelijks geholpen, en voor enige tijd niet zo neergebogen ais voorheen.

Maar na zekere tijd keerde ik niet alleen terug naar mijn oude plaats van duisternis, verwarring en ellende, maar ik zonk lager dan ooit, totdat ik gelijk Job zei: "Mijn ziel is moe was van het leven." En ik ging treuren vanwege de verstoordheid mijns harten. Dit deed mijn zwakheid zo hard toenemen, dat ik spoedig in zo'n krachteloze toestand verkeerde als om bevreesd te zijn dat het in Mijn vernietiging mocht eindigen. En ik was zeer neergeslagen, door de vrees des doods en het oordeel dat komen zou. Mijn zonden werden ordelijk voor mij geplaatst, en God verscheen als een snelle getuige tegen mij. "De banden des doods hadden mij omvangen, en de angsten der hel hadden mij getroffen. Ik vond benauwdheid en droefenis. Maar ik riep de Naam des Heeren aan, zeggende: Och, Heere, bevrijd mijn ziel." Psalm 116: 3, 4. "Ik had geen rust in mijn beenderen, van wege mijn zonde." Psalm 38: 4. De uitroep mijns harten was geschreeuw, en ik ging met zwarigheid, verschrikking

overdenkende, want de pijlen des Almachtigen waren in mij gedaald, welker vurig venijn mijn geest uitdronk. Job. 6: 4. God deed onderzoek naar bloed, en ik, wist dat ik buiten de vrijstad was. Numeri 35: 6. En de bloedwreker was achter mij zou de dood mij afsnijden, gelijk de boom valt alzo blijft hij liggen. Ik was mij bewust dat waar de dood mij liet, het oordeel mij zou vinden. En indien ik stierf in de staat waar ik toen in was, het alles voor eeuwig verloren zou zijn, en "ik tot straf zou lijden het eeuwig verderf, van het aangezicht des Heeren en van de heerlijkheid Zijner sterkte." 2 Thess. 1: 9.

Deze dingen waren, zo zwaar, dat ik mij ongeschikt gevoelde om mijn beroepsbezigheden te verrichten, mijn geheel gemoed daardoor ingenomen zijnde, en in deze troosteloze toestand kon ik maar weinig aan dacht schenken aan ondermaanse dingen: "Want wat baat het een mens, die de gehele wereld zoude winnen, en zichzelf verliezen, of schade zijns zelfs lijden!?" Luk. 9: 25.

Vele plaatsen der Schrift, die zich tegen mij schenen te stellen, lagen met zeer groot gewicht op mijn gemoed en onder vele andere, dacht ik 'dikwijls aan de vruchteloze schreeuwen van Ezau, en weende menigmaal als ik dacht ook als hem te zullen zijn; alzo waren ook die woorden des Heeren zeer snijdend voor mij: "Alle plant, die Mijn hemelse Vader niet geplant heeft, zal uitgeroeid worden." Matth. 15: 13. Dus was mijn weg omtuind en vrees was aan alle zijden. Want welke kant ik ook uitkeek, er was geen rust voor het hol van mijnen voet; mijn leven hing in twijfel, en ik was vervuld met slaafse en gefolterde vrees nacht en dag, zodat des morgens de taal van mijn hart was: "Och dat het avond ware". En des avonds zei ik: "Och dat het morgen ware". Want mijn zonde was steeds voor mij, en ik vond gelijk Paulus zegt, dat vernieling en ellendigheid in hun (des zondaars) wegen is, en dat zij de weg des vredes niet hebben gekend. Rom. 3: 16, 17. Ik was neergebogen onder de schuld der zonde, en een gevoel van Gods toorn. De hemelen ontrolden mijn ongerechtigheid. En: "Dacht ik aan God zo maakte ik misbaar; peinsde ik, zo werd, mijn ziel overstelpt." Psalm 77: 4. Zodat, gelijk Job zegt, mijn woorden opgezwolgen werden, Job. 6: 3, en ik had dagelijks droefheid in mijn hart want God, de consciëntie, de Schrift, de wet en het Evangelie allen verschenen om tegen mij te zijn; want dag en nacht was Zijn hand zwaar op mij, en zo ellendig was ik, dat al mijn dagen smarten waren, mijn bezigheid verdriet, en mijn hart nam geen rust in de nacht. Pred. 2: 23.

Ik zonk in diepe modder, alwaar geen standplaats was. En zijnde in deze gevaarlijke toestand, haastte ik, dat ik ontkwame van de drijvende wind, van de storm. Psalm 55: 9. "De omzwevende gevangene zal haastelijk losgelaten worden. En hij zal in de kuil niet sterven, en zijn brood zal hem niet, ontbreken." Jes. 51: 14. Mijn leven was mij een last, want ik had geen voldoening in enig ding onder de zon. En: "De vertrooster, die mijn ziel zou verkwikken, was verre van mij." Klaagt. 1: 16. En zo verdrietig was ik, dat voor enigen tijd de slaap bijna van mijn ogen week: "Gij houdt mijn ogen wakende", zegt de Psalmist.

Gewoonlijk dacht ik na, en dat voor een lange tijd, over de ondervinding van deze woorden, als ik mij des avonds ter rust begaf: "Gij zult nederliggen, en niemand zal u verschrikken". Job. 11: 19. Maar zover was ik hier vandaan, dat ik vol met vrees was: "Mijn tranen liepen des nachts en hielden niet op". Want gelijk Job zegt: "Wanneer ik het aanmerke, zo vrees ik voor Hem". Job. 23: 15. Deze ellendige, staat van mijn gemoed bracht mij zo laag neer dat ik bijna versleten was door moeite. "De geest eens mans zal zijn krankheid ondersteunen. Maar een verslagenen geest, wie zal die opheffen?" Spreuk. 18: 14.

En ik was in zulk een zwakke en krachteloze staat des lichaams, dat ik in de noodzakelijkheid was om medicinale hulp te hebben. Maar de geneesheren wisten niet meer van mijn kwaal dan ik van hun medicijnen verstond; zonde was de ziekte, en ik gevoelde hare vreselijke uitwerkingen; deze invretende melaatsheid brak uit aan alle plaatsen, zodat er,

gelijk de Profeet zegt: van de voetzool af, tot het hoofd toe niets geheel aan hetzelfde is. Maar wonden, en striemen en etterbuilen; het ganse hoofd is krank, en het ganse hart is mat. En niemand anders dan de goede Samaritaan, welke is Christus Jezus, kon deze wonden verbinden. Hij is gezalft "om de armen het Evangelie te verkondigen; om te genezen die gebroken zijn, van hart; om de gevangenen te prediken loslating en de blinden het gezicht; om de verslagenen heen te zenden in vrijheid". Luk. 4: 18, 19. Hij alleen kan de gewonde geest helen, gelijk geschreven is: "Komt en laat ons wederkeren tot de Heere, want Hij heeft verscheurd, en Hij zal ons genezen. Hij heeft geslagen en Hij zal ons verbinden. Hij zal ons na twee dagen levend maken; op de derden dag zal Hij ons doen verrijzen, en wij zullen voor Zijn aangezicht leven." Hosea 6: 1, 2. Maar, het is zoals Christus zegt: "Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader, die Mij gezonden heeft, hem trekke". En zo ondervond ik het. Want geloof in Hem, als mijn Zaligmaker en Middelaar, was toen nog niet gekomen; ik kon evenmin geloven, dan dat ik een wereld kon scheppen. Maar was onder de wet in bewaring gesteld, en ben besloten geweest tot op het geloof, dat geopenbaard zou." Gal. 3: 23. Zijnde gebonden in het gevangenhuis van ongeloof, hardheid des harten, en blindheid des gemoeds. En het is de Heere alleen die tot zulke gevangenen kan zeggen: "Gaat uit. En tot hen die in duisternis zijn: Komt te voorschijn." Geloof in Hem, zet ons in vrijheid van deze gevangenis, en het is Zijn eigen kracht die dit werk des geloofs tot stand brengt "Dit is het werk Gods, dat gij gelooft in Hem, die Hij gezonden heeft." Joh. 6: 29. Het is de Heilige Geest die het hart eerst moet smelten, de aandoeningen verzachten, vertrouwen werken, in het gemoed en de, ziel tot Hem trekken, voor we kunnen komen in geloof en gevoeligheid.

Ik was zo zwaarmoedig en terneergeslagen, dat mijn ziel moede was van het leven, en mijn hoogst belang was, te weten hoe ik behouden kon worden. Ik was vermoeid en zwaar beladen; moede van het werken voor het leven en zwaar beladen met zonde. En of God barmhartigheid bewijzen zou aan een die zo slecht was als ik zelf, kon ik niet zeggen. "Heere! indien Gij wilt, Gij kunt mij reinigen." Maar ik had geen kracht in mezelf om tot Hem te komen: "Niemand kan tot Mij komen", zegt de Zaligmaker, "tenzij het hem gegeven zij van de Vader." Joh. 6: 65.

Ik begon te denken dat het alles met mij over was, en dat ik geen barmhartigheid kon verkrijgen. En ziende dat het alles verloren was, dacht ik dat het maar van weinig nut was om nog voor het lichaam te arbeiden, daar ik geen ander uitzicht voor mij had dan een eeuwigheid, van ellende. Daarom verliet ik mijn beroep, en trok mij terug in mijn kamer, om te klagen en te treuren over mijn ongelukkige staat.

In deze melancholieke (zwaarmoedige) staat des gemoeds zat ik neer op een stoel, met zo'n zware vracht als nog ooit een arm sterveling onder geworsteld had. Ik beklagde mezelf; benijdde ieder schepsel, en wenste van ganscher harte dat ik nooit geboren was geweest. En terwijl ik in deze ellendige staat neerzat kwamen deze woorden op mijn gemoed: "Die gezond zijn hebben de geneesmeester niet van nooden, maar die ziek zijn." Toen dacht ik, indien dit het geval is, zekerlijk ik ben iemand die ziek is. Want ik ben ziek van mijzelf, ziek van de dienst des Satans, ziek van de zonde en ziek van de wereld en alles wat er in is. Ik gevoel de noodzakelijkheid van de Zaligmaker, en o, dat Hij genade aan mij wou bewijzen! Deze Schriftuurplaats kwam ook tot mijn gemoed: "Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering."

Toen zeide ik, ik ben inderdaad een zondaar, en heb mezelf verwoest. En daar Christus gekomen is om het verlorene te zoeken en te redden, zo zal ik Zijn Naam nog eens aanroepen en mijn schulden voor Hem belijden. Terwijl ik dit deed kwamen deze woorden zoetelijk in tot mijn gemoed: "Uw hart worde niet ontroerd; gijlieden gelooft in God, gelooft ook in Mij."

Joh. 14: 1. Ik gevoelde een weinig verlichting, rees op van mijn knieën, en zat neer om over deze woorden na te denken. "Geloof ook in Mij", ging heen en weer door mijn gemoed, en ik werd uitgeleid om op Christus te zien, als de Middelaar en Zaligmaker van verlorenen. Ik gevoelde die hardheid des harten en wanhopige oproerigheid, waaronder ik zolang geworsteld had in zekere mate weggaan, en een hoop verrees in mijn ziel dat de Heere spoedig of later, mij genadig zou zijn. Merkbaar vond ik een last van mij afgenomen, en in plaats van alles op te geven als verloren, gevoelde ik mij aangemoedigd om aan te houden Hem te zoeken, van Wie ik diep afgefallen was.

Enige tijd na dezen, bevolen zijnde om naar de zee te gaan, besloot ik op mijn weg naar Brighton, om in stad te verblijven ten einde u te horen, maar toen ik aankwam en vond dat gij vertrokken waart naar Lewes, reisde ik voort, en arriveerde hier de volgende dag, en dezelfde avond hoorde ik u prediken over deze woorden: "En de Heere was met Juda, dat hij de inwoners van het gebergte verdreef. Maar bij ging niet voort om de inwoners des dals te verdrijven, omdat zij ijzeren wagenen hadden." Richt, 1: 19. Deze redevoering was zeer voor mij gezegend, en deed mij meer goed dan al de medicijnen die ik ingenomen had. Het is de gekrenkte hoop die het hart ziek maakt. Maar als de begeerte komt is zij een boom des levens. Ik was zoet verkwikt, mijn hoop was versterkt en mijn geloof toegenomen. Ik was inderdaad laag neergebogen maar de Heere hielp mij. En ik ontving die hoop en voldoening waar ik nooit meer geheel het gezicht van verloor. "Al wat God doet, dat zal in der eeuwigheid zijn." Pred. 3: 14.

Ik hoorde u de volgende Zondag weer te Lewes, en een avond in de schuur te Ringmer over deze woorden: "Die het zaad draagt dat men zaaien zal, gaat al gaande en wenende. Maar voorzeker zal hij met gejuich wederkomen, dragende zijn schoven." Psalm 126: 6. En hier kreeg ik een andere hulp op de weg, en een licht werd geworpen op mijn pad. De Heere zal sterkte geven aan Zijn volk: "Zij gaan van kracht tot kracht; een iegelijk van hen zal verschijnen voor God in Sion." Psalm 84: 8.

Op mijn weg naar huis hoorde ik u menigmaal in London, waarvan ik een groot voordeel raapte, en keerde weer van deze reis in elk opzicht veel beter. De lendenen van mijn gemoed waren omgord, en mijn gezondheid werd veel hersteld. "Gij hebt mij mijn weeklage veranderd in enen rei; Gij hebt mijn zak ontbonden, en mij met blijdschap omgord." Psalm 30: 11. En hoewel ik menigmaal hierna weer zeer laag zonk, en erg neergeslagen was, toch had ik op de bodem een hoop, waarvan ik niet voor de gehele wereld wilde scheiden; hoewel het vele jaren waren, van mijn eerste levendmaking om mijn verloren staat te gevoelen, voor ik daar gebracht werd om mijn aandeel te weten in de dierbare Verlosser.

Ik was evenwel gelijk ook de Profeet zegt, geholpen met een weinig hulp, en de altijddurende armen waren onder mij en de Heere deed mij volharden om zijn zaligheid ernstig te zoeken. totdat het Hem behaagde om mij weer te doen keren tot mijn sterkte, als een gebodene die daar hoopte; en mijn ogen zagen de Koning in Zijn schoonheid. "Vertrouwende ditzelve", zegt Paulus, "dat Hij, die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op de dag van Jezus Christus." Filip.: 16.

Ik ben dikwijls zoetelijk verkwikt geworden in onze gebedsvergaderingen, het lezen der Heilige Schriften en uw geschriften; zijnde vertroost, gesterkt en bemoedigd. "Zij die de Heere verwachten zullen de kracht vernieuwen." En hoewel deze manier om met elkander te vergaderen door velen werd, en nog, steeds veracht wordt, toch heb ik reden om mij te verheugen, hebbende daarin veel goed ontvangen, en bij tijden Hem gevonden die mijn ziel liefheeft. "Waar twee of drie vergaderd zijn in Mijn Naam, daar ben Ik in het midden van hen." Matth. 18: 20. De Heere heeft het zich laten welgevallen om met ons te vergaderen. Hij

heeft ons erkend, geëerd en gezegend met zijn tegenwoordigheid, en in het midden van alle tegenstand heeft Hij ons bekwaam gemaakt om standvastig te zijn, en ernstig te strijden voor het geloof. Al onze tegenstanders, hebben nooit bij machte geweest om dit werk en deze raad, die ik geloof van God te zijn, te kunnen omverwerpen. Daarom deden zij beter als zij maar afzagen van zo'n onheilige oorlog, opdat ze niet mochten bevonden worden tegen God te strijden. Hand. 5: 39.

Ik omarmde iedere gelegenheid die zich opdeed om naar stad te komen om u te horen. En toen u in het Noorden geweest bent, heb ik geregeld op elke plaats tegenwoordig geweest waar u predikte. Maar om tot bijzonderheden in te gaan, door u een verslag te geven van iedere keer en plaats waar God uw bediening aan mij gezegend heeft, van de vele ondersteuning op de weg, en de bemoedigingen en sterkte die ik ontvangen heb als ik u op verschillende plaatsen hoorde, zou te vervelend zijn. Het is daarom genoegzaam gezegd, dat ik nooit te London kwam om u te horen, noch mi beluisterde in het land, zonder enig goed meer of minder te ontvangen. En heb mij menigmaal verblijd in de hoop der heerlijkheid Gods. "Des Heeren Woord keert niet ledig weder. Maar doet al wat Hem behaagt, en is voorspoedig in hetgeen waartoe Hij het zendt." "Hij bevestigt het woord van zijn dienaren, en volvoert de raad van zijn knechten."

Drie of vier malen, toen ik in London kwam om u te horen, ben ik zeer in verlegenheid geweest, smartelijk verdrietig en onder zware bekommelingen, maar ik kwam nooit tevergeefs. Eens, gedurende de tijd dat ik een getrouwd man was; wanneer niemand denk ik, onder zwaardere beproevingen was dan ik, dat mijn gelaat ten volste te kennen gaf, had ik een groot verlangen u te spreken, en met dat doel ging ik naar de kerkkamer te Monkwel Street. Maar toen ik u zag zei ik u niets van mijn beproevingen en bekommelingen, hoewel u mij vroeg wat er aan scheelde, en wat de oorzaak was dat ik er zo ziekelijk uitzag.

De waarheid is, dat zij van zo'n ingewikkelde aard waren, en van zulk een ongedacht oord, dat ik onwillig was om op dit onderwerp in te gaan. Ik heb vaak uitgevonden dat, als ik onder de zwaarste beproevingen was, ik bang geweest ben om daarvan te spreken, niet wetende hoe de zaak zou eindigen. Opmerkende dat ik zeer gedrukt was, zo sprak u zeer vriendelijk tot mij, evenwel kwam ik uit de kerkkamer met een bezwaard hart, gereed van wegens het verdriet te breken. Ik liep rond en weende veel, hebbende grote droefheid in mijn hart daarna ging ik in de Kapel. U predikte over deze woorden: "Uit de mond der kinderkens en der zuigelingen hebt Gij sterkte gegrondvest om Uwer tegenpartijen wil, om de vijand en de wraakgierige te doen ophouden." Psalm 8: 2. Wat ik die avond hoorde vertroostte mij niet weinig, daar u de ware gevoelens van mijn ziel beschreef, en ik was veel ontslagen van mijn last: "Een gift in het verborgene houdt de toorn onder, en een geschenk in de schoot de sterkte grimmigheid." Spreuk 21: 14.

En hoewel ik verontrust was aan iedere kant, toch kon ik zien dat ik niet van God verlaten was, maar mijn hoop in Hem werd versterkt, dat Hij met mij zou zijn en mij ondersteunen. En ik vond Hem, zoals Hij beloofd had, een vaardige hulp in benauwdheden. Ik vertrouwde mijn zaak aan God toe en wachtte op Hem, toezicht houdende op zijn hand de Heere stond mij bij, en hoewel de beproeving scherp was, toch werkte ze onder God goed voor mij en heeft sinds van grote nuttigheid voor mij geweest. Mijn onderdrukkingen waren vele, maar de Heere verlostte mij daaruit op Zijn tijd; het is God die mij wrake gaf, en mij omgordde met kracht. Daarom: "Loof de Heere, mijn ziel! en vergeet geen van Zijn weldaden."

De volgende zware beproeving was de verdeling die plaats had in de kerk. Nadat wij voor enige jaren hadden samen gekomen, kroop er ketterij onder ons in Onesimus kwam met zijn winderige visioenen, en verleidde vele onstandvastige zielen. Deze vijand zaaide zijn onkruid

onder ons en ging toen zijns weegs. Maar na zijn vertrek ging het zuurdeeg dat meegedeeld was voort te gisten, en het duurde niet lang of zijn vreselijke uitwerkingen waren te zien, daar velen onder ons acht gaven op deze verleidende geest, en toonden spoedig dat zij er door onderworpen waren; zodat wij het ondervonden te zijn zoals Paulus zegt: "En uit uzelfven zullen mannen opstaan, sprekende verkeerde dingen, om de discipelen af te trekken achter zich." Hand. 20: 30. Sommigen trokken zich terug en gaven zich uit voor leermeesters, terwijl anderen hen navolgden. "Zij zijn uit ons uitgegaan, maar zij waren niet uit ons. Want indien zij uit ons geweest waren, zo zouden zij met ons gebleven zijn. Maar dit is geschied, opdat zij zouden openbaar worden, dat zij niet allen uit ons zijn." Joh. 2: 19. Maar hoe of het zij; hoewel velen meegevoerd werden door zijn wilde en buitensporige begrippen, toch niet allen; want sommigen stonden vast in de waarheid die zij ontvangen hadden en wederstonden hem, hoewel hij tegen de manier van onze eredienst opschepte met boosaardige woorden. Johannes zegt dat hij geen groter vreugde had, dan wanneer zijn kinderen in de waarheid wandelden. En Paulus zegt: "Want nu leven wij, indien, gij vast staat in de Heere." Thess. 3: 8.

En sommigen werden bekrachtigd om zo te zien, want uit wat wij reeds hadden ondervonden, wisten wij goed dat de wijze waarop wij met elkaar vergaderden van God was goedgekeurd, en dat wat deze bedrieger voortbracht niet was overeenkomstig het Evangelium dat wij hadden ontvangen. De Heere was met ons vergaderd geweest en had ons gezegend, daarom wisten wij dat we geen kunstig verdichte fabelen waren nagevolgd. Er werd een geschreeuw gemaakt tegen het lezen der boeken van andere mannen, en de algemene prediking, zonder enig onderscheid te maken tussen recht en verkeerdheid; in het kort, in alles werd gebrek gevonden, maar door hen niets vastgesteld; veel verwarring gemaakt en het grootste gedeelte wist niet waarvoor zij bij elkander waren gekomen want het was ten uiterste onmogelijk om te weten waarop gedoeld werd, daar er niets dan wonderigheid en verwarring werd voortgebracht.

Maar sommigen die gelijk waren aan de Atheniers vanouds, vonden altijd wat nieuws te zeggen en te horen. Hand. 17: 21, waren zeer innemend en waren allen levend. En het was verbazend om te zien hoe dat vreemde vuur zich onder velen verspreidde; het diende als een wan waardoor de dorsvloer gezuiverd werd; als het kaf weggeblazen is dan wordt de tarwe meer met elkander verenigd. "Want er moeten ook ketterijen onder u zijn, opdat degenen, die oprecht zijn, openbaar mogen worden onder u" 1 Cor. 11: 19. Er zijn sommigen, zegt Paulus, die de liefde der waarheid niet aangenomen hebben, om zalig te worden; "En daarom zal God hen zenden een kracht der dwaling, dat zij de leugenen zouden geloven. 2 Thess. 2: 11. Zij die de gezonde leer niet kunnen verdragen, maar kittelachtig zijn van gehoor, zullen zichzelf leeraars opgaderen naar hun eigene begeerlijkheden. "En zij zullen hun gehoor van de waarheid afwenden, en zullen zich keren tot fabelen." Er zijn sommigen die altijd leren, maar nooit tot de kennis der waarheid komen. En er zijn velen die, als zij het Woord horen, dat met vreugde ontvangen; "en deze hebben geen wortel, die maar voor een tijd geloven, en in de tijd der verzoeking wijken zij af." Luk. 8; 13.

Wanneer mensen opgeblazen zijn, en lichtzinnig werden in hun verbeelding, worden hun dwaze harten spoedig verduisterd en als zij eens wijs geworden zijn boven wat geschreven is, maakt God hen al spoedig dwazen in de godsdienst: "Zij hebben des Heeren Woord ver worpen, wat wijsheid zouden zij dan hebben?" Jer. 8: 9. Deze missen vochtigheid, en daarom verdorren zij: "Doch de boze mensen en bedriegers zullen tot erger voortgaan, verleidende en wordende verleid." 2 Tim. 3: 13. Paulus zegt: "Gelijk gij dan Jezus Christus de Heere hebt aangenomen, wandelt also in Hem." En hij vermaant ons, waartoe wij ook gekomen zijn, om naar diezelfde regel te wandelen, en dezelfde dingen genegen te zijn.

Toen dit wonder der wonderen voor het eerste verscheen begon ik zijn geest te beproeven of die uit God was; voor welk doel ik wat hij voorstelde ter toets bracht aan de Schriften en mijn eigen ervaring. En ik merkte op dat, wat hij voortbracht niet was overeenkomstig de Heilige Schriften, noch met wat God mij had geleerd. Ik geloofde dat hij een volstreekte vreemdeling was van die kracht, waarin het koninkrijk Gods bestaat. Paulus zegt: "Indien iemand een ander Evangelie verkondigt, buiten hetgeen gij ontvangen hebt, die zij vervloekt!" Gal. 1: 35. En hij vermaant ons om geen acht te slaan op verleidende geesten, want door die worden vele gemoederen afgetrokken van de eenvoudigheid die in Christus is, op gelijke manier als de slang Eva verleidde door hare listigheid. God is de auteur van vrede, maar niet van zo'n verwarring gelijk deze man voortbracht; hij dwaalde, niet wetende de kracht Gods. "Een iegelijk die overtreedt, en niet blijft in de leer van Christus, die heeft God niet." "Indien iemand tot ulieden komt, en deze leer niet brengt, ontvangt hem niet in huis, en zegt tot hem niet: zijt gegroet!" God heeft Zijn Heilige Geest beloofd om Zijn kinderen in alle waarheid te leiden: "En de zalving die gijlieden van Hem ontvangen hebt, blijft in u, en gij hebt niet van node, iemand u lere." Het vast fundament Gods staat, hebbende deze zegel: "De Heere kent degenen die de Zijne zijn."

Paulus heeft het fundament gelegd als een wijs bouwmeester en waarschuwt een iegelijk om toe te zien hoe hij daarop bouwt. "En indien iemand op dit fundament bouwt goud, zilver, kostelijke stenen, hout, hooi, stoppelen." Hier zijn twee soorten van bouwers, en de materialen zijn zeer verschillend. En ene soort zal het vuur niet verbranden, maar zuiveren; de andere worden erdoor verteerd. Scherpe beproevingen ontdekken velen die niet gezond in het geloof zijn. Het is iets anders, om de kennis der waarheid in het natuurlijk verstand te ontvangen, in de letter daarvan, of de liefde der waarheid in het hart te ontvangen. En wat in de vurige beproeving komt, waardoor ieders werk zal geopenbaard worden, vallen velen af, het werk wordt verbrand, en dan wordt het openbaar van welk soort zij geweest zijn. Velen schijnen goed vooruit te gaan voor een tijd, en trekken dan terug, en worden zo ontaard, dat er geen schaduw der waarheid meer omtrent hen is; zij gaan van een tamelijk gezond oordeel tot het Arianisme over, en zinken in grofste dwalingen. En het wordt dikwijls gezien dat deze nooit groter vijanden zijn van de levendwekkende kracht der Godzaligheid dan zij die nooit belijdenis gemaakt hebben. De Schriftgeleerden en Farizeeën waren de grootste vijanden van Christus. De prediking van het Evangelie wordt vergeleken bij een net in de zee georpen, dat van alle soorten vissen vergadert; de gezanten deden gelijk zij geboden waren, en vergaderden er zo velen samen als zij er vonden, goed en slechten beide, en het huis werd voorzien met gasten. Maar toen de koning kwam, ontdekte hij er een die geen bruiloftskleed aan had; terwijl de gezanten van Christus het goede zaad zaaïen, zaaït de vijand onkruid. Paulus zegt: "In een groot huis zijn niet alleen gouden en zilveren vaten, maar ook houten en aarden vaten. En sommige ter ere, maar sommige ter onere. Indien dan iemand van deze zich reinigt, die zal een vat zijn ter ere, geheiligd en bekwaam tot gebruik des Heeren, tot alle goed werk toebereid. 2 Tim. 2: 20, 21.

Het was enigen tijd nadat Onesimus kwam en zijn ordeloze zuurdesem invoerde, voordat de scheuring plaats had, gedurende welke tijd wij ijverig te strijden hadden voor het geloof, en de wedstrijd was uiterst hevig. Voordat zij zichzelf van ons afscheidden, had ik twee zonderlinge dromen, die een grote indruk op mijn gemoed maakten, en denkende dat zij zeer betekenisvol waren, schreef ik ze neer, wachtende en toeziende op het einde.

Zij waren als volgt: Ik droomde dat ik op enige zeer hobbelachtige wegen reisde, vol van bergen die van een verbazende hoogte waren; aan de zijde der bergen zaten grote scharen met mensen op zitplaatsen, die zeer oplettend schenen, alsof zij luisterden naar iemand die sprak;

op een kleine afstand daarvan waren een menigte mensen die een groot aantal verschillende voorwerpen hadden om te verkopen, die allen verschillende klederen droegen; sommige zagen er uit als wollen goed, en andere stukken schenen van linnen te zijn. Als ik voortging vroegen velen van hen aan mij om te kopen, maar ik vond gebreken in hun voorwerpen. Want bij het onderzoeken van een aantal stukken, kon ik een wollen draad gewaar worden die door allen was vermengd, om welke oorzaak ik ze weigerde. Al de stukken die ik bekeek waren van wol of daarmee vermengd, uitgezonderd een, dat een stuk fijn geweven zijde was.

Ik onderzocht het zeer nauwkeurig en kon er geen wol in gewaar worden, daarom kocht ik dat stuk, en betaalde er evenwel niets voor. Toen ging ik voort over de bergen, door het midden van een groot aantal mensen. En daar de wegen zeer, slecht waren, en vele grote stenen in de weg lagen, zo was het dat ik maar met grote moeilijkheid kon voortgaan. En ik was nog niet ver gegaan of ik kwam een vrouw tegen die mijn stuk zijde zeer bewonderde, en vroeg mij om er haar een gedeelte van te laten hebben. Maar ik weigerde haar zeggende dat ik het al voor mezelf nodig had, en dat ik daarom van niets wou afzien. Ze zeide tot mij: "Het is een mooi stuk". Ik zeide haar dat dit zo was, en dat er onder allen niet een daaraan gelijk was. Toen verliet zij mij en ik reisde voort, totdat ik weer op enige zeer ruw en onbelangrijke wegen kwam, en ten laatste kwam ik in een zeer groot gebouw, alwaar een groot aantal mensen waren; sommigen zagen er vet en gezond uit, terwijl anderen mager en erg ziekelijk waren. Terwijl ik op deze plaats stond kwam er een man naar mij toe en zeide dat ik op een bovenkamer verlangd werd; op mijn weg derwaarts kwam het in mijn gemoed dat ze mij wilden hebben om bij te dragen tot een zeker iemands verlichting of bevrijding; zo stak ik mijn hand in mijn zak en nam er drie goudstukjes uit. Maar ik dacht, ik doe van niet een afstand voor dat ik weet voor wien en voor wat ze zijn.

Toen deed ik de deur open en werd grotelijks verbaasd, want in het midden van de kamer was een zeer grote kanapé, vol met mannen die in een zeer wanordelijke manier lagen; sommigen waren dood, en anderen zagen er zeer ziekelijk uit, klaarblijkelijk op het punt des doods, met hun monden wijd open, gapende om lucht, en de aangezichten van allen waren vreselijk om aan te zien. Zodra ik de kamer binnenstapte kwam het in mijn gemoed dat al deze mannen belijders van de godsdienst waren, die afgedwaald waren van hun belijdenis, en schande op de waarheid hadden gebracht, om welke oorzaak zij zo verdrukt werden, en bezocht met de oordelen Gods.

Ik zag er niet een spreken, maar hoorde een stem die met mij sprak. Ik ondervroeg, hoe het was dat al deze mannen zo samen kwamen, en werd geantwoord, dat zij gekomen waren om elkaar te zien, en dat de kwaal van zodanige aard was, dat zodra zij de kamer binnenkwamen, er terstond door aangegrepen werden, zodat zij er niet weder uit konden gaan. Ik gevoelde geen, vrees om door die kwaal aangetast te worden, noch van de dood; ook had ik geen voortekenen dat zij op mij gekomen was. Maar ik vroeg waarvoor zij om mij gezonden hadden.

De zelfde stem antwoordde mij, dat ik mij met een ander in het gebed verenigen zou, opdat de kwaal zich niet verder verspreiden mocht, die zich zo verwoestend vertoonde voor het mensdom als de pest. Ik gevoelde mij in mijn gemoed grotelijks ontroerd, en een weinig daarna knielde ik neder bij de zijde van de kanapé. Toen ik allen ernstig aanzag, merkte ik op dat sommigen geheel dood waren; anderen wier aangezichten zeer lang waren en hun gelaat bleek, vertoonden zich zo akelig dat het vreselijk was om op hen neer te zien.

En een derde soort verscheen erg ziekelijk, hoewel de besmetting niet sterk op hen rustte. Terwijl ik het geheel stond te bekijken merkte ik op, dat er sommigen onder hen waren die ik kende. En ik ontdekte dat er verscheidene waren die de dienst in onze kapel bijwoonden, dat mij zo bekommerde dat ik uit mijnen slaap ontwaakte.

Een paar nachten daarna had ik een andere droom, waarin ik tot een zeer grote plaats water kwam, waarvan de helft zo helder was als kristal, en de andere helft zeer troebel en modderig. Deze wateren waren in het geheel niet vermengd, maar in het midden zo recht van elkaar gescheiden als met een lijn; terwijl ik naar het water stond te kijken merkte ik op dat er een aantal mannen in waren. Toen ging ik dichterbij, en in het gedeelte dat helder was zag ik verscheiden mannen zwemmen, zeer gezond en sterk, en sommigen wier lichamen gedeeltelijk in het heldere water en gedeeltelijk in het modderige waren, deze zagen er zeer ziekelijk uit. Anderen weer waren in het water dat troebel en modderig was; deze waren er door gesmoord, en waren geheel dood.

De gevolgtrekking die ik uit die droom trok was deze: Het heldere water dacht ik te zijn, de zuivere leerstellingen van het Evangelium; de mannen die gezond en sterk waren, oordeelde ik zulken te zijn, die standvastig zullen zijn in de ontvangen waarheid.

En ik maakte op, dat zij die gedeeltelijk in het heldere water en gedeeltelijk in het troebele waren, aangestoken zouden worden door de dwalingen van deze man, om welke oorzaak zij voor een tijd ziekelijk zouden zijn.

En zij die dood waren in het modderige water beduiden, dacht ik, dat sommigen zo verstrikt zouden geraken in deze dwalingen, zodat zij gans zouden scheiden, en zichzelf bewijzen dood te zijn, terwijl zij de naam hadden dat zij leefden, Openb. 3: 1; mensen bedorven zijnde van verstand, verwerpelijk aangaande het geloof. 2 Tim. 3: 8.

Ik vertelde die droom aan iemand die met ons vergaderde, op wien ik enige verdenking had, en wat ik dacht dat die te kennen gaf; dat er zeker twee soorten mensen in de Kapel waren, waar tussen geen vereniging was; dat er tweeërlei soort van geest was, en dat het eindigen zou in een scheuring.

Hierop antwoordde hij: "God verhoedde het". En scheen geheel geschokt te zijn. Ik heb sinds dikwijls gedacht over wat Eliza tot Hazaël zeide, toen hij hem vertelde van al het kwaad dat hij de kinderen Israëls zou doen, enz.. En van Hazaëls antwoord: "Maar wat is uw knecht, die een hond is, dat hij deze grote zaak doen zou?" 2 Kon. 8: 12, 13. Naderhand toch bedreef hij de daad; spoedig daarna scheidde hij zichzelf af, en toen heeft niet een uit allen die van ons uitgegaan zijn meer vijandschap getoond dan hij, ook is niet een zo diep in dwaling gezonken, noch verder van de waarheid afgezworven dan hij gedaan heeft. Als Judas de bete ontvangen had ging hij terstond uit: "Daarna, als hij dan uitgegaan was, zeide Jezus: "Nu is de Zoon des mensen verheerlijkt, en God is in Hem verheerlijkt." Joh. 13: 31. En toen sprak Hij tot de discipelen.

Ik ben mij bewust, dat wij sinds de scheiding tienvoudig meer de kracht en tegenwoordigheid Gods met ons gehad hebben dan ooit te voren. Daarvoor heeft alles ten goede mede moeten werken; de hand des Heeren zal bekend worden aan zijn knechten. Mozes vroeg de Heere: "Waarbij zal nu bekend worden, dat ik genade gevonden heb in Uw ogen, ik en Uw volk? is het niet daarbij, dat Gij met ons gaat? also zullen wij afgezonderd worden, ik en Uw volk, van alle volk, dat op de aardbodem is." Ex. 33: 16.

Het is de tegenwoordigheid en kracht Gods zijnde met Zijn volk, die hen onderscheiden maakt van alle andere. De goedheid des Heeren is groot over degenen die Hem vrezen, en Hij kent hen die hun vertrouwen op Hem stellen; Hij verbergt ze in het verborgene Zijns aangezichts, voor de hoogmoedigheden des mans; Hij versteekt ze in ene tent (hut) voor de twist der tongen. Psalm 31: 20. De Schriftuur zegt: "Een mens, die van de weg des verstands afdwaalt, zal in de gemeente der doden rusten" Spreuk. 21: 16; dit is tot op dit ogenblik bevestigd geworden in allen die van ons zijn uitgegaan.

Want hoewel zij hun bevattingen meer dan eens veranderd hebben, toch weet ik van niet een onder hen of hij is ver genoeg van de waarheid vandaan: "Zij houden het bedrog vast, zij weigeren weder te keren." En hoe vreselijk is de staat van een mens die van het geloof scheidt "Hij voedt zich met as, het bedrogen hart heeft hem terzijden afgeleid; zodat hij zijn ziel niet redden kan, noch zeggen: Is er niet een leugen in mijn rechterhand?" Jes. 44: 20.

Na een paar jaren van voorspoed, behaagde het God dat ik zou geoefend worden door een lange en smartelijke dag van tegenspoed, gedurende welke tijd ik vele dingen had te overwegen, en mijn verdrukkingen zijn vele geweest; de Heere heeft mij echter in elke weg van moeite bijgestaan. En hoewel ik veel neergeslagen ben geweest, toch niet verwoest; evenwel heb ik menigmaal gelijk Hiskia gezegd: "Ik zal de Heere niet meer zien, de Heere in het land der levenden". En als hem: "Ik stelde mij voor tot de morgenstond toe; gelijk een leeuw, also zal Hij al mijn beenderen breken van de dag tot de nacht zult Gij mij ten einde gebracht hebben." Jes. 38: 13. Toen deze vurige beproeving pas begon was ik gelijk een jonge stier, ongewend aan het juk, en Satan werd toegelaten om alles in beweging te brengen wat van binnen was, dat het ergste van alles was. En ik was zeer halsstarrig, verdraaid, verkeerd en in opstand. Maar ik vond uit dat het is zoals de wijze man zegt: "Wie verdraaid is van hart, zal het goede niet vinden." Spreuk. 17: 20. En zolang de lippen des dwazen in de twist treden, moet er slag op slag komen, want tegenover de verkeerden zal God zich verkeerd betonen. Het is door harde arbeid dat het hart naar de laagte gebracht wordt, en als het hart vernederd is, en wij een welgevallen hebben in de straf onzer ongerechtigheid, dan verschijnt de Heere in gunst aan ons in Zijn verbond. Het komt voor dat Hiskia verhoogd werd, en toen: "Verliet God hem, om hem te verzoeken, om te weten al wat in zijn hart was." 2 Kron. 32: 31. En was ik nooit beproefd geworden op een wijze gelijk ik gedaan ben, ik zou nooit bekend geworden zijn met de boosheid van het hart, gelijk ik nu ben. Toen het God behaagde om Job in een hoge mate te beproeven, door al zijn rijkdom weg te nemen, ontving hij dit met grote onderwerping: "De Heere heeft gegeven, de Heere heeft genomen; de Naam des Heeren zij geloofd." Maar het wordt daarna gezegd, dat Job zijn mond opende, en zijn dag vervloekte; toen Satan alles in beroering bracht wat van binnen was, toen toonde Job wat in het hart was. Ik heb lang geworsteld onder een reeks van zware beproevingen. En die welke ik uitwendig gehad heb, hebben vaak grote vrees van binnen voortgebracht, daar alle dingen tegen mij schenen te zijn, en ik werd bemoelijk aan iedere zijde; welke kant ik ook uitkeek, het vooruitzicht was duister. En ik ben menigmaal in zo'n engte gebracht, dat het mij onmogelijk scheen te kunnen ontkomen, en gelijk Josafat ben ik wel ten einde raad geweest. Maar de Heere heeft mij in een beproevende ure nooit verlaten, want als iedere toevlucht faalde, zo verscheen Hij altijd tot mijn behoud, en wrocht bevrijding op zulk een wijze en manier, als ik nooit kon verwacht hebben. Ik ben laag neer gebracht, maar de Heere heeft mij geholpen. Zijn eeuwige armen zijn onder mij geweest, en sterkte is mij gegeven geworden in evenredigheid met mijn dag. De Heere is wonderlijk van raad, en groot van daad; Hij heeft mij nooit verlaten noch begeven, en hoewel dikwijls zwak, Hij heeft mij altijd doen volhouden om voort te gaan. Ik heb menigmaal gereed geweest om alles op te geven, dat ik zekerlijk zou gedaan hebben, en weergekeerd zijn ten dage des strijds, had de Heere mij niet gesterkt en mij vastgehouden door zijn Almachtige kracht. "Vertrouwende ditzelve, dat Hij, die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op de dag van Jezus Christus." Filip. 1: 6.

U was eens in een landstreek, toen ik onder zeer beproevende omstandigheden was, en u menigmaal hoorde; vele dingen die u toen voortbracht waren zeer gepast voor mij; inzonderheid een redevoering die u predikte over Spreuk. 8: 20, 21: "Ik doe wandelen op de

weg der gerechtigheid, in het midden van de paden des rechts; opdat Ik Mijn liefhebbers doe beërven dat bestendig is, en Ik zal hun schatkamers vervullen." Het woord ging vergezeld met kracht, en was zeer gezegend voor mij. Want ik ontving bemoediging, sterkte, onder-richting, raad en vertroosting. Mijn hoop was herleefd, en mijn weg verhoogd. Want in hét verhandelen van de weg der gerechtigheid en de paden des rechts, beschreef u nauwkeurig de gevoelens van mijn hart, en ik vond mij voor een groot deel ontheven van die bekommring en ellende die toen zwaar op mij lag. De hand Gods scheen tegen mij uitgegaan te zijn, zoals hij uitging tegen Naomi. En ik worstelde onder grote dienstbaarheid, donkerheid en vreeze; mijn ziel neergebogen zijnde door onderdrukking, zodat ik ver van de vrede was, ik vergat het goede. Klaagl. 3: 17. Mijn verdriet was groot en mijn leven bitter, en ik zeide met Jeremia: "Hij heeft zich immers tegen mij gewend, Hij heeft zijn hand de gansen dag veranderd." Klaagl. 3: 3. En ik was in zulk een verwarring, dat ik wat ik ondervond niet overeen kon brengen met de Schriften, daar vele dingen tegen elkaar schenen in te druisen, en de Voorzienigheid tegenstrijdig liep met de belofte.

Maar ik heb sinds opgemerkt, dat de Heere mij geleid heeft op de rechte weg, en dat al de redenen van Zijn mond in gerechtigheid zijn; er is niets verdraaid noch verkeerd in. Zij zijn allen recht voor dengene die verstandig is, en rechtvaardig voor dengenen, die wetenschap vinden. Spreuk. 8: 8, 9.

De eerste maal dat Mr. Brook in dit deel van het land geweest is, herinner ik hem gehoord te hebben over Deut. 32: 12. "Hij vond hem in een land der woestijn, en in ene woeste huilende wildernis; Hij voerde hem rondom, Hij onderwees hem, Hij bewaarde hem als Zijn oogappel. Gelijk een arend zijn nest opwekt, over zijn jongen zweeft, zijn vleugelen uitbreidt, ze neemt en ze draagt op zijn vlerken, zo leidde hem de Heere alleen, en er was geen vreemd God met hem."

Ik hoorde zijn redevoering met grote voldoening, en wat hij uit de Schrift voortbracht was gepast en profijtelijk voor mij. Want als hij voortging kon ik de weg zien waardoor de Heere mij geleid had om mij te verootmoedigen en mij te toetsen. En ik hoopte dat God spoedig of later zou verschijnen, om duisternis voor mij tot licht te maken, het hobbelachtige vlak en kromme dingen recht te doen worden. Ik gevoelde mijn hart een weinig bewogen in dankerkentenis tot God, dat Hij mij tot dus ver geholpen had, en mij tot hiertoe ondersteund in al mijn moeilijkheden, en mij bewaard had als de appel van mijn oog. "Al de heiligen zijn in zijn hand, daar is de verborgenheid Zijner kracht." De Heere bewatert Zijn hof elk ogenblik; Hij onder houdt die nacht en dag.

Maar om weer te keren. Ik had een gedurige opvolging van beproevingen, bekommringen en teleurstellingen; zodat ik herhaaldelijk veel verbroken was, en mijn ziel ontmoedigd ter oorzaak van de weg, vrezende dat ik in deze tijd van verzoeking verdorren zou door gebrek aan vochtigheid, en zo neervallen. Maar geloofd zij de Heere, het was niet zo; Hij heeft mij bewaard in zijn kracht, en mij in staat gesteld om Hem achteraan te kleven, met het doel des harten om de Heere aan te hangen: "Gij daarentegen, die de Heere uwen God aanhing, gij zijt heden allen levende. Deut. 4: 4. Alle volheid is in de Zaligmaker; Hij is ons leven, en het zaad Jakobs heeft nooit Zijn aangezicht tevergeefs gezocht. Hij deelt genade en sterkte mede in evenredigheid met de tijd; Hij heeft meer genade, en Hij heeft beloofd aan hem die heeft, dat meer zal gegeven worden. Hij versterkt de dingen die overblijven, die naar onze bevattning gereed zijn te sterven. En Hij voorziet, als wij voortgaan, in al onze behoeften uit de rijkdom Zijner genade. "Ik ben gekomen", zegt de Zaligmaker: "opdat zij het leven hebben, en overvloed hebben." Joh. 10: 10. "Zonder Mij", zegt Hij: "kunt gij niets doen". En geeft ons de

raad om in Hem te blijven, belovende: "Indien gij in Mij blijft, en Mijn woorden in u blijven, zo wat gij wilt, zult gij begeren, het en zal u geschieden." Joh. 15: 7.

En ik prijs Zijn Naam voor eeuwig, dat Hij mij bijgestaan heeft in elke beproeving, en mij in staat gesteld heeft om met Hem te worstelen in het gebed, en ook te overwinnen, mij niet, toelatende Hem enige rust te geven, totdat zijn gerechtigheid voortkwam als een glans, en Zijn heil als een fakkel die brandt. Daarom mag ik met David zeggen: "Ik heb de Heere gezocht, en Hij heeft mij geantwoord, en mij uit alle mijn vrezes gered." Psalm 34: 5.

Toen ik te Grantham kwam om u te horen in het jaar 1807, was ik neergebogen door verdriet, totdat mijn geest in mij bezweek, en gelijk Paulus zegt: ik scheen bovenmate gedrukt te worden boven mijn kracht, en mijn gelaat verkondigde aan allen die mij zagen de troosteloze en ongelukkige toestand van mijn gemoed; wat ik leed kan ik nooit uitdrukken ik gevoelde als of de tijd op handen was dat het alles met mij gedaan zou zijn, en dat iets plaats zou hebben, om de vreselijke staat te openbaren waar ik in was. Ik dacht dat niemand voor mij scheen te zorgen, dat overvloedig aan mijn verdriet toevoegde: "Ik zag uit ter rechterhand, en zie, zo was er niemand die mij kende; er was geen ontvlieden voor mij; niemand zorgde voor mijn ziel." Psalm 142: 5.

In deze toestand ging ik 's Zondagsmorgens naar de Kapel, en u predikte over Habakuk 3: 2. "Heere, als ik Uw rede gehoord heb, heb ik gevreesd; Uw werk, o Heere! behoud dat in 't leven in 't midden der jaren; in de toom gedenk des ontfermens!"

Terwijl u sprak ondervond ik een grote verandering in mijn gevoelens en was zeer vertroost; des Heeren tegenwoordigheid was met mij, en ik had een weinig verbrokenheid des harten voor Hem. Maar dat was maar een begin van wat naderhand te volgen stond, want er waren nog grotere dingen voor mij opgelegd." Bidt, en u zal gegeven worden", zegt de Zaligmaker: "opdat uw blijdschap vervuld worde."

Voordat ik Grantham verliet, u een paar van de beproevingen verhalende, waar ik doorgestaan was. Zo herinner ik mij dat wat u tot mij zeide, zeer bemoedigend voor mij was, en uw laatste woorden waren: "Als onderwerping aan Gods wil plaats heeft, zo heb ik geen twijfel, of Hij zal voor u verschijnen."

Toen ik u verliet om naar huis weer te keren, was mijn hart gereed om te breken door een vermenging van verdriet en blijdschap. Ik had geen verwachting om u de daarop volgende week te horen. Maar Gods gedachten zijn niet de onze, noch zijn Zijne wegen onze wegen; als Hij van plan is Zijn volk goed te doen, zo moet er iets gebeuren om hen daar te brengen, daar niets Zijn voornemen kan verhinderen: "God zal werken, en wie zal het keren?"

Een weg werd voor mij geopend om naar Newark te gaan, dat ik met genoegen omhelsde, en op de volgende Zondagmorgen vond ik mijn gemoed meer bedaard, kalm en stil, dan het voor enige tijd geweest was en in het gebed vond ik toenadering tot de Heere, en een weinig verruiming. Ik werd uitgeleid met grote vurigheid dat de Heere met mij mocht zijn en mij zegenen en vertroosten. En ik voelde een vertrouwen in mijn hart ontspringen, en een overreding in mijn gemoed, dat God gehoord had en zou antwoorden op de smeekbede die ik tot Hem had opgezonden, om uw bediening op die dag voor mij te zegenen. "Het geloof nu is een vaste grond der dingen die men hoopt, en een bewijs der zaken die men niet ziet." Hebr. 11: 1. En geloofd, ja voor eeuwig geprezen zij de Heere; Hij wou zich neerbuigen om al mijn smekingen te vervullen, en vergezeld Zijn woord met kracht aan mijn hart, terwijl u sprak over Jes. 35: 3, 4. "Versterkt de slappe handen, en stelt de struikelende knieën vast. Zegt den onbedachtzamen van hart: Weest sterk, en vreest niet; ziet, ulieder God zal ter wrake komen met de vergelding Gods; Hij zal komen en ulieden verlossen."

Ik mag met de Psalmist zeggen: "Alsnu weet ik, dat de Heere Zijn Gezalfden behoudt; Hij zal

Hem verhoren uit de hemel Zijner heerlijkheid; het heil Zijner rechterhand zal zijn met mogendheden." Psalm 20: 7. Hij sterkte mij uit Sion, maar ik zal nooit in staat zijn om volkomen te kunnen uitdrukken wat ik gevoelde; de God der hope vervulde mij met alle blijdschap en vrede in het geloven, opdat ik overvloedig mocht zijn in de hope, door de kracht des Heiligen Geestes. Rom. 15: 13.

Terwijl uw leer drupte als de regen, en uw rede vloeide als een dauw op mijn ziel, kwam mijn Geliefde tot mij, én Zijn loon was met Hem, en Zijn arbeidsloon voor Zijn aangezicht; de Heilige Geest gaf getuigenis van Hem, en nam van de dingen die van Christus zijn, en toonde ze duidelijk aan mij. En ik gevoelde in mijn ziel zulk een stilte, bedaardheid, gerustheid, en onderwerping aan Gods wil, en zo'n verbrokenheid des harten en berouw des Geestes gepaard met zulk een verzachting, kracht, rust en vrede, waar ik niet bekwaam toe ben om van te spreken; waar ik ondervond die droefheid naar God die een onberouwelijke bekering tot zaligheid werkt. 2 Cor. 7: 10. Al mijn dienstbaarheid, duisternis, en vrezen waren weg en ik verblijde mij in God, als het Deel mijner ziel, die mij met zichzelf had verzoend door Jezus Christus. "Voor uw dubbele schaamte en schande, zullen zij juichen over hun deel." Alles dat ik van te voren geleden had was niet waard om te vergelijken met die heerlijkheid die nu geopenbaard werd.

"Maak u op, wordt verlicht. Want uw licht komt, en de heerlijkheid des Heeren gaat over u op." Jes. 60: 1. De Heere was de verlossing mijns aangezichts; Hij zalfde mijn hoofd met olie, en maakte mijn beker overlopende; mijn ziel verlustigde zich in de Heere. En gelijk ik toen zeide, zo zeg ik nu wederom, ik zou de gehele wereld niet willen nemen voor wat ik toen genoot, en wat ik sinds menigmaal heb mogen ervaren; het is iets wat alle andere dingen in dit leven tot niets doet wegzinken. De waardij der wijsheid is ver boven de robijnen, en in Christus Jezus hebben we alle dingen rijkelijk te genieten: "De zachtmoedigen zullen de aarde erfelijk bezitten, en zich verlustigen over grote, vrede." Psalm 37: 11; gelijk het geschreven is: "Het werk der gerechtigheid zal vrede zijn, en de werking der gerechtigheid zal zijn gerustheid en zekerheid tot in eeuwigheid." "Ik had groten lust in zijn schaduw en zat er onder, en zijn vrucht was mijn gehemelte zoet." "Mijn vrucht", zegt Hij: "is beter dan uitgegraven goud, ja dan dicht goud, en Mijn inkomen dan uitgelezen zilver," Spreuk. 8: 19. Het is door het bloed des verbonds, dat God de gebonden en uitlating schenkt uit de kuil, daar geen water in is, om hen weder te doen keren tot hun sterkte, Jezus Christus, als gebonden die daar hopen.

De genoegdoening toegepast zijnde spreekt pardon, vrede en verzoening met God; waardoor de consciëntie gereinigd wordt van zonde en dode werken; de waarheid maakt ons vrij, en de *Heilige Geest geeft getuigenis aan onze aanneming*, werkt geloof in het hart, verkondigt onze loslating en roept: "*Abba Vader!*" Gal. 4: 6. Onze consciëntie geeft ons getuigenis door de Heilige Geest; en: "Gerechvaardigd zijnde uit het geloof, hebben wij vrede met God". Rom. 5: 10. De ziel gevoelt de gezegende uitwerking van deze vereniging: "Ik in hen, en Gij in Mij; opdat zij volmaakt zijn in een, en opdat de wereld bekenne, dat Gij Mij gezonden hebt, en hen liefgehad hebt, gelijk Gij Mij hebt liefgehad". Joh. 17: 23. En zijnde gemaakt een erfgenaam Gods en een mede-erfgenaam van Christus, zo werd ik in staat gesteld om Hem te naderen zonder toom of twijfeling; de volmaakte liefde had alle vrees en kwelling uitgedreven. Dit maakt Zijn dienst volkomen vrijheid, en bekwaamt ons om God te dienen in nieuwigheid des geestes, en te wandelen in nieuwigheid des levens". "In die dag zult gij bekennen, dat Ik in mijnen Vader ben, en gij in Mij, en ik in u". Joh. 14: 20.

Wèl mocht Paulus het noemen, een vrede die alle verstand te boven gaat, en een altijddurende of eeuwige vertroosting. Want daar de ziel deze gezegende eerstelingen van zijn toekomstige erfenis gevoeld verliezen wij ons in het wonder, vooruit ziende op die zaligheid die genoten

zal worden na dit leven, wanneer wij vervuld zullen zijn met alle de volheid Gods.

Johannes de liefde gevoelde die God tot ons heeft, schijnt behoefte te hebben aan een taal om zich te kunnen uitdrukken, en zegt daarom: "Ziet hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, namelijk dat wij kinderen Gods zouden genaamd worden. Daarom kent ons de wereld niet. Geliefden! nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen. Maar wij weten, dat als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem zullen gelijk wezen. Want wij zullen Hem zien gelijk Hij is". 1 Joh. 3: 1, 2.

De Heere Jezus Christus maakte mij een vetten maaltijd, van wijnen die gezuiverd zijn. En ik dronk en vergat mijn armoede, en gedacht niet meer aan mijn verdriet. Het was een dag van bevrijding, en ik, die lang neergebogen was geweest, arbeidende onder zware verdrukkingen en smartelijke beproevingen, en elke dag gevreesd had ter oorzaak van de woede des onderdrukkers, werd geboden om vrij uit te gaan. En toen kon ik in mijn hart de Almachtige prijzen voor al de beproevingen die ik had moeten verduren. Het was een van de dagen van de Zoon des mensen. En hoe genoeglijk is het om aan zijn voeten te zitten en zulke gezegende delen te ontvangen als deze! Mijn hart was gelijk Davids, bevestigd, vertrouwende in God, terwijl zijn liefderijke goedheid en tedere barmhartigheid, aan mij bekend gemaakt in een dierbare Middelaar, mijn ziel in erkenning en dankbaarheid voor Hem deed smelten.

Nee, ik herinner mij, dat de openbaring bij tijden zo overvloedig was, terwijl ik zat, dat ik als 't ware niet wist waar ik was. Ik heb dikwijls gedacht over de woorden van Paulus: "Of het in het lichaam of buiten het lichaam geschied zij, weet ik niet, God weet het; van de zodanige zal ik roemen, doch van mezelf zal ik niet roemen, dan in mijn zwakheden." Deze ervaring is een gezegende werkelijkheid, die geen dienstbare ooit kende. "Die dienstknecht weet niet wat zijn Heere doet." "De wereld zal Mij niet meer zien, maar gij zult Mij zien. Want Ik leef en gij zult leven." Joh. 14: 19. Deze verborgenheid is voor de rechtvaardigen, en het zijn degene die Hem liefhebben, die Hij zal doen beërven dat bestendig is, die met het hart geloven ter rechtvaardigheid, en met de mond belijden ter Zaligheid. "Drupt, gij hemelen! van boven, en dat de wolken vloeien van gerechtigheid, en de aarde opene zich, en dat allerlei heil uitwasse, en gerechtigheid tezamen uitspruite: "Ik de Heere, heb ze geschapen." Jes. 45: 8. Het koninkrijk bestaat in kracht en niet in woorden; het bestaat in gerechtigheid, blijdschap en vrede. "Die in de Zoon van God gelooft, heeft de getuigenis in zichzelf.

En wij weten, dat de Zone Gods gekomen is, en heeft ons het verstand gegeven, dat wij de Waarachtige kennen. En wij zijn in de Waarachtige, namelijk in Zijn Zoon Jezus Christus. Deze is de waarachtige God, en het eeuwige leven. 1 Joh. 5: 10, 20.

Paulus zegt: dat "Niemand de dingen Gods weet, dan de Geest Gods". En de Zaligmaker beloofd, dat Hij ons alle dingen zal keren: "De Geest Gods onderzoekt alle dingen, ja zelfs de diepten Gods." "Die zal Mij verheerlijken", zegt Christus: "want Hij zal 't uit het Mijne nemen, en zal het u verkondigen". En dit doet Hij door aan ons te openbaren Zijn volheid en algenoegzaamheid, en Zijn gepastheid als de Zaligmaker der verlorenen, door onze zielen tot Hem te leiden, en door Hem aan ons te openbaren en bekend te maken in al zijn verbondshoedanigheden, en in al zijn ondernemingen tot ons behoud. "Die ons van God geworden is tot wijsheid; rechtvaardigmaking heiligmaking en volkomen verlossing;" opdat Christus zou zijn alles in allen; Hij getuigt van Hem, past ons toe de weldaden van Zijn dood, en geeft ons te gevoelen ons aandeel in Zijn bloed en gerechtigheid. Zijn bloed reinigt van alle zonden, en in zijn gerechtigheid staan wij volmaakt voor God.

Ik geloof dan dit sommige van de dingen zijn die met de zaligheid vergezeld gaan, en God heeft gezegd: "Het pad der rechtvaardigen is gelijk een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot de vollen dag toe." Spreuk. 4: i8. En ik prijs de Heere, dat ik een vermeerdering

vind van deze dingen, als ik voortga; verse genade, licht en leven, worden medegedeeld uit Christus' volheid. En er is een toeneming in Hem van alle dingen, gelijk geschreven is: "Wast op in de genade, en in de kennis van onzen Heere en Zaligmaker Jezus Christus."

Paulus wist in wien hij geloofd had, en Johannes zegt: "Hetgeen wij dan gezien en gehoord hebben, dat verkondigen wij u, opdat ook gij met ons gemeenschap zoudt hebben, en deze onze gemeenschap ook zij met de Vader, en met Zijn Zoon Jezus Christus." 1 Joh. 1: 3.

En in wat ik nu geschreven heb mag ik met David zeggen: "Ik heb gesproken van de dingen die ik ervaren heb, rakende de Koning."

Ik word nog steeds geoefend door vele beproevingen, en ervaar veel moeilijkheden. Maar deze, zegt onze Heere, zult gij hebben. Niettegenstaande dit alles, in Hem heb ik vrede. En hoewel mijn beproevingen zo zwaar zijn als ooit te voren, zo vind ik dit verschil dat zij mij niet meer zo ter neer drukken als voorheen. En hoewel soms veel verbijsterd, ik ben niet in wanhoop, want: "De hoop hebben wij als een anker der ziel, hetwelk zeker en vast is, en ingaat in het binnenste van het voorhangsel. Daar de Voorloper voor ons is ingegaan, namelijk Jezus." Hebr. 6: 19, 20.

En ik ervaar doorgaans, dat als ik voor een tijd geleden heb, het God behaagd om mij te versterken, te bevestigen en meer en meer vast te stellen: "En het zal geschieden, dat de vastigheid uwer tijden, de sterkte van uw behoudnissen zal zijn wijsheid en kennis; de vrees des Heeren zal zijn schat zijn". Jes. 33: 6. Een dagelijks kruis is een tegenwicht voor de geest der wereld. "Alle rank die vrucht draagt, die reinigt Hij, opdat zij meer vrucht drage." Joh. 15: 3. "Des Heeren vuur is te Sion, en Zijn oven te Jeruzalem". Jes. 31: 9.

Veel ovenwerk veroorzaakt zelfbeproeving, en een onderzoeking der dingen tot op de bodem. "Hij zal zitten, louterende, en het zilver reinigende, en Hij zal de kinderen van Levi reinigen, en Hij zal ze doorlouteren als goud en als zilver. Dan zullen zij de Heere spijsoffer toebrengen in gerechtigheid." Mal. 3: 3.

Paulus zegt: "Hoedanig een iegelijks werk is, zal het vuur beproeven." 2 Cor. 3: 13. En als ik voortga ervaar ik, dat, hoewel de kastijding wanneer ze tegenwoordig is geen zaak van vreugde is, maar van droefheid, dat ze toch profijtelijk voor mij geweest is, daar ze voor mij afgeworpen heeft een vreedzame vrucht der gerechtigheid. En hoewel ik er bij tijden hevig werk aan gehad heb, en bezet ben geweest met veel vrees in tijd van beproeving, niet wetende hoe de zaak zou eindigen, toch: "Hebbende daarom hulp van God verkregen, zo ben ik tot op deze dag". En ben bewaard geworden in Zijn kracht; hoewel ik soms in grote zwarigheid ben, door menigvuldige verzoeken, zo moeten echter alle dingen meewerken ten goede. "Heere! bij deze dingen heeft men, en in dit alles is het leen van mijn geest. Want Gij hebt mij gezond gemaakt en mij genezen." Jes. 38: 16.

Ik heb in de laatste tijd een groot deel ovenwerk gehad, zijnde scherp beproefd door vele harde verdrukkingen, die de Heere mij, denk ik, al van tevoren getoond heeft, in een droom die ik enige tijd geleden gehad heb, die ik hier niet aangehaald zou hebben, maar terwijl ik aan het schrijven was, gebeurde het weer als vers in mijn gedachten, en terstond kwamen deze twee Schriftuurplaatsen in mijn gemoed: "Bij welken een droom is, die vertelle de droom." Jer. 23: 28. "Maar God spreekt eens, of tweemaal, doch men let niet daarop. In de droom, door het gezicht des nachts, als ene diepe slaap op de lieden valt, in de sluimering op het leger. Dan openbaart Hij het voor het oor der lieden, en Hij verzegelt hun kastijding." Job. 33: 14-16.

In de nacht van de '10e Juni 1809, droomde ik dat ik in de grootste moeite was, angst en ellende, drukte neer met verdriet, en mijn last vertoonde zich meer dan ik kon dragen. Ik werd zo onderdrukt dat ik mezelf neerlag, en zo vermoeid dat ik onmachtig was om voort te gaan;

waar ik op lag scheen een grote kanapé te zijn. Terwijl ik in die toestand was, kwam er een man tot mij die wenste dat ik een lied zou zingen. Ik vertelde hem dat ik zo ellendig was dat ik niet zingen kon. Maar hij perste mij er zo toe, dat ik maar hem kijkende, zeide, als ik een lied zing, dan moet het dit zijn:

*Veel spreekt men van Jezus bloed,
Maar hoe weinig, recht verstaan
Van zijn lijden zo ontzettend.
Engelen hebben geen volmaakt begrip,
Wie kan ten rechte dan bevatten
Het begin of 't eind daarvan?
't Is aan God, ja God alleen,
Die 't gewicht daarvan volkomen weet.*

Ik kon niet meer zingen dan dit versje, mijn gemoed werd zo uitgeleid in het beschouwen van het lijden van Christus in de hof. En ik gevoelde zulk een medegevoel met Hem in Zijn lijden voor mij, dat ik weende, en was geheel overvallen. Na deze liep ik met iemand mede langs enige zeer prachtige velden. Wij hadden een aangenaam gesprek, hoewel ik niet wist wie mijn metgezel was. Gedurende de reis met hem was ik zeer vrolijk. Spoedig daarna ontmoette ik een bijzondere vriend, en ik begon hem te vertellen wat ik doorgemaakt had. Bewonderende de prachtige plaats waar wij op waren, spraken wij zeer vrijelijk tot elkaar.

Toen ik vooruit mij keek, zag ik op een zekere afstand van mij, in een diepe vallei, een groot gebouw dat het voorkomen had van een oude abdij. Terwijl ik mijn vriend aanwees hoe hij kijken moest om het te zien, wierp ik mijn blik nog steeds verder, en zag een man voortwandelen. Ik merkte op dat die persoon veel geleek op iemand die vroeger de dienst in onze Kapel had bijgewoond. Hij scheen zeer vrolijk te zijn, geheel vol vertroosting, en veel opgewonden in zijn geestkrachten; zijn gelaat was erg bleek, en zijn ogen zagen uitermate woest. Daarom hield ik mijn oog onophoudelijk op hem, acht gevende op zijn gebaren en uitzichten. Toen hij het gebouw naderde kwam er een vrouw en stond in het deurgat, en verzocht hem binnen te gaan, zeggende dat zij een maaltijd had bereid. Hij ging naar binnen, en wij zagen hem niet meer. Toen keek zij naar ons, maar wij keerden ons beiden van haar weg.

Na deze werd er een jonge meid tot mij gebracht, gekleed met lange witte klederen, en de persoon die haar bracht begon haar zeer te verheffen, en scheen de opschik die zij omtrent haar had grotelijks te bewonderen, wensende dat ik er op letten zou. Maar ik had een gehele afkeer van haar voorkomen, en sprak zeer heftig tegen hare kleding.

Toen ging ik voort, en kwam tot een plaats die het voorkomen had van een vloer ener schuur, en aan de zijde daarvan was een muur gebouwd, die gewit was. Er stond een man aan het einde van de muur, die de muur en dé vloer aan mijnen- kennis aanbeval. Ik keek naar beide voor een aanzienlijke tijd, en vertelde hem toen dat de vloer zeer effen gelegd was, maar dat die van geen nut was, en dat de arbeid niets betekende. Ziende dat een man in het midden daarvan liep, zei ik tot hem: "Ge deed beter, dat ge u daar niet waagde, want hoewel de vloer er sterk uitziet, er is gevaar. En als gij er doorvalt, van onderen zie ik een diepe put, zo ge daar in geraakt, zo zal het wonder zijn als ge er ooit weer uitkomt; gij zult nooit kunnen tenzij iemand u helpt, want ge kunt uzelf er niet uithalen".

Toen zeide ik tot de man bij de muur; "Uw muur is niet waterpas;" en ik reikte hem een paslood dat bij mij lag om hem te meten. Het koord er tegenhoudende zo toonde het dat de muur niet horizontaal was, waarom ik tegen de man zeide: "Uw werk is niet voldoende", waarop hij bleek werd en mij verliet in razernij.

Terwijl hij heenging viel de muur neer en terstond verscheen er een andere man voor mij. Deze had een stuk van een machine op de vloer en een glimlach op zijn gelaat, mij verzoekende om er naar te kijken; (de man die ik op de vloer gewaarschuwd had stond erbij). Ik keek er naar, en zeide tot de man: "Ik ben geen ambachtsman, daarom zal het voor mij nooit gaan om over machinerie te oordelen. Maar dit zal niet beantwoorden aan het doel waarvoor het bestemd is." Toen zag ik aan de binnenkant een paar molenstenen, die dicht aan de kant lagen, om welke oorzaak ik hem zeide dat het niet behoorlijk kon bewerkt worden; dat wat er in gedaan werd niet genoegzaam gemalen zou worden, en dat het daarom onbruikbaar was.

Terwijl ik bezig was om tegen dit werk te getuigen, kwam er een man naar mij toe, die mij vertelde dat ik hen moest verlaten, en gaan om werk te verrichten bij een groten oven, die een kleine afstand van mij verwijderd was. Nadat hij mij iets gegeven had dat hij in zijn hand had om het in het midden daarvan te dragen, ging ik heen. Maar daar er veel ver op de weg was, keerde ik terug om een andere weg te gaan, uit vrees dat ik verbranden zou.

Hier was ik nog in grotere gevaar, daar er een vurige stroom naar elke richting liep, die mij stil deed staan, om te zien welke weg ik kon nemen. Terwijl ik een weinig aan mijn rechterhand uitkeek, zag ik hier en daar een plaats vrij van vuur, hoewel maar juist plaats genoeg voor mij om voorbij te gaan.

Toen ging ik voort en kwam aan de plaats die mij aangewezen was, zonder verbrand te zijn. Toen ik uit de oven kwam, scheen het dat ik over iets te beschikken had, en daar er op een afstand enige zeer armoedige mensen stonden, ging ik en bood hen aan wat ik had. Maar de meesten van hen gingen weg, en verwierpen wat ik zei, waarover ik zeer verbaasd was, en vertelde hen dat wat ik hen aanbood veel goedoper en beter was dan van de man die het machine had.

Voortgaande kwam ik op enigen klimmende grond, waar ik nog een paar meer mensen zag, erg haveloos en arm. Ook hen bood ik aan wat ik had, en na een tijd namen zij iets van mij, waarvoor ik evenwel niets ontving. ik liep rond totdat ik op een zeer hoge verhevenheid kwam, en was zeer ontevreden dat zovelen verwierpen wat ik hen aangeboden had. Van deze plek keek ik naar beneden, en merkte op dat de zee aan de kant van de rots was, en in de zee zag ik iets met een paar wielen, en daarachter een kleine boot, waarin een man was; de wielen draaiden rond met het grootste geweld, en het ging door de zee zo snel als de wind, en was spoedig op de plaats waar ik stond en rees toen uit het water.

In een ogenblik werd ik er met geweld ingezet, en naar beneden ging het weer. In het eerst werd ik met grote vrees bevangen, denkende dat ik zeker verdrongen zou worden. Maar voor ik in het water kwam zag ik een plaats voor mij om aan vast te houden, waaraan ik mij vlug vastklemde, en mijn vrees verminderden. Zodra ik te water geraakte, ging het voort zo vlug als ik het tevoren gezien had, en door de zee ging ik, hopende er uit te komen aan de anderen kant. Maar neen! het keerde weer terug met mij. En toen ik een onmetelijk eind over het water gegaan was, kwam ik bij de grootste korenhoop die ik ooit gezien heb, die op pilaren stond.

Ik smeekte zo ernstig dat om bij deze korenhoop te mogen blijven, en om niet verder mee te gaan, dat het mij uit mijn slaap deed ontwaken in grote ontroering, en enige minuten later kwam deze Schriftuurplaats op mijn gemoed: "Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen u niet overstromen; wanneer gij door het vuur zult gaan, zult gij niet verbranden, en de vlam zal u niet aansteken" Jes. 43: 2.

Welke liefderijke belofte tot hiertoe vervuld is geworden, want God is met mij geweest en heeft mij ondersteund in alle mijn verdrukkingen, en Hij heeft gezegd: "Ik zal u niet begeven, en Ik zal u niet verlaten." Zodat we met vrijmoedigheid mogen zeggen: de Heere is onze helper; "Zalig is de man die verzoeking verdraagt. Want als hij beproefd zal geweest zijn, zal

hij de kroon des levens ontvangen." Jac. I: 12.

Genade en sterkte hebben tot hiertoe in evenredigheid geweest met mijn dag, en alles heeft voor mij ten goede gewerkt: "De Heere is het deel mijner erve, en mijns bekers; Gij onderhoudt mijn lot." Psalm 16: 5. Nadat Abraham lankmoedig verwacht had, heeft hij de belofte verkregen. Hebr. 6: 15. De Heere zal Zijn volk nooit verlaten, noch bedroefd of verdrukt Hij Zijn kinderen van harte, maar eens iegelijks werk zal door het vuur beproefd worden; geloof moet gelijk het goud beproefd worden, en Petrus bericht ons waar die even voor bedoeld is: "Opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan des gouds, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt, bevonden wordt te zijn tot lof, en ere, en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus." 1 Petrus 1: 17. De Heere houdt de wacht over Zijn volk ten goede, en Hij is nabij allen die Hem vrezen. Hij onderhoudt hen nacht en dag. En mocht de Heere mij bekwamen om standvastig te zijn, te strijden de goeden strijd des geloofs, en mijn loop met blijdschap te eindigen. Hij is in staat om ons Hem te doen toevertrouwen tegen die dag, en heeft beloofd om al Zijn verlorene volk te Sion te brengen: "Welgelukzalig is het volk die het alsoo gaat; welgelukzalig is het volk, wiens God de Heere is."

Voor dat ik dit verhaal begon te schrijven, was ik in grote verlegenheid, daar ik niet wist hoe het voort te zetten, maar als ik niet wist waar te beginnen, noch wat te zeggen, kwam deze Schriftuurplaats op mijn gemoed: "Maar de Trooster, de Heilige Geest, welchen de Vader zenden zal in Mijn Naam, die zal u alles leren, en zal u indachtig maken alles, wat Ik u gezegd heb." Joh. 14: 26.

En als ik voortging kwamen de dingen vers in mijn geheugen, die wanneer ik tijd had ik neerschreef en de belofte werd vervuld: "Hij zal u indachtig maken alles, wat ik u gezegd heb."

Voorheen, als ik onder zware en bedroevende beproevingen, was, keek ik er op als tot mij komende in toorn, op een wraakzuchtige wijze, dat mij zeer laag deed zinken. Maar nu, geloofd zij God, ben ik in staat om ze anders te beschouwen. "Bekent dan in uw hart, dat de Heere, uw God, u kastijdt, gelijk als een man zijn zoon kastijdt." Deut. 8: 5.

En ik geloof dat het oogmerk van de Allerhoogsten, in al het lijden dat ik gehad heb tot op deze dag, geweest is, om mij te vernederen, om mij te beproeven, en mij in het einde goed te doen. "Allen die Ik liefheb", zegt de Heere: "kastijd en tuchtig Ik." God zal de zonde bezoeken met de roede. Maar Hij heeft beloofd, zeggende: "Maar Mijn goedertierenheid zal Ik van hem niet wegnemen, en in Mijn getrouwheid niet feilen. Ik zal Mijn verbond niet ontheiligen, en hetgeen uit Mijn lippen gegaan is, zal Ik niet veranderen." Psalm 89: 34, 35.

Ik prijs de Heere, en ben verheugd in mijn hart, daar ik hoor van uw voorspoed in zielen te brengen tot Christus Jezus, de enige Vriend van verlorene, hulpeloze zondaren. "Hij, die onze God is, is een God van zaligheid."

God de Almachtige zij met u, zegene mijn beminde vriend meer en meer, wien het Hem behaagd heeft een instrument te maken, om tot mijn hart te brengen de blijde tijding van Zijn gezegende zaligheid.

Ik weet, velen hebben beraadslaagd om hem van zijn hoogheid neer te werpen. Maar hierin zijn zij gefaald, en hebben het verderf over hun eigene hoofden gebracht; niemand heeft ooit tegen God gestreden en voorspoed gehad. "Die hem ontvangt die Ik gezonden heb", zegt de Zaligmaker: "die ontvangt Mij".

Des Heeren hand wordt bekend aan zijn knechten. Maar Zijn verbolgenheid aan Zijn vijanden; de raad der bozen maakt Hij teniet. "Alzo moeten omkomen al Uw vijanden, o

Heere! Die Hem daarentegen liefhebben, moeten zijn als wanneer de zon opgaat in haar kracht." Richt. 5: 31.

Uw meest toegenegene,

JOSEPH CHAMBERLAIN.

2. Wiliam Huntington en Joseph Chamberlain

De laatste jaren van zijn leven had William Huntington veel contact met Joseph Chamberlain. Deze was afkomstig van Whetstone in Leicestershire, waar hij in 1778 werd geboren. Hij koos voor het zakenleven, totdat de Heere de weg baande tot het leraarsambt.

Voor het eerst preekte hij in februari 1812 in Nottingham, de volgende zondag gevolgd in Leicester. Hier kwam hij sinds 1800 met enkele vrienden bijeen in een soort van gezelschap, nadat zij uit de gevestigde Anglicaanse kerk waren gegaan. Inmiddels ging Huntington hier al enkele jaren voor.

In 1808 was een kapel gebouwd, later vervangen door een groter gebouw, dat de naam Salem kreeg, waarin Chamberlain veertig jaar zou voorgaan. Hij nam in die tijd steeds meer pastorale zorg over van Huntingtons vrienden in Downham, Grantham Littleport en andere plaatsen in de omgeving.

Toen de vrienden elkaar al enkele jaren kenden, vroeg Huntington hen om de leidingen van God in zijn leven eens op papier te zetten. Dit deed Chamberlain in een uitvoerige brief op 1 mei 1810. Het is een verslag van de vele diepten en hoogten, die hij sinds zijn vroege jeugd heeft moeten doormaken. Preken van Huntington in Brighton en Lewes verschaften hem een krachtige hoop dat de Heere hem tot de Zaligmaker geleid had. Op deze wijze werd hij steeds meer voor de leer van vrije, soevereine genade ingewonnen. Het was omstreeks 1806, onder een preek in Newark, dat Chamberlain tot de vrijheid van het geloof kwam.

'Ik dank de Heere', zo schrijft hij aan het slot van deze brief, 'en verheug mij in mijn hart, nu ik van de vrucht op uw werk afweet, om zo zielen tot Christus Jezus, de enige vriend van hulpeloze zondaren, te brengen. 'Die God is onze zaligheid'. God Almachtig zij met u en Hij zegene mijn lieve vriend meer en meer. Hij heeft hem tot een instrument gemaakt om mijn hart tot de blijde boodschap van Zijn gezegende zaligheid te brengen.'

Een jaar eerder (1809) dan toen deze brief geschreven werd, had Chamberlains zuster een heerlijk getuigenis achtergelaten, toen zij in de volle ruimte in haar Heere en Heiland ontsliep. Een zekere B. Cort uit Leicester had Huntington al een verslag gegeven van haar ziekbed, waarvan zoveel uitging. Huntingtons vriend Thomas Barston uit Grantham was nogal jaloers geworden in de verkeerde zin, toen hij hoorde hoe dat de zieke zuster van Chamberlain zo verzekerd was van haar geestelijke staat. Dit was de aanleiding dat Huntington zijn preken in Cranbrook hield over de penning die alle arbeiders in de wijngaard ontvangen hadden. De gelijkenis uit Mattheüs 20 gaf hem inspiratie over het deel dat Gods kinderen allen ontvangen, of zij nu lang of kort 'gewerkt' hebben.

Het sterfbed van Chamberlains zuster bracht de twee vrienden nog meer tot elkaar. Huntington bood hem soms zijn eigen preekstoel in Providence aan, waar hij met veel vrijmoedigheid dezelfde gronden als zijn geestelijke vader neerlegde.

In een brief van 26 oktober 1812 schreef hij aan zijn vriend Chamberlain: 'Het was in december vorig jaar veertig jaar geleden dat mijn gezegende Zaligmaker door Zijn Geest mij beval om deze wereld vaarwel te zeggen.' Hij bedoelt het gezicht dat hij op de ladder in de tuin van Sunbury ontving. 'Deze plaats was een Bethel voor mij, want hier zag ik een zeer vast Huis (Ps. 31:3), onze deur der hoop (Hos. 2:14), onze levende ladder (Gen. 28:12) en de poort des hemels.'

Vanwege toenemende verzwakking van het lichaam moest Huntington zich steeds meer gaan

ontzeggen. De laatste maanden van zijn leven waren zwaar. Het viel voor hem niet mee om aan huis gekluisterd te zijn. Gelukkig had hij zijn tuin en kon hij zich in zijn prieel terugtrekken. Hij gaf opdracht om een nieuw en groter tuinhuis te bouwen, waar hij bezoek kon ontvangen. Zijn vrienden Samuel Turner en zijn vrouw logeerden een week in Hermes Hill, wat hem een goede afleiding bezorgde.

De laatste brieven die hij aan zijn vriend Joseph Chamberlain schreef, waren vol van verwachting. Tot zijn beschaming moest hij bekennen dat zijn hart niet altijd bij de eeuwige dingen was. Het geloof was niet altijd levendig, want er waren tijden dat 'het hart er niet bij is; dat er geen olie in de kruik is, geen opspringende fontein en overlopende beker.' Deze wisselingen zouden blijven, 'totdat die gezegende tijd aanbreekt, wanneer wij Hem zullen zien gelijk Hij is. Dan zullen we van gedaante veranderd worden, Zijn beeld dragen, met Zijn onsterfelijkheid bekleed worden.'

De woorden van Psalm 45 waren hem tot troost: 'Zij zullen geleid worden met alle blijdschap en verheuging, zij zullen ingaan in des Konings paleis.' 'Dan zal het bruiloftskleed van een toegerekende gerechtigheid ons versieren, de Heilige Geest zal ons inwendig verheerlijken en het verzoenend bloed van Christus ons van elke verdorvenheid, vlek en rimpel hebben gewassen. De vrede zal onze voeten versieren en het leven, de gerechtigheid, de heerlijkheid en de eer zullen onze hoofden kronen.'

... Ondanks de vele zegeningen die Huntington mocht ervaren, werd zijn verlangen naar het hemelse Jeruzalem sterker. Hij schreef aan Mary Duncan, de vrouw van de zeekapitein: 'Maar er zal een einde komen aan deze ellende van alle ellenden en aan deze wereld, die het deel van de zondaar en onze vloek is, een wereld waarin de duivel regeert.' 'Wij moeten zien op het gewicht van de heerlijkheid en de kortheid van de tijd tegen het onvergankelijke van de eeuwigheid afwegen. Dit lezen wij immers bij Paulus: "Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid". Naarmate de dag van zijn sterven dichterbij kwam, nam ook het verlangen naar de hemelse heerlijkheid toe. Hij kon niet nalaten om in zijn brieven te gewagen van de hoop die in hem was.

In een brief aan Joseph Chamberlain schreef hij: 'Het kan nooit goed gaan, beste Joseph, altijd is er wel iets ontwricht, altijd is er iets niet in de haak, misplaatst of verder mismaaakt. Soms wordt iets gemist, soms iets gebrekkigs, totdat de gezegende tijd aanbreekt, wanneer wij Hem zullen zien, gelijk Hij is. Dan zullen wij naar Zijn gedaante worden veranderd, Zijn beeld dragen, met Zijn onsterfelijkheid bekleed worden; in Zijn stralen schijnen, in Zijn wellusten zwemmen, branden in Zijn liefde, overwinnen in Zijn overwinning, ons koesteren in Zijn heerlijkheid en met al Zijn volheid vervuld worden. Wij zullen volmaakt zijn in Eén, zien zoals wij zijn gezien, en kennen zoals wij gekend zijn. Dan zullen de hoge tonen van lofzegging in onze mond zijn en eeuwige blijdschap zal op ons hoofd wezen. Onze lieflijke, onvermoeide, niet aangevallen, niet onderbroken en nooit ophoudende bezigheid zal zijn om de volmaakt-heden van God en van het Lam te verheerlijken, en dat voor altijd! Dit is, mijn lieve broeder, de heerlijkheid die ons is voorgesteld, waarvoor wij het kruis moeten verdragen en de schande verachten.'

... Op vrijdag 18 juni, heel vroeg in de morgen, stond de koets van de Lady voor het huis. Lady Sanderson en Thomas Bensley kwamen met de doodzieke man de deur uit en legden hem met veel moeite op de bank. Zo werd Huntington in alle stilte weggevoerd. De reis ging naar Tunbridge Wells. Onderweg moesten zij vaak stoppen, omdat Huntington niet meer

verder kon. Enkele malen leek het erop dat hij de laatste adem zou uitblazen. Het einddoel van deze tocht was een villa aan de Mount Ephraim, gelegen op een heuvel. Naast dit huis woonde de advocaat van Lady Sanderson, Stone geheten. Een dag nadat zij Pentonville verlaten hadden, kwamen zij in Tunbridge Wells aan.

Opnieuw werd Huntington gedragen. Hij lag goed en wel op bed of Stone kwam, vergezeld van een zekere Morgan, de slaapkamer binnen. Een nieuw testament werd opgemaakt, waarin de kapel aan zijn vrouw werd vermaakt. De inboedel van Hermes House kwam haar ook toe, evenals haar landhuis 'My Lady's Cottage'. De rechten van zijn boeken werden aan zijn zoon Ebenezer ontnomen en aan Bensley overgedragen. Na de dood van Lady Sanderson verviel het kerkgebouw aan de 'trustees', de bestuurders, die dan een jaarlijkse rente aan zoon William en zwager James Blake moesten betalen.

Chamberlain moest Huntingtons opvolger worden en hiervoor een jaarwedde van tweehonderd pond krijgen.

Zijn bloeddruk was hoog, hij kon haast niet meer zien en kreeg moeite met spreken. Hij at maar heel weinig, maar dronk des te meer. Vanwege de suikerziekte was zijn dorst erg groot. Hij kon nog geen paar minuten zonder vocht. Dokters wilde hij niet meer zien, omdat er volgens hem niets meer aan te doen was. Bezoek was teveel voor hem, hoewel hij naar zijn kinderen verlangde.

Gelukkig kwamen zijn kinderen en vrienden achter zijn geheime verblijfplaats. Op maandag 21 juni kwamen zijn vrienden Joseph Morris en Thomas Marchant uit Lewes hem opzoeken. 'Hij was een geheel ander mens geworden', zei Morris in een brief. 'Hij vertelde ons dat hij voorheen in druk nooit op zo'n bijzondere manier was bemoedigd, maar steeds zijn strijd alleen had moeten strijden. Nu ondervond hij juist het tegendeel en werd hij vijf dagen achtereen begunstigd met een diepe geestelijke rust, waarin hij op lieflijke wijze werd opgezocht door de Allerhoogste, zodat zijn ziel daaronder in berouw wegsmolt. Het gesprek dat hij met ons voerde, had in bijzondere mate betrekking op de eeuwige heerlijkheid en was niet meer de taal van een sterfelijk mens. Nooit tevoren heb ik zulke heerlijke en hemelse taal van iemands lippen gehoord.'

Op 9 juni 1813 preekte Huntington voor het laatst en op 1 juli 1813 overleed hij op achtenzestigjarige leeftijd. Tijdens één van zijn laatste preken zei hij: U zult de kolensjouwer niet lang meer bij u hebben en als ik zal zijn heengegaan zal er geen ander in mijn plaats komen. Hij was ervan overtuigd dat na zijn dood zijn gemeente uiteen zou vallen. Helaas zijn die woorden in vervulling gegaan.

... De begrafenis vond plaats op donderdag 8 juli. De stoet, die bestond uit een lijkkoets met zes paarden, zeven rouwkoetsen en een groot aantal andere vervoermiddelen, was meer dan een mijl lang. Er waren in Londen zóveel wagens gehuurd, dat de straten leeg waren en vreemdelingen naar de reden van deze ongewone rust vroegen. In de voorste koetsen zaten Huntingtons kinderen. Daarna volgde in de koets van Lady Sanderson, Lady Sanderson zelf, haar dochter en juffrouw Falkland. Daarna kwamen de rijtuigen met Huntingtons vrienden en de leden van zijn gemeente. Van tijd tot tijd, terwijl de trage, enorme, kronkelende stoet zich voortbewoog langs de stoffige weg, tussen de tuinheggen en onder de stralen van de brandende Julizon, hoorde men telkens weer de zachte klank van oude geestelijke liederen, die op oude wijzen werden gezongen, aanheffen en wegsterven, als een geïmproviseerde en spontane lijkzang. In ieder dorp stonden rijen verwonderde toeschouwers, en zo werd het stoffelijk overschot van de onbuigzame, oude Evangeliedienaar door een treurend volk, dat evenwel heel goed wist, dat er geen reden tot treuren bestond, behalve dan voor hen over hun

eigen verlies, naar zijn laatste rustplaats gebracht: de groeve te Lewes.

Het duurde tot vijf uur in de middag voordat de onafzienbare rouwstoet de Jireh Chapel te Lewes bereikt had. Onder doodse stilte werd de kist in het graf bijgezet. Woorden werden niet gesproken, tranen werden wel veelvuldig geschreid. De droefheid was groot. De begrafenis vond plaats, in overeenstemming met Huntingtons uitdrukkelijke wens, in volstreekte stilte, zonder toespraken.

Duizenden bewezen Huntington de laatste eer. Nooit eerder waren zoveel mensen in het stadje op de been. Na de begrafenis werd geen maaltijd aangericht.

's Avonds sprak Chamberlain in het kerkje voor een beperkt gehoor. De preekstoel was niet met een zwart kleed omfloerst, want dat wilde de overledene niet.

Tot laat in de avond ging een onafgebroken stroom van bezoekers naar en van het graf. Er waren niet voldoende levensmiddelen aanwezig om de mensenmassa, die zich in de stad bevond, te voeden, zodat velen tegen hun wil gedwongen werden te vasten.

's Avonds preekte Ds. Joseph Chamberlain van Leicester in de kerk, terwijl hij tot tekst nam Jesaja 57 : 2: "Hij zal ingaan in vrede."

De volgende zondag was de Voorzienigheidskapel in Londen stampvol. Ook hier bediende Chamberlain het Woord. Hij hield een lange preek over Psalm 92:14: *'Die in het huis des HEEREN geplant zijn, dien zal gegeven worden te groeien in de voorhoven onzes Gods.'*

Naar men zegt, waren er tweeduizend hoorders, allen in diepe rouw, maar in overeenstemming met Huntingtons uitdrukkelijke wil was de preekstoel niet met rouwfloers omhangen en werd er in deze preek in het geheel niet over hém gesproken. En misschien deed deze verschrikkelijke stilte - een stilte, die de mensen het gevoel gaf, dat ze het moesten uitschreeuwen - de leegte, die ontstaan was door het sterven van Huntington, nog erger opvallen dan anders het geval zou zijn geweest. Hun leven was onverbreeklijk met het zijne verbonden geweest. Een tijdlang waren zij als het ware verdoofd. Daarna bedreven zij rouw met "een zeer grote rouwklage."

Toen zij na verloop van tijd weer, als alle christenen na zware beproevingen, in een toestand van berusting waren gekomen, lieten zij in hun kerk een prachtige marmeren plaat aanbrengen ter nagedachtenis aan hun overleden herder, en zij lieten daarop het grafschrift graveren, dat hij enkele dagen vóór zijn dood zelf had opgesteld.

De gedenksteen zelf bestaat niet meer, maar de woorden kan men nog vinden op zijn grafsteen te Lewes, het kerkhof naast de Jireh-kapel.

De herder was heengegaan en de schapen werden verstrooid. Het aantal kerkgangers in de grote Voorzienigheidskapel daalde met de week. James Bourne merkte op dat de gemeente zo slonk dat niet meer dan zestig personen in het gebouw overbleven. Lock en Burgess bedienden het Woord, maar zij konden niet in de schaduw staan van Huntington.

Joseph Chamberlain, die door hem in zijn testament was aangewezen om zijn opvolger te worden, had hiervoor bedankt en zich teruggetrokken tot zijn kapel in Leicester. Op den duur was het kerkbestuur niet in staat om de huur van de grond op te brengen en moesten de nabestaanden van de overleden voorganger bijspringen. Zijn oudste zoon Gad weigerde dit, omdat de gang van zaken in de gemeente zijns inziens niet strookte met de wensen van zijn vader.

Joseph Chamberlain bleef de gemeente in Leicester tot aan zijn dood trouw en stierf in 1856 in de leeftijd van 78 jaar. Ook diende hij de verschillende gemeenten in zijn omgeving, waar Huntington meermalen had gepreekt, zoals in Downham en Littleport.

Een korte bekeringsgeschiedenis van Chamberlain verscheen in het Nederlands bij gebr. Huga te Rotterdam. Het was beschreven in de vorm van een brief aan Huntington. Het werk van Gods Geest komt er helder in naar voren. Zijn persoon en leven getuigen van een bestendig aankleven van de waarheid die naar de Schrift is. Hij was wars van twist en tweedracht en viel op door grote wijsheid en intelligentie.

Het getuigenis van zijn sterven is aangrijpend. Hij ontsliep in de volle zekerheid van het geloof, waarbij hij Gods Naam gedurig prees en uitriep: *'Gelukkig! Gelukkig! Dierbare Jezus! Alles is vrede! Alles is goed. Dierbare, dierbare Jezus!'*

3. Brieven aan en van Joseph Chamberlain

1. Brief van W. Huntington aan: Mijn geliefde zoon (waarschijnlijk Josef Chamberlain) Pentonville, 12 April, 1813.

Mijn geliefde zoon; mijn dienstgezel en ik hoop mijn oprechte en ware jukgezel!

Genade en vrede zij met u.

Voordat de Heere u opgericht had, stond ik alleen, hebbende niemand die het werk Gods werkt, gelijk ik doe. Maar mijn God heeft mij bijgestaan, mij voorzien, aangemoedigd en tot mij gesproken. En overeenkomstig Zijn belofte breng ik nog vruchten voort in de ouderdom; *om te verkondigen dat de Heere recht is en in Hem is geen onrecht.*

De stad London wordt bewerkt door vierderlei soort arbeiders.

De eerste is het Arminiaans geslacht, deze verhogen het schepsel en verlagen de verdiensten van de Zaligmaker en de genade Gods in Hem.

De volgende soort zijn de verwaanden en vermetelen; deze preken een verzekering, maar hun vertrouwen is in het vlees en niet in de kracht Gods.

Daar is een derde gezelschap van mannen, die zwanger schijnen te zijn met een wettisch streven, verschrikkingen, toorn en bitterheid alsof de worm én het vuur reeds hadden begonnen. Deze doen al hun werk in een storm en onweer en preken hoofdzakelijk over hel en verdoemenis.

De vierde soort, zoals Socinianen en Arianen, zijn door de Satan aangesteld om de Koning van Sion te verlagen en gelijk te stellen met een bloot schepsel, zodat hun bedrogen volgelingen vlees tot hun arm stellen en in hun hart afwijken van God. In deze werkt de vijand krachtig, wiens kop echter verbrijzeld is, niet door een mens maar door zijn machtige Schepper, die eenmaal zijn Rechter en Vonnisser zal zijn en daarom vroeg hij Hem eenmaal, *of Hij gekomen was om hem te pijnigen voor de tijd?* Al deze zijn vijanden van God en van zijn geliefden Zoon el zijn sterk in het belang van de duivel. Niet een ziel die de waarde van Christus kent en Zijn persoon liefheeft, zal ooit licht van Hem kunnen spreken. "O, mijn ziel, komt niet in hun verborgen raad, noch in hun vergadering; mijn waarde ziel, wees niet met hen verenigt," want de Satan hitst hun aan en zij doen zijn werk, wetende de ondergang van hun allen.

Wij hebben geen taal noch wijsheid die de wereld ons leert aanzienlijk genoeg om aan de mensen de wijsheid Gods uit te drukken, daarom moeten wij woorden gebruiken die de Heilige Geest ons leert.

De vereniging der Godheid wordt bij ons voorgesteld door de vier volgende namen:

1. Wezen. "Ik zal, zijn die Ik zijn zal." Eeuwige zelfaanwezigheid is Wezen in de hoogste betekenis van het woord.

2. Natuur. "Maar toen, als gij God niet kendet, diendet gij degenen, die van nature geen Goden zijn." Gal. 4: 8. En verder, deelhebbers aan de Goddelijke *natuur*, gelijk de Heilige Geest genoemd wordt, 2 Petrus 2: 4.

3. Substantie of zelfstandigheid. God zelf is ons Deel, ons Schild en dus een allesovertreffend groot loon. "Opdat Ik Mijn liefhebbers doe beërven, dat bestendig is, en Ik zal hun schatkamers vervullen." Spreuk. 8: 21. Een blijvend goed in de hemelen." Hebr. 10: 34.

4. Godheid. Hand. 17: 29; Rom. 1: 20; Kol. 2: 9. Godheid of Goddelijkheid, Zelfbezitting van al de volmaaktheden die alleen eigen zijn aan de hoge God.

In dit Wezen, Zelfstandigheid of Godheid zijn drie Personen; evengelijk in heerlijkheid en

majesteit. Zodat, wanneer Een een Persoon is, de andere Twee het ook moeten zijn. Een rechtvaardig Persoon, Matth. 27: 24. De Persoon van Christus, 2 Cor. 2: 10. Het uitgedrukte Beeld van des Vaders Persoon, Heb. 1: 3. U moet de Personen niet vermengen, door de één van de ander te scheiden, want niet de Eerste noch de Laatste of Derde is vlees geworden, maar de Tweede.

Ook moeten wij de Substantie of zelfstandigheid niet verdelen, want dan maken wij een meervoud van Goden. Elk Persoon is een onderscheiden Getuige. "Ik getuig van Mijzelven," en: "de Vader heeft van Mij getuigd," en: „wij zijn ook getuigen van deze dingen," en alzo ook de Heilige Geest, die God gegeven heeft aan al degenen dié, Hem gehoorzamen. Door het geloof komen wij tot Jezus de Middelaar, en door liefde tot God de Rechter over allen, en door het "Abba, Vader" wordt de Geest in ons gekend.

Hiertegen kan de Ariaan niets doen. Laat hen die onze Heere niet liefhebben een vervloeking zijn, Maranatha.

Vaartwel, mijn zoon Jozef. Mijn liefde aan al de Heiligen.

W. H. S.S.

2. Brief aan Huntington van Ben Cort

Leicester, 1 oktober 1800.

Mijn geliefde vriend,

Wij zijn in de volle verwachting geweest dat u ons dit najaar bezoeken zou en dat wij al eerder van u zouden gehoord hebben. Maar misschien kan het zijn dat het aanhoudende slechte weer u weerhield, om zo'n lange reis te ondernemen. Echter, het weer begint zich nu gunstiger te vertonen, en we zijn verlangend om u te zien zo spoedig als de weg open is, en voordat de dagen te kort worden. Wij zijn bewust van uw onwilligheid om uw eigen gemeente te verlaten, en dat zij net zo onwillig is om u afwezig te hebben; niettemin, daar de zegeningen Gods uw arbeid hier in het Noorden vergezeld hebben, zowel als in het Zuiden, kan ik niet zien dat u nog langer kunt weigeren, overeenkomstig de mate van de regels die God u toebedeeld heeft. 2 Kor. 10 :13.

En het kan zijn dat uw afwezigheid bewezen wordt nuttig geweest te zijn op het einde, omdat uw volk daardoor honger zal krijgen. En het is bekend dat een scherpe honger aangenaam is, als er goed voeder is om te eten.

Onze vriendin, *Juffrouw Chamberlain* heeft voor enige tijd zeer verlangend geweest u nog eens te mogen zien te Leicester, daar zij weet dat haar einde vlug nadert. Zij is zeer veel veranderd in haar voorkomen deze laatste vijf dagen; ik meen in het verachten van haar lichaam, zoals misschien Mr. B. of Mr. M. u al meegedeeld hebben. Zeer vlug haast zij naar het graf. Maar hoewel de uitwendige mens verdorven wordt, de inwendige wordt vernieuwd van dag tot dag. Ik en enige andere vrienden hebben nauwelijks het huis verlaten sinds de laatste donderdag. En hoewel we niet anders kunnen dan treuren, bij de verwachting dat wij zo'n aangebonden vriendin zullen verliezen, toch is er overvloedige reden om dankbaar te zijn, daar zij tot de eeuwigdurende rust zal overgaan en verlost wordt van dat lichaam der zonde, waar wij hier nog ingesloten zijn.

Ik heb voorheen nooit getuige geweest van zulk een aandoenlijk gezicht. Ik geloof niet dat er een vriend is die haar bezocht, die een schaduw van twijfel heeft omtrent haar eeuwige blijdschap. Het is waarlijk een vermaak om bij haar te zijn, om te zien dat zij in het gezicht van de dood, zulk een kalmte van gemoed bezit. Zij spreekt omtrent haar einde met zulk een bevrediging, en haar gelaat verkondigt zulk een gerustheid en vrede van het gemoed, dat ik het niet kan beschrijven. Zij is zeer opgewekt en levendig in haar gesprekken, meer zelfs dan

toen ze deelde in volkomen gezondheid, uitgezonderd bij tussenpozen, wanneer de pijn zeer hevig optreedt. Ieder uur werd haar vertrek verwacht op donderdag, maar zij herstelde weer, en 's vrijdagmorgens was zij veeleer beter. Toen besprak zij, wat zij gedaan wenste te hebben na haar dood, en zo ook van de goedheid en vriendelijkheid Gods gedurende haar pelgrimsreis, tevens van het uitzicht dat voor haar lag in de wereld die komende was. Waarvan ik alle bijzonderheden nu niet kan vertellen, maar u zult spoedig meer van mij horen. Zij draagt een zeer getrouw getuigenis omtrent de waarheid die zij omhelsd heeft, omtrent de kracht Gods door haar staande te houden en haar te ondersteunen tot dusver, en omtrent de werkende kracht van het bloed en de gerechtigheid van Jezus Christus tot reiniging en rechtvaardigmaking. Dat, waarvan ik overtuigd ben, een blijvende indruk zal nalaten op de aanschouwer.

Ik ben uw toegenegen,
B. COURT.

P.S.

Ik wenste dat u haar kon zien. Zij is inderdaad zeer zwak, maar zeer getroost en opgewekt; verzoekt haar liefde aan u, en zou blij zijn om per ommekeer van u te horen.

3. Van Huntington aan Mr. B. Cort.

Leicester.

Geliefde Ben,

De uwe kwam mij behouden in de hand. U wil mij naar het Noorden hebben, niet overwegende dat ik laatst in het Oosten geweest ben, en dat ik nog gebonden ben naar het Zuiden te gaan, naar Cranook en Rutherford.

Ik ben verblijd dat Juffrouw **Chamberlain** zo opgewekt is in haar laatste ogenblikken. Zeg haar van mij dat ik een aanklacht tegen haar heb, voor ongepaste geheimhouding. Wat gesproken en aan haar werd bekend gemaakt in het verborgen, zou moeten bekend gemaakt en verspreid worden, ja, gepredikt op de daken. Was zij beschaamd voor haar vader dat zij haar verwantschap zo verborg?

Zij sloot zich in met de aanbidding, en maakte een overeenkomst met de hemelse Bruidegom, terwijl ik de bannen bekend maakte. Maar zij verloor het gezicht van des Bruidegoms vrienden, hoewel zij wist dat ik zaakwaarnemer was. Zeg haar, dat indien ik een zoon der edelen was geweest, het dan niet het geval zou geweest zijn. Mijn koolzak berooft mij hiervan. Maar welk goed een man doet, van de Heere zal hij zijn loon ontvangen. Zij moet en zal mijn vreugde zijn, en de kroon van mijn blijdschap, in die dag wanneer ieder deel van de koolhandel zal zijn vergeten. En gelijk de dood dan zal verslonden zijn tot overwinning, zal de slavernij verslonden worden tot Koninklijke waardigheid.

Zij kwam het laatste in, en toch wordt zij het eerste betaald. Zij werkte slechts één uur, en werd toch evenredig gemaakt met ons die de lasten en hitte van de dag gedragen hebben. De Meester is goed, maar mijn oog is boos. Wij zijn in het eerst overeengekomen voor één penning per dag, want de taal van ieder overtuigde ziel is: *ik geef er niet om wat ik lijden moet, als ik maar slechts geloof had, om te geloven dat Christus voor mij gestorven is.* De Heere neemt ons naar ons woord, en komt overeen voor één penning per dag. Hier wordt het zichtbaar dat het geloof die penning is, want wij hebben geen ware rijkdommen dan door het geloof, noch voedsel en kleding zonder hetzelfde. Want wij leven door het geloof. En het beste kleed is alleen voor hen die geloof. En als het geloof recht en onvervalst is, werkt het door de liefde.

Ik twijfel niet of er zal heel wat murmurering zijn tegen de goede man van het huis. Ik hoor, dat Tom Barston reeds begonnen heeft. Maar is het niet recht dat de Meester met de Zijne zou doen zoals het Hem behaagt? Daaraan kunnen wij niet twifelen. De beloning is voor allen die Zijn verschijning liefhebben; noch zal zij volmaakt zijn zonder ons.

Geef mijn welwillende liefde aan haar. Zeg haar dat ik haar een goede reis toewens, en dat zij in kort zal genieten, wat wij geloven en voor haar hopen: "Kostelijk is in de ogen des Heeren, de dood Zijner gunstgenoten."

De uwe in de beste banden,

4 oktober, 1809.

W. H. S.S.

4. Aan Rev. W. Huntington van Jozef Chamberlain

Leicester, 5 oktober 1809.

Rev. en beminde mijnheer,

Gisteren om 1 uur, blies mijn geliefde zuster haar laatste adem uit, en ging om te rusten in de schoot van haar hemelse Vader. Ik heb een edele zuster verloren, en een onwaardeerbare huishoudster. Maar mijn verlies is haar eeuwige winst. Bij tijden voel ik mij zeer ongelukkig door haar te verliezen, maar ik treur niet als hen die geen hoop hebben, zijnde ten volste overtuigd dat zij in Jezus ontslapen is. "Zalig zijn de doden die in den Heere sterven." Haar einde was heerlijk, en waarlijk, de gedachtenis der rechtvaardigen zal tot zegening zijn." Slechts zelden verliet ik de kamer gedurende haar laatste dagen. Zij sprak dikwijls tot mij en andere vrienden rond haar, van wat zij genoot. Het behaagde de goede Heere om haar te sterken op het bed van haar wegwijnen, door het alles goed te maken gedurende haar ziekte, en haar overvloedig te zegenen met Zijn tegenwoordigheid. Haar uitwendige mens werd verdorven, maar de inwendige mens werd dagelijks vernieuwd. Want het scheen dat haar sterkte in de Heere iedere dag toenam, hoewel haar lichamelijke sterkte geheel weg was. Want ze kon zichzelf in het geringste ding niet meer helpen. Maar God was de Sterkte van haar hart, en zij wist dat Hij haar Deel voor eeuwig zou zijn, en haar ziel verblijde zich grotelijks in Hem.

Ik heb haar nooit met zulk een gezicht gezien terwijl zij gezond was, als zij had gedurende haar ziekte. Ik kan zeggen, zonder overdrijving, *dat haar aangezicht scheen als het aangezicht eens engels*, want, waarlijk de Heere was het welzijn van haar gelaat. Hoe blij is het volk dat in zulk een toestand mag verkeren. Ja, "zalig is het volk wiens God de Heere is."

Vele keren sprak zij zeer liefderijk van u, een groot verlangen uitdrukkende om u nog eens te zien, en verzocht haar welwillende liefde. Zij zei vele aangename dingen, op verschillende tijden, tot mij en mijn waarde vriend Mr. Ben Cort. die met mij was, en zo tot Juffrouw Sheasburg, een bijzondere vriendin van mijn zuster, die met haar was de laatst tien dagen. Ik heb een memorandum gemaakt van sommige dingen die zij gesproken heeft. Ik denk dat wij drieën samen het in het geheugen kunnen terugroepen wat zij gezegd heeft, dat ik van voornemen ben u te geven, zo spoedig als wij het genoeg hebben om u te Leicester te zien; voordat de dagen kort worden. Velen zullen blij zijn om u te zien. De Heere heeft uw arbeid dikwijls onder ons gezegend, en ik hoop dat we u spoedig zullen zien, opdat wij weer nieuwe troost mogen ontvangen. Hoe verheugd zou ik zijn indien u hier was om tot ons te spreken, en aan het publiek te verklaren, welke grote dingen de Heere gedaan heeft voor mijn zuster.

De laatste vrijdag sprak zij meer dan drie uren tot haar vrienden die rondom haar stonden. Er waren velen in de kamer, en onder de vele dingen die zij aanhaalde, die de grenzen van een brief ver te buiten gaan, vertelde zij ons wederom van haar verlossing, onder een verhandeling die u predikte te Newark over deze woorden: "Het is een getrouw woord, en

aller aanneming waardig, dat Jezus Christus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken, waar van ik de voornaamste ben." Het was toen, dat de Heere haar bracht uit haar ellende in een staat van vriendschap en verzoening met Zichzelf, en gaf haar de genieting van het pardon (de vrijspraak) en vrede. Zij betuigde voor allen die rondom haar waren, dat zij die vrede bezat die alle verstand te boven gaat. Ik zou zeer blij zijn een regel van u te ontvangen. Dat de Heere met mijn altijd beminde en onwaarderebare vriend mocht zijn, en de arbeid van zijn laatste dagen kronen met een overvloedige zegen, is de ernstige bede mijns harten.
JOSEPH CHAMBERLAIN.

5. Aan Rev. W. Huntington van J. Chamberlain

Leicester, 10 oktober 1809.

Weleerwaarde en beminde mijnheer.

Ik zei in mijn laatste brief dat ik u enige van de bijzonderheden zou geven, omtrent het verkeer van mijn zuster haar vertrek voorafgaande; dat, waarvan ik zeker ben, u blij zult zijn om te horen. Want hoewel ik bevredigd ben geweest in mijn eigen gemoed en enige anderen ook zo, betreffende haar eeuwige staat, reeds voor enige tijd geleden; toch komt het voor meer bevestigend te zijn wanneer zij zulke taal gebruikte, en zulk een ondersteuning vond bij de nadering van de dood, door de zoete genieting die zij had van des Heeren liefde en gunst jegens haar.

Een paar dagen voor haar verbinding aan het ziekbed, vertelde zij mij veel van haar ervaring, en hoe scherp zij bij tijden geoefend was geworden; welke vreselijke dingen er door haar gemoed gingen. Zulke waarover zij zelfs niet durfde spreken. Zij zei: "Als ik des Heeren tegenwoordigheid niet geniet, gevoel ik vele vreesen en twijfelingen des harten. Maar waarom zou ik verwachten die te ontgaan, als Christus zelf uit moest roepen: *"Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?"* Die overweging is dikwijls een grote vertroosting en ondersteuning voor mijn gemoed."

De vrede der ziel die zij genoot voor de laatste zes dagen was zeer groot, en haar gesprekken waren bemoedigend en vertroostend voor allen die kwamen om haar te zien. Zij zei: *"Gij zult allerlei vrede bewaren, want men heeft op U vertrouwd.* En zo bevind ik het, want voor zover God mij het geloof gegeven heeft om op Hem te vertrouwen, heb ik vrede. Ik kan niet zeggen dat ik enige vrees van de dood heb. Volmaakte liefde heeft alle vrees uitgedreven. Ook heb ik geen slingeringen in het gemoed, noch voel ik die scherpe oefeningen die ik wel gehad heb. Ik heb die vrede in mijn consciëntie die alle verstand te boven gaat, waar van deze wereld niets weet. *De prikkel des doods is de zonde, en de kracht der zonde is de wet. Maar Gode zij dank, die ons de overwinning geeft, door onze Heere Jezus Christus!"*

Mr. B. Cort zei tot haar: "Je herinnert nog wel het zeggen van Mr. Huntington van de kansel": "Indien de volmaakte liefde alle vrees uitgedreven heeft, zo zou je niet meer bevreesd zijn van de dood dan ik van u ben."

"Ja", zei zij: "ik doe, en ik geloof dat sommigen die niet zo sterk in het geloof zijn dan Mr. Huntington, hetzelfde kunnen zegen. Ik gevoel geen vrees, de dood zal verslonden worden tot overwinning. Voor deze had ik soms grote verschrikkingen. En werd zo beziggehouden met de vrees van de dood, dat vaak het zweet van mij afdroop. Eén nacht in 't bijzonder, onder de vele anderen, was ik in grote vrees en verlegenheid. Ik stond op en bad ernstig tot God om mijn vreesen van mij weg te nemen, en Zichzelf aan mij te ontdekken, en indien Hij enige barmhartigheid voor mij had, om mij barmhartigheid te bewijzen. De Heere hoorde mij toen in mijn moeite, en verlost mij, zodat mijn ziel wegsmolte onder een gevoelige

aandoening van Zijn goedheid, en die Schriftplaats kwam met kracht: "De vrijgekochten des Heeren zullen wederkeren en tot Sion komen met gejuich, en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen, vrolijkheid en blijdschap zullen zij verkrijgen, maar droefenis en zuchting zullen wegvlieden." En terstond hierna, kwam dit versje uit Hart's gezangen op in mijn gemoed:

*"Ik leg mij neer ter zoete slaap,
Want ik heb vree met God;
En word ik wakker, zo houdt Hij mij,
Door 't geloof in Jezus bloed."*

Ik lag mij toen neer in vrede, en toen ik ontwaakte hield de Heere mij nog door het geloof in Zijn bloed. Hij heeft mij gehouden tot op deze dag, en nu heb ik vrede.

Toen ik te Matlock was waren mijn gevoelens zeer verschillend bij tijden; ik werd ziek op woensdag, en van toen af de voelde ik erg dodig in mijn ziel, en duister betreffende mijn eeuwige staat, dat mij er toe bracht om sterk te schreien tot God. Ik mag zeggen, *voor een klein ogenblik verlaat de Heere, en in een kleine toorn verbergt Hij Zijn aangezicht, maar met eeuwige goedertierenheden ontfermde Hij Zich over mij.* Jesaja 54. Ik las: "Het koninkrijk der hemelen ingenomen door gebed" van Mr. Huntington, en weende dikwijls terwijl ik het las, het was zo gepast op mijn gevoelens, en zo gezegend voor mijn ziel, terwijl ik er in las. Op sabbat bevond ik mij zo vrolijk, en mijn ziel smolt zo weg onder de goedheid des Heeren, dat ik wist, *hetzij ik leefde of stierf, ik was des Heeren.* Ik prees Zijn Naam, en gevoelde meer dan ik kan uitdrukken. O!O, als ik maar kon maken dat de belijdende wereld het wist wat ik gevoelde, zij zouden Mr. Huntington nimmer meer tegenspreken, ook niet meer tegen zijn leer. O, hoe graag zou ik hem nog eens willen zien in het vlees."

Toen haar gezegd werd dat haar tijd hier maar kort meer zou zijn, zei zij: "Ik weet het wel, maar ik ben het beste af van u allen. *De rechtvaardige komt om, en er is niemand die het ter hart neemt. En de weldadige lieden worden weggeraapt, zonder dat er iemand op let, dat de rechtvaardige weggeraapt wordt voor het, kwaad.* Ik heb genieting inwendig, en wat ik gevoel dat mij ondersteunt en troost is, dat mijn genieting voortkomt uit mijn vertrouwen in God. Bij tijden gevoel ik meer dan ik kan uiten, en dan denk ik bij mijzelf: o, wat zal ik genieten, zodra ik weggegaan ben! *Hetgeen het oog niet heeft gezien, en het oor niet heeft gehoord, en in het hart des mensen niet is opgeklommen, hetgeen God i heeft dien, die Hem liefhebben. Maar het is aan ons geopenbaard door Zijn Geest.* Ja, mijns inziens is het hetzelfde wat ik nu geniet, alleen zal ik het in een overvloediger vermeerdering hebben. *Nu blijft geloof, hoop en liefde, maar de meeste van die is liefde.* De liefde die ik nu gevoel zal voor eeuwig blijven, en groter worden."

Ben Cort zei tot haar "Wij kennen maar ten dele, en wij profeteren maar ten dele."

Toen sprak zij verder: "*Maar wanneer het volmaakte zal gekomen zijn, dan zal hetgeen ten dele was teniet gedaan worden. Nu zien wij door een duistere spiegel, maar dan aangezicht tot aangezicht.* Nu ken ik ten dele, maar dan zal ik kennen, gelijk ik gekend ben, en vervuld worden met al de volheid Gods. Hier vind ik veel verdorvenheden, en als ik zulke genietingen heb, zijn er veel dingen die ik wenste achter te laten, en weg te zijn. Het einde van de volmaakte mens is vrede. In Christus vinden de vermoeiden en zwaar beladenen rust voor hun zielen. Ik zal spoedig weg zijn, en voor eeuwig in de rust zijn."

Ik zei tot haar: "Christus zal ten anderen male zonder zonde gezien worden van degenen, die Hem verwachten tot zaligheid."

Naderhand had zij een gesprek met allen die tegenwoordig waren, en toen zei zij: "O, de kracht van het ongeloof! Hoe heeft de Satan mijn gemoed dikwijls vervuld met twijfelingen

en vrezan! Ik heb de dood dikwijls tegemoet gezien met verschrikking, vrezende dat ik ten laatste verlaten zou zijn. Maar het is niet zo, geloofd zij de Heere voor eeuwig. Hij heeft mijn verwachtingen ver overtroffen. Ik dank Hem voor Zijn barmhartigheid en goedheid aan mij, en hoop dat het zij tot vertroosting en bemoediging van hen die achterblijven, die mogen bevangen worden met dezelfde vrezan, gelijk ik gedaan ben. Ik ben een getuige van Zijn getrouwheid en waarheid, en bewijs nu de wezenlijkheid van de religie en gevoel Zijn kracht om mij te ondersteunen in dit beproevingsuur; wanneer mijn kracht vergaat, zo vertroost Zijn tegenwoordigheid mijn ziel. Hoewel het een scherpe doortocht is door de vallei van de schaduw van de doods; toch ervaar ik de vervulling van Zijn belofte: "Ik zal u nooit verlaten en Ik zal u niet begeven."

Op de vrijdag die haar dood voorafging, zei de geneesheer tot haar: "Ik ben blij om u zo opgewekt te zien."

Zij zei tot hem: "Ja, ik ben verkwikt, ik ben zeer verheugd; ik wil liever sterven dan leven."

Hij antwoordde: "Ik heb nooit zo iets gehoord, ik kan het niet geloven."

Zij antwoordde hem wederom: „Wel mijnheer, indien ik niet liever stierf dan leefde, hoe kan ik dan zo opgewekt zijn?"

De grootste kalmte en bedaardheid was op haar gezicht, dat voor allen bewees die haar zagen, dat zij verheugd in haar hart was. De Heere overgoot haar hoofd met olie, en Zijn Naam was als een olie die uitgestort wordt. Het huis werd vervuld met de geur daarvan, want de zoete reuk scheen te rusten op allen die rondom haar waren.

De dag voor haar vertrek, verliet ik haar nimmer voor vele minuten tegelijk; vele keren sprak zij lieflijk tot mij over de goedheid des Heeren. Ik las menige Psalm van David voor haar, inzonderheid de 107de. Zij onderbrak mij veel keren, en maakte enige zeer schone opmerkingen. Ze zei: "De taal van mijn hart is met David: "Laat ze voor de Heere Zijn goedertierenheid loven, en Zijn wonderwerken voor de kinderen der mensen!" Zij sprak op het laatste vers: "Wie is wijs? die neme deze dingen waar, en dat zij verstandiglijk letten op de goedertierenheden des Heeren." Toen haalde zij aan hoe dikwijls zij vertroost was geworden door het lezen van de brief van Jacobus, inzonderheid het laatste hoofdstuk, sprekende erover *dat het gebed van de rechtvaardigen veel bij God vermag.*

Het laatste dat zij vroeg was, of ik voor haar op wilde zoeken, dat kapittel waar staat: "*Deze allen zijn in het geloof gestorven*"; enz. Ik las het haar voor, en terwijl ik bij haar stond te spreken over de woorden: "Deze allen zijn in het geloof gestorven", werd zij veel erger naar het lichaam, en sprak daarna slechts weinig.

Op een morgen toen ik en Mr. Cort in gesprek met haar waren, kwam Mr. Lockwood binnen, en nadat hij een kleine tijd gestaan had om haar te horen spreken, zei hij: „Ik ben blijde om uw gesprek te horen, en u zo opgewekt te vinden."

Zij antwoordde: "ja Mr. Lockwood, ik ben zeer verheugd."

Hij zei tot haar als een levendig gezicht een ware aanwijzing is van het hart, dan bent u inderdaad verheugd." Bij zijn vertrek zei hij: "Vaarwel en, indien ik u niet meer zie in deze wereld, hoop ik u te volgen naar een betere."

Zij zei: "Ja, ik geloof dat u zulks krijgt, en veel anderen meer, die gekomen zijn om mij te zien gedurende mijn ziekte; "Zalig zijn de doden die in de Heere sterven, van nu aan", antwoordde zij: "Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid. En hun werken volgen met hen."

Het gezang dat zij uitkoos om gezongen te worden bij haar begrafenis, is op bladzij 189 van *Hart's gezangen.*

Zij is nu gegaan om zich te verenigen met de geesten der volmaakte rechtvaardigen. "Kostelijk is in de ogen des Heeren, de dood van Zijn gunstgenoten." Haar geest is wedergekeerd tot God, die haar heeft gegeven. Met vele andere vrienden volgde ik haar overblijfsel naar de aarde laatstleden sabbat, waar nu haar vlees rust in zekere en gewisse hoop, van de opstanding ten eeuwigen leven.

Ik en veel anderen hopen u spoedig te Leicester te zien, en ik zal zeer blij zijn, enige regelen van u te ontvangen.

God almachtig zegene mijn geliefde vriend, en krone zijn arbeid meer en meer. En dat hij nog lang moge blijven verkeren op deze aarde, tot welzijn van de kerk, is het gebed des harten van hem, die zichzelf onderschrijft te zijn, in de beste banden,

Uw zeer toegenegen,
JOSEPH CHAMBERLAIN.

6. Aan Mr. Chamberlain, Leicester.

Mijn beminde zoon in het geloof van onze gemeenschappelijke Heere, *genade en vrede zij met u door Hem.*

Ik ben van huis vertrokken om naar Kent te gaan op de 4de dag van deze maand, en ben niet teruggekomen voor gisteren, de 12^e en zag daarom geen van uw brieven voordat ik thuis kwam. De eerste die ik opende vermeldde mij het vertrek van uw zuster, dat niet anders was dan ik verwacht had. Toch was het nog zeer aangrijpend voor mij, en zo voor allen die in mijn huis waren, die de brieven hoorden lezen.

Maar ik moet u vertellen, dat de zalfolie die haar gezalfd heeft tot haar begrafenis, haar geur verspreid heeft ver van Leicester. Want Mr. Cort. die vermeld heeft dat de verheuging van uw zuster sommigen tot jaloersheid had verwekt, en dat J. Barston heengegaan was in die vlammen naar Grantham; en ik dat daarop lezende, kwamen deze woorden op mijn gemoed: "*Doch Hij, antwoordende, zeide tot een van hen: Vriend! Ik doe u geen onrecht; zijt gij niet met mij eens geworden voor één penning?*" Matth. 20: 13. Vanaf die tijd drukte de gelijkenis van de wijngaard op mijn gemoed, en hoewel ik (zo ik dacht) met een boodschap voorzien was voor 's Heeren dag te Cranbrook, nochtans deze bij voortduur zich meer en meer ontsluitend voor mijn gezicht, trok mijn andere tekst zich terug naar de achtergrond, verdween en ging uit mijn gezicht. De gelijkenis kreeg de bovenste plaats op mijn gemoed, het naaste aan mijn hart, en scheen steeds meer klaarder voor mijn verstand, zodat ik er de eerste maal over sprak te Cranbrook. En ik denk dat ik recht was zo te doen, want Zijn tegenwoordigheid was met mij. Ik geloof dat ik een weinig minder dan drie uren op de kansel was, en daar ik vond dat mijn beker nog niet leeg was, nam ik hem in de namiddag weer, en was op de kansel voor nog twee volle uren. Ik zal niet meer over dit onderwerp zeggen, daar velen van de broeders te Cranbrook wensden dat ik de redevoeringen zal laten drukken, en indien God het toelaat en mij bekwaamheid geeft, dan ben ik van voornemen om aan hun verzoek te voldoen.

Mijn beminde vriend is niet onwetende omtrent die arme man, die het middel was om die plaats te bouwen te Newark, en van het treurige einde dat hij maakte. En niettemin, u en uw beminde zuster die heengegaan is, zijn beiden voortgebracht tot een levendige hoop, en ontvingen op die plaats de eerste levende kool van het brandofferaltaar. Ook heb ik geen enkele twijfeling, of het zal gezegd worden, wanneer de Heere de volkeren opschrijft, dat Jozef en Maria Chamberlain daar geboren zijn. Psalm 87: 5, 6. God zal werken en wie zal het keren?

Den inhoud van uw brief vervulde mij met droefheid vermengd met blijdschap; ik was verheugd daar ik zag de geestelijke vaardigheid die zij openbaarde om de draad van het gesprek voort te dragen, en hoe zij haar verbonden schakels toevoegde aan de gouden keten, op iedere aanwijzing neerkomende. Dat vertoonde hoe rijkelijk het Woord Gods in haar woonde; in alle kennis, in alle uitdrukking en geestelijk verstand. Uit de mond der kinderkens en der zuigelingen grondvest God Zijn sterkte, om Zijn lof volmaakt te verkondigen, ter oorzaak van de wederpartijders, opdat Hij de vijand en wraakgierige mocht stillen.

Want wanneer de Geest Zijn getuigenis draagt, wordt de Satan gestild, zijnde berispt door des zondaars Advocaat (verdediger), als het brandhout uit het vuur gerukt wordt. De bediening van de Geest is nog niet opgehouden; het Evangelie is nog altijd een kracht Gods tot zaligheid.

Mijn beminde zoon heeft in zijn zuster gezien, zelfs wanneer de oude mens half dood was, het

leven, de wakkerheid, de levendigheid en de geestelijkheid van de verborgen mens des harten; hoe behendig, hoe engelachtig zelfs, wanneer op de rand der eeuwigheid, de ziel gevoelt de stralen en vreugden der eeuwigheid. En indien het onvervalste zaad zo zwanger schijnt met hemelse schatten en geestelijke volheid wanneer slechts naderende tot de volmaaktheid, en voordat het ontkleed is van het lichaam des doods, wat moet het dan zijn, en wat moet het gevoelen, wanneer de lijkkleren, de bedeksels en de sluiers, worden afgedaan voor goed en altijd! De Heilige Geest en Zijn aanhang van genaden, het hemelse licht en leven, is het merg van het geloof. En heerlijkheid, die is de ziel der hoop. En de Goddelijke kracht die onze ondersteuning is geweest in veel lijdzaamheid en liefde; die onze heiligheid is. En blijdschap, die de vlam is van het vuur der liefde. En vrede, die de kalmte van de Hemels is. Die vrede is nu het einde van alle strijd, en zal zijn in de toekomst het einde van alle moeite. En de rust is het huis van de arbeider; het is zijn leger, zijn paradijs.

En het beste kleed, Sions bruidgewaad, en de volheid Gods, de kennis Gods en de verheuging in Hem, dat een einde maakt aan de onverzadelijke honger, zodat er niet meer zal zijn verlangen, begeren, hongeren en dorsten, en vanzelf geen bedelen, droefenis en geschrei meer. De vruchten van de Geest zijn der gelovigen verborgen schat, de, goede en volmaakte giften van de Vader der lichten, het onvervalste zaad van de tweede Adam, de zegeningen van het betere verbond, het rijk van de allesoverwinnende genade, en het Koninkrijk Gods in 't verborgene. Al deze schatten heeft uw zuster met zich mee genomen; zij heeft niets achtergelaten dan het lichaam, bestaande uit aarde en water. Toen de ziel daar van scheidde, verstijfde het bloed, en de gehele onderaardse oogst van lusten en verdorvenheden stierf op dat ogenblik, en iedere boze gedachte omtrent hetzelfde, en kwade gedachte van hetzelfde, verging op diezelfde dag. U hoorde de Heilige Geest door haar spreken; u gevoelde de kracht en rook de zoete geuren van de Hemelse welsprekendheid, die de taal is van het Paradijs. Iedere genade had een stem, maar verzekering en liefde waren de hoofdsprekers.

Al de krachten der ziel, herboren en vernieuwd, verkondigden hun blijde staat, gezegende vaardigheid en ontwijfelbare verwachting. De wil in zoete onderwerping; het werkzame gemoed levendig en hemels; het verstand lieflijk verlicht, de visie helder, grondig en met beslistheid; de consciëntie zachtaardig, helder en rustig; de aandoeningen gloeiende en vlammeende met het heilige vuur afstralende van de Zon der Gerechtigheid, terwijl de dienende Engelen stonden, te luisteren, en leerden van de vertrekkende ziel de menigvuldige wijsheid van God, Efése 1: 10. En zij zien toe en wachten op de Heilige Geest en Zijn bezitting, om de ziel te dragen in de zalige genieting van Gods eeuwige liefde; die de schoot Abrahams is, en van al zijn zaad. Aldus vertrekt de hemelsgeborene ziel, ontkleedt met haar huwelijkskleed; voorzien met alle grondige waarheid, gezalfd met de olie der vreugde, en begeurd met de geur der voortreffelijke offerande. Dit is de dood van de rechtvaardige en dit is de Bruid toebereid voor haar Bruidegom.

Als mijn beminde vriend deze enkele brokjes overweegt die ik geschreven heb; de ziel vertrokken in haar wedergeboren en vernieuwde staat, met al de geestelijke begiften van haar zielvermogens; het huwelijkskleed van de Zaligmaker er om, en de Heilige Geest en Zijn werk er in. En het bedeksel van verzoenend bloed er over, en iedere genade in wakkerheid en levendige oefening, heersende door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, en nu gereed om voort te onthalen in eeuwige heerlijkheid; zo is er weinig plaats meer over voor smart en leed. Uw zuster kan nu lachen, denken, spreken, zingen zich verheugen, juichen en triomferen, beter dan zij ooit tevoren kon. Mozes kon op de berg der verheerlijking spreken, hoewel zonder lichaam; zowel als Elia die er wel een had, zodat Petrus en Johannes hen konden horen en verstaan wat zij zeiden. Want zij spraken van Christus' uitgang, die Hij zou volbrengen te Jeruzalem, Lukas 9: 31. Wij zullen zijn als de Engelen Gods, en hoewel zij geesten zijn, toch

spreken en zingen zij ook, Lukas 2.

Het overblijfsel van uw zuster is nog steeds met ons, en het is maar een klein gedeelte dat zij achtergelaten heeft, en het is de wil Gods dat geen deel van Gods heiligen, die het werk van Zijn eigen handen zijn, verloren zal gaan. Nee, er zal niet één haar van hun hoofden vergaan, want zij zijn alle geteld. De zonde, die het werk van de duivels is, zal vernietigd worden, want Christus is in het vlees geopenbaard om dit te doen. Maar wat het lichaam aangaat, dat is gelaten om te rusten in hoop in het graf tot de bazuin van de engel en de stem van de Zoon van God het zal opwekken. Dan zal het weer levend gemaakt worden, en weer opgebracht worden vanuit de diepten der aarde. Psalm 71: 20. Dezelfde Geest die haar vertroost heeft bij haar heengaan, zal haar sterfelijk lichaam weer levend maken, en het veranderen, en het gelijkvormig maken aan het heerlijk lichaam van Christus, en zo wordt het weer verenigen met de vertrokken ziel. Zodat Christus geen deel zal verliezen van Zijn duurgekochte bezitting. De Heere is opgevaren ver boven al de hemelen, opdat Hij alle dingen vervullen zou. Eféze 4: 10.

Genade is onze rijkdom. Maar in dit leven is er niet een genade die een volmaakte volheid in zich heeft; er is een onvoldaanheid, een zekere behoefte naar iets in allen. En hier van ontstaat onze honger en dorst naar meer licht, meer leven, meer kennis, meer liefde, meer blijdschap, enz. Want niet een van deze is vol in onze tegenwoordige staat. Maar, "De reinen van hart zullen God zien." Dit zal het volzalige hemelse gezicht zijn, en het zal een gelijkmakend gezicht zijn, ons veranderende van gedaante naar het beeld van de Tweeden Adam. En dan zullen wij belijden de volgende zowel als iedere andere waarheid vastgesteld is in de Hemel. "Ik doe wandelen op de weg der gerechtigheid, in het midden van de paden des rechts; opdat Ik Mijn liefhebbers doe beërven, dat bestendig is, en Ik zal hun schatkamers vervullen." En dit gevoelt iedere hemels geborene ziel, die zijn weg met blijdschap voleind, want God beschijnt haar luisterrijk. Dat is: "De verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus." 2 Cor. 4: 6. Onbewolkt licht, onveranderlijke liefde, en de volheid van vreugde in haar volmaaktheid, zijn eigen aan de hogere wereld. Hiervandaan is het, dat wanneer de ziel begunstigd wordt met Gods liefelijke tegenwoordigheid bij haar vertrek, zij worstelt om ontslagen te zijn van het lichaam van de dood, en verduisterende sluier der onkunde, vrezende de treurige somberheid, en de terugkerende werken en krijgsvoeringen der ingeboren verdorvenheden. En als onze genaden van liefde, hoop en vreugde zelfs in dit leven worden toegelaten binnen de omsluiting, dan behoeven wij ons niet te verwonderen bij hun grote overvloed van leven en ijver, als ze zijn op de grens van hun geboorteland, en wanneer beziel met de heerlijkheden van hun eigen klimaat.

Vaarwel! Mijn geliefde vriend. De goedertieren Heere voorzie u met lijdzaamheid en onderwerping aan Zijn soevereine wil met genoegen in deze scheiding. En oprecht moet ik het meest loven, prijzen en aanbidden, mijn meest weldadige, eerwaardige en geëerbiedigde Vader in Christus, voor Zijn grote inschikkelijkheid door gebruik te maken van zo'n gemeen en verachtelijk instrument als ik ben. Ja, om een afgezant te zijn van zaligheid en vrede, voor haar en u beide.

God de alleen Wijze, zij de heerlijkheid in de Kerk door Jezus Christus, door alle eeuwen, tot in alle eeuwigheden. Amen, ja Amen.

W. H. S.S.

7. Aan Rev. Mr. Huntington, van J. Chamberlain.

Ik dank mijn geliefde vriend voor zijn vriendelijke brief die ik laatstleden vrijdag mocht ontvangen. Ik was blijde te horen dat u het verslag van mijn zuster, haar doodsbed ervaring en uw antwoord daarbij gaat publiceren, waarvan ik oprecht hoop dat het nog van nut mag zijn voor velen in wier handen het mocht vallen. Hoe aanmoedigend, bezielend en vertroostend is het om iemand in stervende omstandigheden te zien zo zalig als zij was, met de tegenwoordigheid en gunst des Heeren, en zo bekwaam gemaakt om te getuigen van Gods goedheid, trouw en waarheid. *"Loof de Heere, mijn ziel! En vergeet geen van zijn weldaden; die uw leven verlost van het verderf, die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden."* "De gedachtenis van de rechtvaardigen zal tot zegening zijn". En zo ondervind ik het dagelijks, want ik kan niet over haar denken, spreken of schrijven of ik voel een zoetheid in mijn geest, en dikwijls looft mijn ziel de Heere met tranen van dankbaarheid en blijdschap, als vele dingen die zij gesproken heeft vers op mijn gemoed komen. En als ik herdenk welke zoetheid en troost ik genoten heb en veel van onze vrienden met haar, beide in gesprekken, het gebed en het prijzen; ik geloof dat velen onzer het nooit zullen vergeten. Vaak zie ik terug op die dagen van genot, en terwijl ik mediteer over dat leven, die macht, die zalving en geur die op haar en op ons allen rustte, dan gevoel ik dikwijls iets van diezelfde mededeling tot op deze dag. Deze Schriftplaats komt vaak op mijn gemoed: "Uw oliën zijn goed tot reuk, Uw naam is een olie die uitgestort wordt. Daarom hebben U de maagden lief." "O, hoe groot is het goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen, die U vrezen; dat Gij gewrocht hebt voor degenen, die op U betrouwen, in de tegenwoordigheid der mensenkinderen! Gij verbergt ze in het verborgene Uws aangezichts, voor de hoogmoedigheden des mans; Gij versteekt ze in een hut, voor de twist der tongen." Psalm 31: 20, 21.

Dit brengt vers op mijn gemoed, welk een twist J. onder ons veroorzaakt heeft, toen hij kwam met zijn luchtige visioenen, en velen van ons wegnam die van hetzelfde stempel waren als hijzelf. Hij verzamelde het slechtste deel, en zijn ketterij nam alleen hen van onder ons weg, die niet van ons waren; dit maakte hen openbaar. En aan de andere kant maakte God hen openbaar die van Hem goedgekeurd waren geworden. Niemand anders dan de duivel alleen kon ooit een man aanstellen, om te spreken tegen wat dat God heeft erkend en gezegend voor duizenden en duizenden, n.l. de prediking van Zijn Woord. In zulk een dwalende ster als hij is, wordt deze Schriftplaats vervuld: „Doch de boze mensen en bedriegers zullen tot erger voortgaan, verleidende en wordende verleid". En zij die hem gevolgd zijn. Dat zijn deze die zichzelf leermeesters vergaderen die kittelachtig van gehoor zijn. En beiden, hij en zijn volgelingen hebben altijd geleerd, maar ik ben ten volste overtuigd dat zij nooit hebben kunnen komen tot de kennis der waarheid. Zij zijn wijs in hun eigen begrip, maar God toont aan de kinderen der Wijsheid, welke dwazen zij zijn in de godsdienst.

Ze zijn nu verdeeld in drie afdelingen. Ik ontmoet nooit een enige van hen, maar ik denk om deze woorden: "Hij die van de weg van de verstands afdwaalt, zal in de gemeente der doden rusten." Ik weet dat God hen spoedig of later naar alle winden zal verstrooien, Zijn hand zal bekend worden aan Zijn knechten, en Zijn verbolgenheid aan Zijn vijanden.

J. kwam schreeuwende tegen het prediken en getuigde tegen het lezen van ieders geschriften, uitgezonderd de zijne. Maar mijn zuster heeft een eervol getuigenis achtergelaten ten opzichte van beiden, en haar gezegend einde strekt tot een bewijs dat de weg waarin wij elkaar samen hebben ontmoet van God bevestigd is. Ik geloof dat de Schriften waar van hij zoveel gezegd heeft, tot op deze dag een verzegeld boek voor hem zijn.

Ik herinner mij dat ik hem eens vroeg omtrent deze woorden: "Tenzij dat gij het vlees van de Zoons van de mensen eet, en Zijn bloed drinkt, zo hebt gij geen leven in u zelven." "Zo die Mij eet, dezelve zal leven door Mij."

Ik was verbaasd over het arme, lege antwoord dat hij mij gaf. Deze sekte en vele anderen hebben tegen onze godsdienst gesproken. Maar iemand zou denken, waren ze toch inderdaad niet verhard daar toch het uiteinde van mijn zuster, al onze tegenstanders zou moeten gestild hebben? Nu, onze Heere zegt: "Maar het is u gegeven te verstaan de verborgenheden van het Koninkrijk Gods. Maar degenen die buiten zijn, geschieden al deze dingen door gelijkenissen." En daarin verblijde Hij Zich, dat ze voor de wijzen en verstandigen verborgen waren, maar de kinderkens geopenbaard.

Mijn vader en onze gehele familie zijn overtuigd van haar behoudenis, en tevreden met haar zalig einde. Herhaalde malen kwamen zij om mijn geliefde zuster te zien; zij zagen haar blijdschap, en zijn volkomen overreed dat zij tot in eeuwigheid gezegend. is. En het maakte hen zo eens met haar dood, dat het scheen alsof zij het niet veel gevoelden.

Ik dank mijn geliefde vriend voor zijn vriendelijk onderzoek naar mijn welvaart en zijn vriendelijke uitnodiging; zo spoedig als mijn zaak het toelaat ben ik van voornemen een paar weken naar de stad te komen, wanneer ik ook enige tijd te Cricklewood hoop door te brengen. De Heere, God de Almachtige zegene u meer en meer, en belone u voor uw vriendelijkheid aan mij onwaardige.

Uw zeer toegenegen,

JOZEF CHAMBERLAIN.